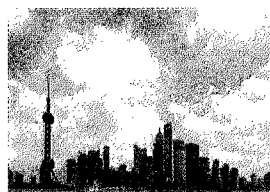
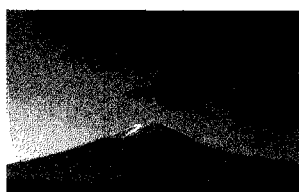
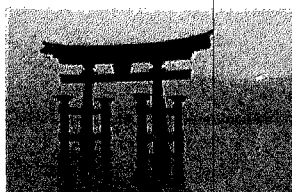

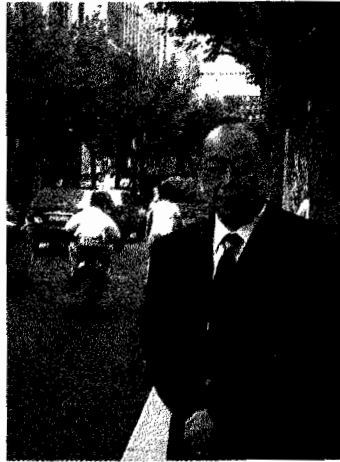
รายงานการศึกษาของ
คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและ
สถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร

ณ ประเทศญี่ปุ่น และนครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ – วันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

บทนำ

การเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร มักจะถูกสื่อมวลชนและสังคมกล่าวหาว่าเป็นการไปท่องเที่ยว ในช่วงปีประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็นการถลุงเงินงบประมาณ เป็นการดูงานที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ประเทศชาติมีวิกฤตเศรษฐกิจต้องช่วยกันประหยัด เป็นต้น คณะกรรมการ การเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ตระหนักถึงข้อกังวลที่มีต่อสภาผู้แทนราษฎรมา โดยตลอด

ดังนั้นการเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการจึงมุ่งเน้นที่จะนำเอาสิ่งที่ได้พบเห็น และเรียนรู้จากการเข้าเยี่ยมชมการระแวกอัครราชทูตไทยประจำประเทศต่างๆ เพื่อรับทราบข้อมูลและภาพรวมของกิจการในด้านต่างๆ ของประเทศนั้นๆ และเยี่ยมชมหน่วยงานต่างๆ เพื่อรับฟังการบรรยาย และถ่ายภาพสิ่งต่างๆ เฉากเช่นในอดีตที่คนญี่ปุ่นชอบถ่ายภาพเมื่อเดินทางไปดูงานในประเทศที่เจริญแล้ว และนำมาลอกเลียนแบบจนวันนี้ประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าต่างๆ เป็นอันดับหนึ่งของโลก อีกทั้งยังได้คูตึกรามบ้านช่องในนครเชียงใหม่ที่มีการแข่งขันสร้างให้ตึกและอาคารของตนเองมีรูปลักษณะที่เป็นสิริมงคลอยู่ในบริเวณที่เป็นจุดก่อกำเนิดความเจริญของกิจการที่เจ้าของอาคารจะประสบความสำเร็จ ในการประกอบธุรกิจและสร้างความร่ำรวยให้แก่ประเทศชาติของตน

การดูงานใน ๒ ประเทศที่คณะกรรมการ การเงิน การคลังฯ เดินทางไปในระหว่างวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ คือประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อเดินทางไปถึงสนามบินสิ่งที่คณะกรรมการฯ พบเห็นคือ เรื่องรถยนต์ที่ใช้ในการขนกระเป๋าเดินทางของผู้โดยสารที่บริเวณภายในสนามบินรถยนต์ขนกระเป๋าที่มีเพียงพอให้บริการ โดยลักษณะของรถยนต์มีสามล้อ การขึ้นสะดวกสบายเบาหวิว เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวาคงแคล่ว แต่เมื่อเทียบกับรถยนต์กระเป๋าที่สนามบินสุวรรณภูมิซึ่งถือเป็นประตูของประเทศไทยมีปริมาณจำนวนรถยนต์ไม่เพียงพอและเมื่อเงินไปข้างหน้า รถยนต์ของไทยมักจะเลี้ยวซ้ายหรือไม่ก็เลี้ยวขวาแบบอัตโนมัติ บางคันก็เงินไม่ค่อยจะไป น้ำหนักรถยนต์หนักมากและล้อติดขัดในการเงิน นับเป็นเรื่องแปลกแต่จริง

สิ่งที่คณะกรรมการเห็นและประทับใจมากที่สุดที่ประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเฉพาะเมืองโตเกียวและนครเซี่ยงไฮ้คือ จะมีอากาศที่สะอาด เมื่อขึ้นอยู่ริมถนนหลวงที่มีรถเมล์ รถยนต์ รถบรรทุกวิ่งผ่านไป ผ่านมา กลับไม่เหม็นกลิ่นควันจากท่อไอเสีย ถนนหนทางสะอาดสะอ้าน โดยเฉพาะที่ ญี่ปุ่นแทบจะ ไม่มีเศษกระดาษ ถุงพลาสติก ขยะบนท้องถนน แม้แต่น้อย ที่นครเซี่ยงไฮ้ซึ่งเป็นประเทศจีน ก็คาดว่าจะเห็นกันบูหรือรถตามท้องถนน คนจีนจากอุยเสลดบนฟุตบอล กลับไม่พบเห็น ถนนหนทาง ในนครเซี่ยงไฮ้มีการปลูกต้นไม้เต็มไปหมด เป็นระเบียบ สวยงามเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมา พบเห็นบ้านเมืองสีเขียว อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขจัดมลพิษ และ ป้องกันไม่ให้เกิดสภาวะเรือนกระจก ช่วยลดอุณหภูมิโลก ทั้งๆที่จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในนครเซี่ยงไฮ้มีถึง ๒๐ ล้านคนซึ่งมากกว่าประชากร ในกรุงเทพมหานครที่มีเพียงแค่ ๑๒ ล้านคน แต่ความสะอาดสะอ้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความรับผิดชอบ ของประชาชนเขามีสูงกว่าในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก

การดำเนินงานในญี่ปุ่น คณะกรรมการฯ ได้เยี่ยมชมการซื้อขายในตลาดซื้อ - ขายล่วงหน้า ที่เรียกว่า "TOCOM" ได้เห็นการซื้อขายยางแผ่นที่ประเทศไทยเราถูกจัดให้เป็นแหล่งผลิตยางดิบที่มีคุณภาพที่สุดในโลก โดยมีอินโดนีเซียและมาเลเซียเป็นคู่แข่ง แต่ที่ผู้ประเทศไทยไม่ได้ คำถามจึงมีอยู่ว่าประเทศไทย จะทำอย่างไรให้ยางแผ่นของไทย ทำรายได้และได้ราคาดีในตลาดโลก ก็ต้องอ่านรายละเอียดในรายงานฉบับนี้ ให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง แล้วจะได้รับประโยชน์

ประเทศจีนถือได้ว่าเป็นประเทศยักษ์ใหญ่ที่แก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ “แฮมเบอร์เกอร์โครซิส” ได้ประสบความสำเร็จ ผู้นำของประเทศจีนและผู้บริหารประเทศได้ทุ่มเงินงบประมาณเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในโครงการต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะการดูแลในเรื่องสินค้าเกษตร รัฐบาลจีนใช้เงินกว่า ๗๐๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ใกล้เคียงกับการใช้เงินเพื่อดูแลปัญหาสุขภาพและ โรคร้ายไข้เจ็บของประชาชน คนจีนที่รัฐจัดสรรงบประมาณกว่า ๘๐๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ให้เอา ๕ คูณ จำนวนเงินนี้จะกลายเป็นเงินบาท เขาดูแลประชาชนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และช่วยเหลือในเรื่องราคาสินค้าเกษตร เพราะประชาชนกว่า ๔๐๐ ล้านคนจากประชากรทั้งหมด ๑,๓๐๐ ล้านคน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้การดูแลปัญหาด้านแรงงานที่จะตกงานเนื่องจากภาวะอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกถดถอยมีการเลิกจ้าง รัฐบาลจีนแก้ไขอย่างไร คณะกรรมการฯ ก็ได้รับทราบข้อมูลและวิธีการแก้ไขปัญหของรัฐบาลจีน ถ้าอยากทราบรายละเอียดก็ต้องอ่านรายงานฉบับนี้ให้จบ

การเดินทางศึกษาดูงานใช้ว่าจะไร้ประโยชน์ อย่างที่หลายฝ่ายคิด การเดินทางศึกษาดูงาน ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้มีความรู้ที่จะมานำเสนอให้สังคมและประชาชนได้เปิดสมองอ่านเข้าใจ และได้รับทราบความจริงในสังคมโลกที่เปลี่ยนไป มิใช่เป็นการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกเพลิดเพลินแต่ประการใด

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
การธนาคาร และสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	ก
สารบัญ	(๑)
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศญี่ปุ่น	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐประชาชนจีน	๒๒
ส่วนที่ ๓ สรุปผลการศึกษาดูงาน The Tokyo Commodity Exchange(TOCOM)	๔๓
ส่วนที่ ๔ ข้อมูลเรื่อง Carbon Tax ในญี่ปุ่น	๕๓
ส่วนที่ ๕ สถานการณ์เศรษฐกิจญี่ปุ่น และแนวโน้มปี ๒๕๕๒ (ข้อพึงศึกษาสำหรับประเทศไทย)	๖๒
ส่วนที่ ๖ สรุปผลการศึกษาดูงาน ธนาคารกสิกรไทย สาขานครเชียงใหม่	๖๘
ส่วนที่ ๗ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน ข้อคิดเห็นสำหรับประเทศไทย	๑๐๓
ส่วนที่ ๘ ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	๑๑๐
ส่วนที่ ๙ กำหนดการเดินทาง	๑๑๓
ส่วนที่ ๑๐ รายชื่อคณะเดินทาง	๑๑๖
ส่วนที่ ๑๑ ภาคผนวก	๑๑๗
- แผนผังองค์กร TOCOM ประเทศญี่ปุ่น	๑๑๘
- Compared Rate of Energy Tax between Japan and European Countries	๑๑๙
บรรณานุกรม	๑๒๑

รายงานการศึกษาดูงาน

คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร
ศึกษาดูงานและเจรจาธุรกิจด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การธนาคาร และ
สถาบันการเงิน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ
ณ ประเทศญี่ปุ่น และนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน
ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๒๗ – วันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๑. ข้อมูลพื้นฐานประเทศญี่ปุ่น

日本国

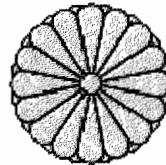
Nihon-koku / Nippon-koku

นิฮง โคะกุ / นิปปง โคะกุ

ญี่ปุ่น

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

คำขวัญประจำชาติ (state motto) คือ สิ่งที่ใช้อธิบายประเทศต่างๆ โดยใช้วลีที่สั้น และกระชับ โดยเนื้อหาจะเกี่ยวกับ แนวความคิด แรงจูงใจ ปลูกใจ เช่น คำขวัญประจำชาติประเทศไทยคือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ "Nation, Religion, King" คำขวัญประจำชาติประเทศสหรัฐอเมริกาคือ "In God We Trust" ในบางประเทศก็ไม่มีคำขวัญประจำชาติ มักปรากฏอยู่ในตราแผ่นดิน หรืออยู่ในเหรียญเงินและธนบัตรต่างๆ ของแต่ละประเทศ

คุณธรรม คุณภาพ คุณประโยชน์แผ่นดิน (ปักฟ้าประชาราษฎร์)

เพลงชาติ: คิมิงะโยะ

เมืองหลวง โตเกียว $๓๕^{\circ}๔๑'N$ $๑๓๙^{\circ}๔๖'E$

เมืองใหญ่สุด โตเกียว (๑๒,๕๗๗,๘๑๕) ปี ๒๐๐๕

ภาษาราชการ ภาษาญี่ปุ่น

รัฐบาล ราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ

- จักรพรรดิ สมเด็จพระจักรพรรดิอะกิฮิโตะ
- นายกรัฐมนตรี ทะโร อะโซ

การสร้างชาติ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๖๖๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (เชิงสัญลักษณ์)

วันก่อตั้งชาติ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๓

๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๐

๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๕

รธน. เมจิ

รธน. ปัจจุบัน

สนธิสัญญาซานฟรานซิสโก

เนื้อที่

- ทั้งหมด ๓๗๗,๘๓๕ กม.^๒ (อันดับที่ ๖๓)
- พื้นน้ำ (%) ๐.๘%

ประชากร

- ๒๐๐๗ ประมาณ ๑๒๗,๔๓๓,๔๕๔ (อันดับที่ ๑๐ (วันที่ ๑ มีนาคม ๒๐๐๗))
- ความหนาแน่น ๓๓๗/กม.^๒ (อันดับที่ ๓๐)

GDP ๒๕๔๕ ค่าประมาณ

(PPP) ๔.๒๒๐ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (อันดับที่ ๓)

- รวมต่อประชากร ๓๓,๑๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (อันดับที่ ๑๖)

HDI (๒๕๔๖) ๐.๕๔๕ (อันดับที่ ๗) – สูง

สกุลเงิน เยน (¥) (JPY)

เขตเวลา JST (UTC+๘)

รหัสอินเทอร์เน็ต .jp

รหัสโทรศัพท์ +๘๑

ญี่ปุ่น (「日本」 *Nihon/Nippon* – นิงง/นิปปง) มีชื่อทางการคือประเทศญี่ปุ่น (「日本国」 *Nihon-koku/Nippon-koku* – นิงง โกะคุ/นิปปง โกะคุ) เป็นประเทศหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางตะวันตกติดกับคาบสมุทรเกาหลี และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้น ส่วนทางทิศเหนือ ติดกับประเทศรัสเซีย มีทะเลโอค็อตสค์ เป็นเส้นแบ่งแดน ตัวอักษรคันจิของชื่อญี่ปุ่นแปลว่าถิ่นกำเนิดของดวงอาทิตย์ จึงทำให้บางครั้งถูกเรียกว่าดินแดนแห่งอาทิตย์อุทัย

ญี่ปุ่นมีเนื้อที่กว่า ๓๗๗,๘๗๓ ตารางกิโลเมตร นับเป็นอันดับที่ ๖๒ ของโลก หมู่เกาะญี่ปุ่นประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่กว่า ๓,๐๐๐ เกาะ เกาะที่ใหญ่ที่สุดก็คือเกาะฮอนชู ฮอกไกโด คิวชู และ ชิโกกุ ตามลำดับ เกาะของญี่ปุ่นส่วนมากจะเป็นหมู่เกาะภูเขา ซึ่งในนั้นมีจำนวนหนึ่งเป็นภูเขาไฟ เช่นภูเขาไฟฟูจิ ภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ เป็นต้น ประชากรของญี่ปุ่นนั้นมีมากเป็นอันดับที่ ๑๐ ของโลก คือประมาณ ๑๒๘ ล้านคน เมืองหลวงของญี่ปุ่นคือกรุงโตเกียว ซึ่งถ้ารวมบริเวณปริมณฑลเข้าไปด้วยแล้วจะกลายเป็นเขตเมืองที่ใหญ่ที่สุดในโลกที่มีประชากรอยู่อาศัยมากกว่า ๓๐ ล้านคน

ประวัติศาสตร์

ยุคโบราณ

สันนิษฐานว่ามนุษย์มาอาศัยในญี่ปุ่นครั้งแรกตั้งแต่ยุคหินเก่า เมื่อประมาณ ๓๐,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช หลังจากนั้นยุคโจมงก็เริ่มต้นขึ้นเมื่อประมาณ ๑๐,๐๐๐ ก่อนคริสต์ศักราช ผู้คนดำรงชีวิตอยู่ด้วยการล่าสัตว์ คำว่าโจมงในภาษาญี่ปุ่นแปลว่าสายเชือกซึ่งมาจากลวดลายเชือกบนภาชนะในยุคนี้ที่ค้นพบในช่วงแรก

ตามที่บันทึกไว้ใน "นิงง โชะกิ" ซึ่งเป็นหนังสือเล่มแรกของญี่ปุ่น ได้กล่าวไว้ว่าประเทศญี่ปุ่นก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๖๖๐ ปีก่อนคริสตกาล (ตามปฏิทินแบบเก่า) โดยจักรพรรดิจินมุ ยุคต่อจากยุคโจมงคือ ยุคยะโยอิ เริ่มเมื่อประมาณ ๓๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราชเป็นยุคที่ผู้คนเริ่มเรียนรู้วิธีการปลูกข้าว การตีโลหะ ซึ่งได้รับความรู้มาจากผู้อพยพชาว จีนแผ่นดินใหญ่บันทึกโบราณครั้งแรกที่ปรากฏชื่อเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นคือ หนังสือจินราชวงศ์ฮั่นเมื่อปี ค.ศ. ๕๗ ซึ่งชาวญี่ปุ่นถูกเรียกว่าพวก วา(倭) และประกอบไปด้วยชนเผ่ากว่า ๑,๐๐๐ เผ่า

ตามบันทึกของจีนในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑ อาณาจักรที่ทรงอำนาจมากที่สุดในญี่ปุ่นคืออาณาจักรที่มีชื่อว่า **ยะมะไทโถกุ(邪馬台国)** ซึ่งปกครองโดยราชินีฮิมิโกะ(卑弥呼) ซึ่งกษัตริย์พระองค์นี้ ได้เคยส่งคณะทูตไปยังประเทศจีนผ่านทางเกาหลีด้วย

คาดกันว่าประเทศญี่ปุ่นเริ่มใช้ชื่อประเทศว่า "นิฮง (日本, Nihon)" ครั้งแรก ในช่วงครึ่งหลัง คริสต์ศตวรรษที่ ๗ โดยพบหลักฐานในหนังสือของศาสน์ของทูตในปี ค.ศ. ๗๐๑ ความหมายของคำว่า นิฮง มาจากการถือว่า "เป็นต้นกำเนิดของพระอาทิตย์เมื่อมองจากแผ่นดินใหญ่ของจีน" และโดยการทูตแล้ว ในสมัยนั้นถือว่าญี่ปุ่นมีฐานะเท่าเทียมกับแผ่นดินใหญ่

แผนที่แสดงที่ตั้งและเขตแดนการอพยพขึ้นไปบนหมู่เกาะญี่ปุ่นของอาณาจักรยามาไทโถกุ(邪馬台国)ซึ่งเป็นอาณาจักรที่ทรงอำนาจมากที่สุดในญี่ปุ่นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑

ยุคเริ่มอารยธรรมญี่ปุ่น

ยุค โคะซุง ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๔ ถึง ๗ เป็นยุคที่ญี่ปุ่นเริ่มมีการปกครองแบบราชวงศ์ ซึ่งศูนย์กลางการปกครองนั้นอยู่บริเวณเขตคันไซ

พระพุทธศาสนา ได้เผยแพร่จากคาบสมุทรเกาหลีมาสู่หมู่เกาะญี่ปุ่นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๕ แต่ พระพุทธรูปและพุทธศาสนา ในประเทศญี่ปุ่นหลังจากนั้น ได้รับอิทธิพลจากจีนเป็นหลัก^[๔] จนขึ้นระดับปกครองของญี่ปุ่นในขณะนั้นก็ไดสนับสนุนพระพุทธศาสนาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ เจ้าชาย โซโตะกุ ผู้สร้างวัดหลายแห่งในประเทศญี่ปุ่น เช่น วัดชิเทน โนจิ (ปัจจุบันตั้งอยู่ในจังหวัด โอซะกะ) วัดตามแบบพุทธศาสนาแห่งแรก วัดโฮริว (ปัจจุบันอยู่ในจังหวัดนาระ) เป็นต้น นอกจากนี้เพื่อให้ประเทศอยู่ด้วยความสงบพระองค์ได้ทรงประกาศใช้ กฎหมาย ๑๗ มาตรา ซึ่งเป็นกฎหมายญี่ปุ่นฉบับแรกอีกด้วย และในที่สุดพระพุทธศาสนาก็ได้รับการยอมรับมากขึ้นตั้งแต่สมัยอะซึกะ^[๕]

ยุคนะระ ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๘ เป็นยุคแรกที่มีการก่อตั้งเป็นอาณาจักรที่แข็งแกร่งของประเทศญี่ปุ่น มีระบบการปกครองอย่างมีระบบให้เห็นได้อย่างชัดเจน โดยการนำระบอบการปกครองมาจากจีน แผ่นดินใหญ่ ศูนย์กลางการปกครองในขณะนั้นก็คือ เฮโจเกียว หรือ เมืองนะระ ในปัจจุบัน หลังจากนั้นได้ย้ายมาที่ เมืองนะระ โอะกะ และ เฮอังเกียว ก่อนจะเปลี่ยนมาเป็นโตเกียว ตามลำดับ เมืองหลวงที่มีระยะเวลาานาน

ที่สุดก็คือ เฮอังกิเยว ซึ่งได้เป็นเมืองหลวงของประเทศนานถึง ๑,๐๗๔ ปี ซึ่งเราได้เรียกยุคตั้งแต่สถาปนาเมืองหลวงเฮอังกิเยวจนถึงการตั้ง บะกุสุ หรือ ค่ายรัฐบาล ว่า ยุคเฮอังกิ

วัดกิงงะกุจิ ในเมืองเกียวโต ซึ่งอาจจะเป็นหนึ่งในสิ่งก่อสร้างที่โด่งดังที่สุดของญี่ปุ่น เป็นที่พำนักของโชกุนในยุคมุโระมะจิ

ระหว่างปี ค.ศ. ๗๙๔ จนถึง ปี ๑๑๘๕ ซึ่งเป็นยุคเฮอังกิ นั้น ถือได้ว่าเป็นยุคทองของญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นยุคสมัยที่เริ่มมีการปรากฏของวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจีน และของตนเอง สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดคือ การประดิษฐ์ตัวอักษร อิรังกานะ ซึ่งทำให้เกิดวรรณกรรมที่แต่งโดยตัวอักษรนี้เป็นจำนวนมาก เช่นในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๑ ได้มีการแต่งนวนิยายเรื่อง นิทานเกนจิ (源氏物語) ขึ้น ซึ่งเป็นนิยายที่บรรยายเกี่ยวกับการใช้ชีวิต การปกครองของตระกูลฟูจิวะระ นอกจากนั้นนวนิยายเรื่องนี้ยังเป็นนวนิยายที่เก่าแก่รองจากนวนิยายสามอาณาจักรของเกาหลี ที่ยังมีให้เห็นในโลกอยู่อีกด้วย

ยุคศักดินา

ยุคศักดินาญี่ปุ่นเริ่มจากการมีอำนาจการปกครองเหนือชนชั้นปกครองเดิมในญี่ปุ่นซึ่งก็คือชนชั้นราชวงศ์ ซึ่งสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. ๑๑๘๕ ตามมาด้วยการฟ่ายแพ้ของตระกูลไทระ ที่เสียให้แก่ มินะโมะโตะ โนะ โยะริโตะโมะ ซึ่งหลังจากนั้นเขาได้แต่งตั้งตนเองเป็น โชกุน และสร้าง บะกุสุ หรือ ค่ายทหารในเมือง กะมะกุระ ยุคนี้เราเรียกว่าเป็น ยุคกะมะกุระ หลังจากการเสียชีวิตของโชกุน โยะริโตะโมะ ตระกูลโฮโจ ได้ก้าวขึ้นมาเป็นตระกูลโชกุนตระกูลใหม่ ซึ่งในยุคนี้ญี่ปุ่นจะต้องต่อสู้กับการรุกรานของจักรวรรดิมองโกล

หลังจากการรุกรานของมองโกลครั้งสุดท้ายในปี ค.ศ. ๑๒๘๑ ในปี ค.ศ. ๑๓๓๓ กะมะกุระบะกุสุก็ได้สูญเสียนำนาจให้แก่ อะชิกะงะ ทะกะอูจิ ซึ่งเขาได้ย้ายบะกุสุไปตั้งไว้ที่กรุงเกียวโต เมืองหลวง และตั้งชื่อว่า มุโระมะจิบะกุสุ หลังจากความสงบหลายร้อยปี ในช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๖ ได้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นในประเทศญี่ปุ่นเพราะบรรดาขุนนางที่หัวเมืองต่างทำสงครามเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ แผ่นดินญี่ปุ่นจึงเข้าสู่ยุคสงครามกลางเมือง หรือที่รู้จักกันว่า ยุคเซ็งโงะกุ

สงครามดำรงอยู่หลายสิบปี จนเมื่อปี ค.ศ. ๑๕๕๐ โทโยโตมิ อิเดโยชิ ได้สามารถปราบปรามบ้านเมืองให้สงบลงได้ หลังจากได้รวบรวมบ้านเมืองเสร็จ โทโยโตมิ มีความคิดที่จะบุกคาบสมุทรเกาหลี ซึ่ง

เขาได้ทำการบุกถึง ๒ ครั้ง จนเมื่อเขาเสียชีวิตลง โตกุงวะ อิโยะสึ ได้จัดการรวบรวมประเทศใหม่ และตั้ง
รัฐบาลใหม่ที่ เมืองเอโดะ ซึ่งรู้จักกันในชื่อยุคว่า ยุคเอโดะ

สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์

นับตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระจักรพรรดิเมจิจนถึงสิ้น
สงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศญี่ปุ่นซึ่งปกครองด้วยระบอบ
สมบูรณาญาสิทธิราชย์ได้ใช้ชื่อประเทศว่า จักรวรรดิญี่ปุ่น
โดยมีจักรพรรดิเป็นประมุข ในยุคนี้นี้ญี่ปุ่นมีความก้าวหน้า
ด้านเทคโนโลยีเหนือประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชียมาก และยัง
ได้ขยายอาณาเขตของประเทศออกไปอย่างกว้างขวาง โดย
สามารถยึดครองดินแดนบางส่วนของประเทศจีน และ
ดินแดนของจักรวรรดิเกาหลีทั้งหมด พร้อมทั้งล้มล้าง
ราชวงศ์ลีของเกาหลีและจัดการปกครองโดยตรงอีกด้วย
นอกจากนี้ยังทำสงครามกับรัสเซียเพื่อแย่งชิงดินแดนแมนจูเรีย
ในคาบสมุทรเหลียวตุงจนได้รับชัยชนะ ทำให้ญี่ปุ่นกลายเป็น
ชาติมหาอำนาจทางทหารที่สำคัญในซีกโลกตะวันออก

ในยุคสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นได้เสริมสร้างอำนาจทางการทหารให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเข้า
เป็นสมาชิกของมหาอำนาจฝ่ายอักษะ ต่อมาจึงได้เปิดฉากสงครามในแถบเอเชียแปซิฟิก (ซึ่งรู้จักกัน
ทั่วไปในชื่อ สงครามมหาเอเชียบูรพา) ในวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ โดยการโจมตีฐานทัพเรือ
สหรัฐอเมริกาที่อ่าวเพิร์ลฮาร์เบอร์ และการยึดครองเข้ามายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แบบสายฟ้าแลบ ตลอด
สงครามครั้งนั้น ญี่ปุ่นสามารถยึดครองประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ทั้งหมด แต่หลังจากที่
ญี่ปุ่นพ่ายแพ้ให้แก่สหรัฐอเมริกาในการรบทางน้ำในมหาสมุทรแปซิฟิกตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๒ ญี่ปุ่นก็ตกเป็น
ฝ่ายเสียเปรียบมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังไม่ยอมแพ้แก่ฝ่ายสัมพันธมิตรโดยง่าย ฝ่ายสหรัฐอเมริกาก็ตัดสินใจใช้ทั้ง
ระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมาและนางาซากิ ในวันที่ ๖ และ ๙ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ ตามลำดับ ญี่ปุ่นจึง
ประกาศยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไขในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ปีเดียวกัน

การเมืองการปกครอง

ประเทศญี่ปุ่นปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยมีสมเด็จพระจักรพรรดิทรงเป็นประมุข แต่องค์จักรพรรดิไม่มีอำนาจในการบริหารประเทศและถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญญี่ปุ่นว่าทรงเป็นเพียงสัญลักษณ์ของประเทศและความสามัคคีของมวลชนเท่านั้น อำนาจการปกครองส่วนใหญ่ตกอยู่กับนายกรัฐมนตรีและสมาชิกอื่น ๆ ในรัฐสภา โดยที่อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของชาวญี่ปุ่น สมเด็จพระจักรพรรดิทรงทำหน้าที่เป็นประมุขของประเทศในพิธีการทางการทูต

สถาบันสูงสุดของรัฐคือรัฐสภาที่ใช้ระบบสองสภา ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีสมาชิก ๔๘๐ คน มาจากการเลือกตั้งทั่วประเทศทุก ๆ ๔ ปีหรือเมื่อมีการยุบสภา และวุฒิสภาซึ่งมีสมาชิก ๒๔๒ คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี โดยเลือกตั้งจำนวนครึ่งหนึ่งสลับกันไปทุก ๓ ปีพรรคเสรีประชาธิปไตยเป็นพรรครัฐบาลมาโดยตลอดตั้งแต่ก่อตั้งพรรคในปี ๑๙๕๕ ยกเว้นในช่วงสั้น ๆ ในปี ๑๙๙๓ ที่เกิดรัฐบาลผสมของพรรคฝ่ายตรงข้ามแกนนำฝ่ายค้านคือพรรคประชาธิปไตยญี่ปุ่น

นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นหัวหน้ารัฐบาล ตำแหน่งนี้ได้รับการแต่งตั้งโดยสมเด็จพระจักรพรรดิ หลังจากได้รับการเลือกมาจากสมาชิกรัฐสภาและได้รับการยอมรับจากสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรีและเป็นผู้แต่งตั้งรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันคือนายทาโร อะโซ

ระบบกฎหมายของญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากกฎหมายของจีน และมีการพัฒนาในยุคเอโดะผ่านทางเอกสารต่าง ๆ เช่นประมวลกฎหมายชื่อ คุจิกะตะ โอะซะคะดะเมงากิ (公事方御定書) ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ระบบตุลาการของญี่ปุ่นมีการวางรากฐานในระบบประมวลกฎหมายแบบในยุโรป เช่น ฝรั่งเศสและเยอรมัน เช่น ในปี ๑๘๙๖ รัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดทำประมวลกฎหมายขึ้น โดยใช้แบบอย่างของเยอรมันเป็นตัวอย่าง ซึ่งประมวลกฎหมายนี้ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันหลังจากได้รับการแก้ไขในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้สมเด็จพระจักรพรรดิเป็นผู้ประกาศใช้กฎหมายที่รัฐสภาออก แต่ไม่ได้กำหนดให้พระองค์มีอำนาจปฏิเสธการออกกฎหมายนั้น ศาลของญี่ปุ่นมี ๕ ประเภท

ได้แก่ ศาลย่อย ศาลแขวง ศาลครอบครัว ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา กฎหมายหลักของญี่ปุ่นถูกเรียกว่า *โรโป* (大法) ซึ่งเป็นประมวลกฎหมายที่สำคัญ ๖ ฉบับ

นโยบายต่างประเทศ

ญี่ปุ่นรักษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและทางทหารกับสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นพันธมิตรหลัก โดยมีความร่วมมือทางความมั่นคงระหว่างสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเป็นเสาหลักของนโยบายต่างประเทศ ญี่ปุ่นเป็นสมาชิกของสหประชาชาติตั้งแต่ปี ๑๙๕๖ ได้เป็นสมาชิกไม่ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ รวม ๕ ครั้ง (ล่าสุดเมื่อปี ๒๐๐๕-๒๐๐๖ และยังเป็นหนึ่งในกลุ่ม G๘ ซึ่งมุ่งหวังจะเข้าเป็นสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคง ญี่ปุ่นซึ่งเป็นสมาชิกของ G๘ และ APEC มีความตื่นตัวที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของต่างประเทศและกระชับความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญทั่วโลก นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) รายใหญ่ของโลก โดยบริจาค ๗.๖๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๐๐๗ จากการสำรวจของปีบีซีพบว่านอกจากประเทศจีนและเกาหลีใต้แล้ว ประเทศส่วนใหญ่มองอิทธิพลของญี่ปุ่นที่มีต่อโลกในเชิงบวก

ญี่ปุ่นมีปัญหาข้อพิพาทเรื่องสิทธิในดินแดนต่าง ๆ กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กับรัสเซียเรื่องเกาะคูริล กับเกาหลีใต้เรื่องหินลี้ย็องคอร์ท (หรือทะเลเชจิมะ ในภาษาญี่ปุ่น) กับจีนและไต้หวันเรื่องเกาะเซงกาอู กับจีนเรื่องเขตเศรษฐกิจจำเพาะรอบ ๆ โอะกิโนะโตะริชิมะ เป็นต้น นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับเกาหลีเหนือกรณีการลักพาตัวชาวญี่ปุ่นและเรื่องการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ และเนื่องจากข้อพิพาทเรื่องเกาะคูริล ในทางกฎหมายแล้วญี่ปุ่นยังคงทำสงครามอยู่กับรัสเซีย เพราะไม่เคยมีการลงนามในข้อตกลงใด ๆ เกี่ยวกับปัญหานี้

ความสัมพันธ์กับประเทศไทย

ประเทศญี่ปุ่นและไทยมีความสัมพันธ์มายาวนานกว่า ๖๐๐ ปี ทั้งสองประเทศสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในวันที่ ๒๖ กันยายน ค.ศ. ๑๘๘๗ ความร่วมมือระหว่างกันของทั้งสองประเทศครอบคลุมทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศเติบโตขึ้นจากการขยายตัวกิจการของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยนับแต่คริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๖๐ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อค่าเงินเยนแข็งตัวขึ้นในคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๘๐) การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทยนับเป็นอันดับ ๒ ในเอเชีย (รองจากจีน) และทำให้มีชาวญี่ปุ่นมาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ประเทศญี่ปุ่นเป็น

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญที่สุดของไทย ทั้งสองประเทศมีการทำข้อตกลงทวิภาคีหลายข้อ เช่นข้อตกลงความร่วมมือทางเทคโนโลยี (JTTP: Japan- Thailand Partnership Programme in Technical Cooperation) การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA:Japan-Thailand Economic Partnership Agreement) เป็นต้น จากการสำรวจความคิดเห็นในกลุ่มประเทศอาเซียน ๕ ประเทศที่จัดทำในเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๙๖ โดยกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น พบว่าคนไทยร้อยละ ๙๘ เห็นว่าญี่ปุ่นคือมิตรประเทศ

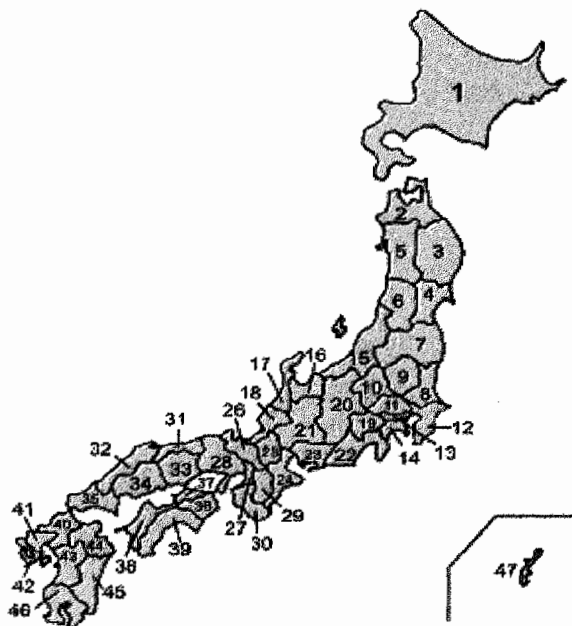
การแบ่งเขตการปกครอง

ญี่ปุ่นแบ่งการปกครองออกเป็น ๔๗ จังหวัดและ แบ่งภาคออกเป็น ๘ ภูมิภาค ซึ่งมักจะถูกจับเข้ากลุ่มตามเขตแดนที่ติดกันที่มีวัฒนธรรมและสำเนียงการพูดใกล้เคียงกัน ทุกจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหาร

ในแต่ละจังหวัดมีการแบ่งเขตย่อยลงไปเป็นเมืองและหมู่บ้าน¹ แต่ในปัจจุบันกำลังมีการปรับโครงสร้างการแบ่งเขตการปกครองโดยการรวมเขตย่อยที่อยู่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยลดจำนวนเขตการปกครองย่อยและช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารเขตลงได้ การรวมเขตการปกครองนี้เป็นนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีการคาดการณ์ที่จะลดลงจาก ๓,๒๓๒ เขตในปี ๑๙๙๕ ให้เหลือ ๑,๖๖๓ เขตในปี ๒๐๑๐¹

ประเทศญี่ปุ่นมีเมืองใหญ่เป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละเมืองต่างมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ประเทศญี่ปุ่นมีเมืองใหญ่เป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละเมืองต่างมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สอกโกโต	โกยะโก	โกยะโก	โกยะโก
๑. สอกโกโต	๒. อะโอะโมะริ	๘. อิบะระกิ	๑๕. นิอิงตะ
	๓. อิวะตะ	๙. โทะจิจิ	๑๖. โทะยะมะ
	๔. มิยะงิ	๑๐. คุนมะ	๑๗. อิชิกะวะ
	๕. อะกิตะ	๑๑. ไชตะมะ	๑๘. ฟุกุอิ
	๖. ยะมะงะตะ	๑๒. จิบะ	๑๙. ยะมะนะชิ
	๗. ฟุกุชิมะ	๑๓. โตเกียว	๒๐. นะงะโนะ
		๑๔. คุนะงะ	๒๑. กิฟุ
		๑๕. คุนะงะ	๒๒. ชิชิโอะกะ
		๑๖. คุนะงะ	๒๓. โออิ

อิมโซ	อิมโซ	อิมโซ	อิมโซ
๒๔. มิเอะ	๓๑. ทตโตะริ	๓๖. โทะกุชิ	๔๐. ฟุกุโอะกะ
๒๕. ชิงะ	๓๒. ชิมะเนะ	๓๗. คุนะงะ	๔๑. ชะงะ
๒๖. เกียวโตะ	๓๓. โอะกะยะมะ	๓๘. คุนะงะ	๔๒. นะงะชะกิ
๒๗. โอะชะกะ	๓๔. อิวะชิมะ	๓๙. เอะชิมะ	๔๓. คุ
๒๘. เฮียวโงะ	๓๕. ยะมะงิ	๔๐. โกะอิ	๔๔. มะโมะโตะ
๒๙. นะระ			๔๕. โออิตะ
๓๐. คุนะงะ			๔๖. มิยะชะกิ
			๔๗. คุนะงะ
			๔๘. คุนะงะ
			๔๙. โอะกินะวะ

ภูมิศาสตร์

ประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะเป็นหมู่เกาะซึ่งมีจำนวนมากกว่า ๓,๐๐๐ เกาะวางตัวอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกทางตะวันออกของทวีปเอเชีย เกาะที่สำคัญเรียงจากเหนือไปใต้ได้แก่ฮอกไกโด ฮอนชู ชิโกกุ และคีวชู นอกจากนี้ยังมีหมู่เกาะริวกิวทางตอนใต้ของเกาะคีวชู ซึ่งเกาะทั้งหมดนี้เรียกรวมกันว่าหมู่เกาะญี่ปุ่น ญี่ปุ่นถูกล้อมรอบด้วยทะเลทุกด้าน ได้แก่ทะเลโอค็อตสค์ทางเหนือ ทะเลญี่ปุ่นทางตะวันตก ทะเลจีนตะวันออกทางตะวันออกเฉียงใต้ ทะเลฟิลิปปินส์ทางใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิกทางตะวันออก พื้นที่ประมาณร้อยละ ๗๐ เป็นภูเขา ซึ่งไม่สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือทำการเพาะปลูกได้ เพราะมีลักษณะสูงชันและมีโอกาสที่จะเกิดดินถล่มจากแผ่นดินไหวหรือฝนที่ตกหนัก ประชากรญี่ปุ่นส่วนใหญ่จึงต้องอาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งอย่างหนาแน่น และทำให้เมืองสำคัญในญี่ปุ่นมีประชากรหนาแน่นมาก ในปี ๒๐๐๕ ญี่ปุ่นมีป่าไม้ร้อยละ ๖๖.๔ พื้นที่ทางการเกษตรร้อยละ ๑๒.๖ อาคารร้อยละ ๔.๘ พื้นน้ำร้อยละ ๓.๕ ถนนร้อยละ ๓.๕ และอื่น ๆ ร้อยละ ๘

ประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ในวงแหวนแห่งไฟ บริเวณรอยต่อระหว่างแผ่นเปลือกโลก ๓ แผ่น ทำให้เกิดแผ่นดินไหวความรุนแรงต่ำบ่อย ๆ และยังมีแผ่นดินไหวความรุนแรงสูงที่ทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงหลายครั้งในศตวรรษที่ผ่านมา เช่นเหตุการณ์แผ่นดินไหวใหญ่ฮันชิน-อวะวะจิ ในปี ๑๙๙๕ และแผ่นดินไหวชูเอตสึจังหวัดนิงาตะ แผ่นที่ประเทศญี่ปุ่นแสดงป่าไม้และเทือกเขา ในปี ๒๐๐๔ เป็นต้น นอกจากนี้ การที่ญี่ปุ่นตั้งอยู่ในบริเวณวงแหวนแห่งไฟ ยังทำให้ญี่ปุ่นมีบ่อน้ำพุร้อนจำนวนมากทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ถูกพัฒนาให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ภูเขาฟูจิซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในญี่ปุ่นก็เป็นภูเขาไฟ

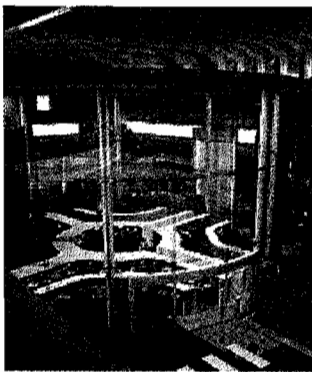
หมู่เกาะญี่ปุ่นวางตัวยาวในแนวเหนือใต้ จึงทำให้มีลักษณะภูมิอากาศแตกต่างกันมาก ประเทศญี่ปุ่นสามารถแบ่งเขตภูมิอากาศออกเป็น ๖ เขต คือ

- ฮอกไกโด: พื้นที่ตอนเหนือสุดของประเทศมีสภาพอากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี แม้จะมีหยาดน้ำฟ้าไม่มาก แต่ในฤดูหนาวก็มีหิมะปกคลุมทั่วทั้งเกาะ
- ทะเลญี่ปุ่น: ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลทางตะวันตกของเกาะฮอนชู ลมตะวันตกเฉียงเหนือที่พัดผ่านในช่วงฤดูหนาวทำให้มีหิมะตกมาก ในช่วงฤดูร้อนอากาศมักจะเย็นกว่าฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก แม้ว่าบางครั้งจะเกิดปรากฏการณ์เฟิร์นที่ทำให้อากาศร้อนมากผิดปกติ
- ที่สูงตอนกลาง: อุณหภูมิระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาวและระหว่างกลางวันและกลางคืนมีความแตกต่างกันมาก
- ทะเลเซะโตะ: ภูเขาบริเวณจูโงะกุและชิโกะกุช่วยป้องกันบริเวณทะเลเซะโตะจากลมฤดูต่าง ๆ ทำให้บริเวณนี้มีอากาศอบอุ่นและมีฝนตกน้อยตลอดทั้งปี
- ชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก: ตั้งอยู่ชายฝั่งมหาสมุทรทางตะวันออกของประเทศ ในฤดูหนาวมีอากาศที่หนาวเย็นแต่ไม่ค่อยมีหิมะตก ในฤดูร้อนมีอากาศร้อนและชื้นเพราะลมตะวันออกเฉียงใต้

- หมู่เกาะตะวันตกเฉียงใต้: หมู่เกาะริวกิวมีอุณหภูมิถึงเขตร้อน คืออากาศอุ่นในฤดูหนาวและร้อนในฤดูร้อน มีฝนตกมากและมีไต้ฝุ่นผ่านมาในช่วงเปลี่ยนฤดู

ฤดูฝนหลักเริ่มต้นขึ้นในต้นเดือนพฤษภาคมที่โอซากะ และจึงค่อยๆ ไต่ขึ้นไปจนถึงฮอกไกโดในปลายเดือนกรกฎาคม บนเกาะฮอนชูฤดูฝนจะเริ่มในกลางเดือนของเดือนมิถุนายน มีระยะเวลาประมาณเดือนครึ่ง และในช่วงปลายฤดูร้อนจนถึงต้นฤดูใบไม้ร่วงมักมีไต้ฝุ่นพัดผ่าน โดยเฉลี่ยจะมีไต้ฝุ่นพัดเข้าใกล้ญี่ปุ่นปีละ ๑๑ ลูก

เศรษฐกิจ

ตลาดหลักทรัพย์โตเกียว เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลก

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นได้รับความบอบช้ำจากสงครามเป็นอย่างมาก แต่ก็สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วเพราะปัจจัยหลายอย่างเช่นการแทรกแซงของรัฐบาล แรงงานที่ถูกและมีคุณภาพ อัตราการออมและการลงทุนที่สูง ในช่วงระหว่างปี ๑๙๖๐ ถึง ๑๙๘๐ เป็นช่วงที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นเติบโตอย่างมาก อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๖๐, ๑๙๗๐ และ ๑๙๘๐ เฉลี่ยร้อยละ ๑๐, ๕ และ ๔ ตามลำดับ ตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๗๐ ญี่ปุ่นประสบปัญหาค่าเงินเยนแข็งตัวจนทำให้บริษัทจำนวนมากย้ายฐานการผลิตออกไปนอกประเทศ หลังจากเกิดฟองสบู่แตกปลายคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๘๐ เศรษฐกิจก็เริ่มชะลอตัว และส่งผลกระทบต่อเนื่องตลอดคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๙๐ รัฐบาลพยายามกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยวิธีต่าง ๆ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จและยังถูกซ้ำเติมจากผลกระทบของเศรษฐกิจชะลอตัวในปี

๒๐๐๐ สภาพเศรษฐกิจหลังจากปี ๒๐๐๕ ดูเหมือนจะฟื้นตัวขึ้นจากตัวเลขการขยายตัวของจีดีพีที่สูงขึ้น แต่ญี่ปุ่นก็กลับประสบปัญหาอีกครั้งเมื่อเกิดวิกฤติทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก

ญี่ปุ่นมีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ ๒ ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา เมื่อวัดด้วยจีดีพีก่อนปรับอัตราเงินเฟ้อ (ประมาณ ๔.๕ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ) และอันดับที่ ๓ รองจากสหรัฐอเมริกาและจีน เมื่อวัดด้วยอำนาจการซื้อ ญี่ปุ่นมีกำลังการผลิตที่สูงและเป็นประเทศต้นกำเนิดของผู้ผลิตชั้นนำที่ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น รถยนต์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร เหล็กกล้า โลหะนอกกลุ่มเหล็ก เรือสารเคมี

จากข้อมูลปี ๒๐๐๗ แรงงานของประเทศญี่ปุ่นมีจำนวน ๖๖.๗ ล้านคน ญี่ปุ่นมีอัตราว่างงานที่ต่ำคือประมาณร้อยละ ๔ ค่าจีดีพีต่อชั่วโมงการทำงานอยู่ในอันดับที่ ๒๐ ของโลกในปี ๒๐๐๗ และเป็นอันดับ ๑ ของเอเชีย บริษัทใหญ่ของญี่ปุ่นหลายแห่งมีชื่อเสียงไปทั่วโลก เช่น โตโยต้า โซนี่ เอ็นทีที โคโคโม แคนนอน ฮอนด้า ทาคะดา นินเท็นโด นิปปอน สตีล และ เซเวน อีเลฟเว่น ญี่ปุ่นเป็นต้นกำเนิดของธนาคารที่ใหญ่ที่สุด

หลายแห่ง¹ ตลาดหลักทรัพย์โตเกียวซึ่งมักจะเป็นที่รู้จักเพราะดัชนีเคอมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของโลก เมื่อวัดด้วยมูลค่าตลาด

ญี่ปุ่นมีลักษณะเฉพาะในการทำธุรกิจหลายอย่าง เช่น เศรษฐกิจ หรือระบบเครือข่ายบริษัทจะมีอิทธิพลในเชิงธุรกิจ การจ้างงานตลอดชีวิตและการเลื่อนขั้นตามความอาวุโสจะพบเห็นได้ทั่วไป บริษัทที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจจะถือหุ้นของกันและกัน ผู้ถือหุ้นมักจะไม่มึบทบาทกับการบริหารของบริษัท แต่ในปัจจุบันญี่ปุ่นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงออกจากระบบเก่า ๆ เหล่านี้

ในปี ๒๐๐๕ พื้นที่ที่ใช้ในการเกษตรกรรมมีเพียงร้อยละ ๑๒.๖ และมีประชากรที่ประกอบ การเกษตรเพียงร้อยละ ๖.๖ เท่านั้น ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตได้มากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ได้แก่ ไหม กะหล่ำปลี ข้าว มัน และชา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นต้องพึ่งพาการนำเข้าอาหารถึงร้อยละ ๖๐ จึงเป็น ประเทศที่มีอัตราการเลี้ยงตนเองค่อนข้างต่ำ ในระยะหลังกระแสความกังวลเรื่องความปลอดภัยของอาหาร ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศเป็นที่ต้องการมากขึ้น

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ญี่ปุ่นเป็นประเทศแนวหน้าในการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์โดยมีภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนหลัก ญี่ปุ่น มีจำนวนการขอสิทธิบัตรเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ตัวอย่างของผลงานทางเทคโนโลยีของญี่ปุ่นที่สำคัญ ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์ เครื่องจักร วิศวกรรมด้านแผ่นดินไหว หุ่นยนต์ในอุตสาหกรรม สารเคมี สารกึ่งตัวนำ และเหล็ก เป็นต้น ญี่ปุ่นเป็นผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ที่สุดในโลก เป็นประเทศต้นกำเนิดของบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ ๖ บริษัทจากผู้ผลิต ๑๕ บริษัทที่ใหญ่ที่สุด และผู้ผลิตสารกึ่งตัวนำ ๗ บริษัทจาก ๒๐ บริษัทที่ใหญ่ที่สุด ญี่ปุ่นใช้ระบบอัตโนมัติในการผลิตมากที่สุดในโลกและเป็นผู้นำในการผลิตและใช้งานหุ่นยนต์ในอุตสาหกรรมการผลิต โดยมีอัตราการใช้หุ่นยนต์ต่อจำนวนแรงงานคนสูงที่สุดในโลก ญี่ปุ่นยังเป็นผู้ผลิตหุ่นยนต์ ฮิวแมนนอยด์ เช่น QRIO และ อาซิมอ อีกด้วย

ญี่ปุ่นยังเป็นหนึ่งในผู้นำในการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม รถยนต์ไฮบริดของ ฮอนด้าและโตโยต้าเป็นที่ยอมรับว่าประหยัดพลังงานมากที่สุดและปล่อยควันเสีย น้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีระบบไฮบริด เชื้อเพลิงชีวภาพ การใช้วัสดุที่มีน้ำหนักเบา และการออกแบบที่ดีขึ้น ญี่ปุ่นเคยเป็นประเทศผู้ผลิตเซลล์สุริยะและกังหันลมผลิตไฟฟ้ารายใหญ่ของโลก แต่เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากรัฐทำให้จำนวนการนำไปใช้จริงน้อยกว่าประเทศแถบยุโรป เช่นเยอรมนี

องค์การสำรวจอวกาศญี่ปุ่น (JAXA) เป็นหน่วยงานวิจัยและพัฒนาทางด้านอวกาศ สังกัดการกระทรวงการคลังและจักรวาลวิทยาของญี่ปุ่น และเป็นหนึ่งในสมาชิกของโครงการความร่วมมือการสร้างสถานีอวกาศนานาชาติและโมดูลสำหรับทดลองของญี่ปุ่น (คิโบ) มีกำหนดที่จะส่งขึ้นไปเพื่อต่อกับสถานีอวกาศนานาชาติในการขนด้วยกระสวยอวกาศในปี ๒๐๐๕

ประชากร

จากการสำรวจในปี ๒๐๐๕ ญี่ปุ่นมีประชากรประมาณ ๑๒๗.๗๗ ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาและมีวัฒนธรรมที่เหมือนกัน โดยมีชาวต่างชาติ เช่นชาวเกาหลี จีน บราซิล ฟิลิปปินส์ และชาติอื่น ๆ ประมาณร้อยละ ๑.๒ ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ เชื้อชาติส่วนใหญ่คือเชื้อสายชาวอะมะโตะ และมีชนกลุ่มน้อยเช่นชาวไอนุและชาวริวกิว รวมทั้งชนกลุ่มน้อยทางสังคมที่เรียกว่าบะระกุ

ประชากรญี่ปุ่นมีอายุคาดหมายเฉลี่ยประมาณ ๘๒.๐๗ ปี จึงนับเป็นประเทศที่มีประชากรอายุยืนยาวที่สุดประเทศหนึ่งในโลก โครงสร้างประชากรของญี่ปุ่นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเด็กที่เกิดมาในยุคเบบี้บูมหลังสงครามโลกเริ่มเข้าสู่วัยชรา ในขณะที่อัตราการเกิดตั้งแต่ปี ๑๙๘๒ มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จึงทำให้จำนวนประชากรค่อย ๆ ลดลง (มีการประมาณว่าจะลดลงต่ำกว่า ๑๐๐ ล้านคนในปี ๒๐๕๐) ในขณะที่สัดส่วนของผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (ในปี ๒๐๐๕ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไปมีมากถึง ๑ ใน ๕ ของประชากรทั้งหมด) การที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปทำให้เกิดปัญหาสังคมหลายอย่าง เช่นปัญหาแรงงานที่ลดลง และภาระเงินบำนาญของคนหนุ่มสาวเพิ่มมากขึ้น

จากการสำรวจพบว่าคนญี่ปุ่นร้อยละ ๕๑.๘ ระบุว่าตนไม่มีศาสนา ศาสนาในญี่ปุ่นถูกผสมผสานจนทำให้พิธีกรรมทางศาสนานั้นมีความหลากหลาย เช่นพ่อแม่พาลูกไปศาลเจ้าชินโตเพื่อทำพิธีจิ-โกะ-ซัน แต่งงานในโบสถ์คริสต์และฉลองในวันคริสต์มาส จัดงานศพแบบพุทธ และบูชาบรรพบุรุษแบบขงจื้อ นอกจากนี้ ตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ มีลัทธิต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายเช่นลัทธิเท็นริเกียว และลัทธิโอมชินริเกียว

ประชากรมากกว่าร้อยละ ๘๕ ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ ภาษาญี่ปุ่นมีวิธีการผันคำกริยาและคำศัพท์ที่แสดงถึงสถานะระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งแสดงถึงลักษณะสังคมที่มีระดับชั้นของญี่ปุ่น ภาษาพูดนั้นมีทั้งภาษากลางและสำเนียงของแต่ละท้องถิ่น เช่นสำเนียงคันไซ โรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชนมักมีวิชาภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ

จำนวนประชากร

รายชื่อเมืองใหญ่เรียงตามจำนวนประชากร ๑๐ อันดับแรก (ปี ค.ศ. ๒๐๐๗)

ที่	เมือง	จังหวัด	ประชากร (หน่วย: ๑,๐๐๐ คน)
๑	โตเกียว (東京 ๒๓ 区)	โตเกียว (東京都)	๘,๓๔๐ (เฉพาะ ๒๓ เขตการปกครองพิเศษในจังหวัด)
๒	โยะโกะฮะมะ (横浜市)	คะนะงะวะ (神奈川県)	๓,๕๖๓
๓	โอซะกะ (大阪市)	โอซะกะ (大阪府)	๒,๕๑๐
๔	นะโงะยะ (名古屋市)	ไอจิ (愛知県)	๒,๑๕๔
๕	ซัปโปะโระ (札幌市)	ฮอกไกโด (北海道)	๑,๘๗๔
๖	โคเบะ (神戸市)	เฮียวโงะ (兵庫県)	๑,๕๐๓
๗	เกียวโตะ (京都市)	เกียวโตะ (京都府)	๑,๓๕๐
๘	ฟุกุโอะกะ (福岡市)	ฟุกุโอะกะ (福岡県)	๑,๓๖๔
๙	คะวะซะกิ (川崎市)	คะนะงะวะ (神奈川県)	๑,๓๑๖
๑๐	ไซตะมะ (さいたま市)	ไซตะมะ (埼玉県)	๑,๑๗๕

การศึกษา

ระบบการศึกษาในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษาถูกนำมาใช้ตั้งแต่ปี ๑๙๗๒ ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเมจิ ตั้งแต่ปี ๑๙๔๗ การศึกษาภาคบังคับของญี่ปุ่นมีระยะเวลา ๙ ปี ตั้งแต่ประถมศึกษาจนจบมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเกือบทั้งหมดจะเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อ จากข้อมูลของ กระทรวงการศึกษาของญี่ปุ่น (MEXT) ในปี ๒๐๐๕ พบว่าร้อยละ ๗๕.๕ ของผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเรียนต่อในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ การศึกษาในญี่ปุ่นเต็มไปด้วยมหาวิทยาลัยการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอบเข้าเพื่อเรียนต่อในโครงการประเมินผลการศึกษานานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ซึ่งจัดขึ้นโดย โออีซีดี จัดอันดับให้เด็กญี่ปุ่นมีความรู้และทักษะเป็นอันดับ ๖ ของโลก

วัฒนธรรม

วัฒนธรรมญี่ปุ่น มีวิวัฒนาการมายาวนานตั้งแต่วัฒนธรรมยุค โจมง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศ จนถึงวัฒนธรรมผสมผสานร่วมสมัยซึ่งได้รับอิทธิพลมาจาก เอเชีย ยุโรป และ อเมริกาเหนือ ศิลปะดั้งเดิมของญี่ปุ่นมีทั้งงานฝีมือ เช่น อิเคบะนะนะ (การจัดดอกไม้) โอะริงะมิ อุกิโยะ-เอะ ตุ๊กตา เครื่องเคลือบ เครื่องปั้นดินเผา การแสดง เช่น คะบุกิ โน นุนะระกุ ระกุโงะ และประเพณีต่างๆ เช่น การละเล่น พิธีชงชา ศิลปะการต่อสู้ สถาปัตยกรรม การจัดสวน คาบ และอาหาร การผสมผสานระหว่างภาพพิมพ์กับศิลปะตะวันตกนำไปสู่การสร้างสรรค์ มังงะ หรือหนังสือการ์ตูนของญี่ปุ่นที่เป็นนิยมทั้งในและนอกญี่ปุ่น แอนิเมชัน ที่ได้รับอิทธิพลมาจากมังงะเรียกว่า อะนิเมะ วงการเกมคอนโซลของญี่ปุ่นเจริญรุ่งเรืองอย่างมากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗

ดนตรี

ดนตรีญี่ปุ่น เป็นดนตรีที่เลือกสรรและหยาบซึ่มเครื่องดนตรี สเกล และสไตล์มาจากวัฒนธรรมข้างเคียงมาผสมผสาน เครื่องดนตรีหลายชิ้นเช่น โคะโตะ เริ่มเป็นที่รู้จักในศตวรรษที่ ๕ และ ๑๐ การพูดสลับร้องเพลงของละคร โน เริ่มที่ศตวรรษที่ ๑๔ และเพลง โพล์ค ซึ่งเล่นด้วย ซะมิเซ็ง เครื่องดนตรีที่คล้ายกีตาร์ มีจุดเริ่มต้นที่ศตวรรษที่ ๑๖ ดนตรีตะวันตก เริ่มเข้ามาในปลายศตวรรษที่ ๑๙ และถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม หลังสงคราม ญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลทางด้านดนตรีสมัยใหม่จากอเมริกาและยุโรปเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการพัฒนาแนวดนตรีที่เรียกว่า เจ-ป๊อป

วรรณกรรม

วรรณกรรมญี่ปุ่นชิ้นแรกได้แก่หนังสือประวัติศาสตร์ที่ชื่อ โคะจิกิ และ นินงะโชะกิ^[๒๖] และหนังสือบทกวีสมัยศตวรรษที่ ๘ ที่ชื่อ มั่งโยชู ซึ่งเขียนด้วยภาษาจีนทั้งหมด ในช่วงต้นของยุคเฮอัน มีการสร้างระบบการเขียนแทนเสียงที่เรียกว่า คะนะ (ฮิระงะนะ และ คะตะคะนะ) นิทานคนตัดไม้ไม้ ถูกพิจารณาว่าเป็นงานที่เก่าแก่ที่สุดที่เขียนด้วยภาษาญี่ปุ่น นิทานเก็นจิ ที่เขียนโดยมูระซะกิ ชิกิบุ่มักถูกเรียกว่าเป็นวรรณกรรมชิ้นแรกของโลก ระหว่างยุคเอโดะ วรรณกรรมไม่อยู่ในความสนใจของชาмуไรเท่ากับ โชนิน ชนชั้นประชาชนทั่วไป ตัวอย่างเช่น โยะมิงง กลายเป็นที่นิยมและเผยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้งระหว่างนักอ่านกับนักเขียน ในสมัยเมจิ วรรณกรรมดั้งเดิมได้เสื่อมสลายลง ขณะที่วรรณกรรมญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น โชเซะกิ นะสึมะ และ โองะอิ โมริ เป็นนักแต่งนิยายสมัยใหม่รุ่นแรกของญี่ปุ่น ตามมาด้วย ริวโนะซุเกะ อะคุตะกวะ, ทะนิซะกิ จุนอิชิโร, กาว่าบาตะ ยาสุนาริ, มิชิมะ ยูอิโอะ และล่าสุด ฮารูกิ มูราคามิ ญี่ปุ่นมีนักเขียนที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม ๒ คน ได้แก่ กาว่าบาตะ ยาสุนาริ (ค.ศ. ๑๙๖๘) และ เท็นซะบุโร โอเอะ (ค.ศ. ๑๙๕๔)

กีฬา

ซูโม้เป็นกีฬาประจำชาติของญี่ปุ่นที่มีประวัติอันยาวนาน^๑ และเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมอย่างมากในญี่ปุ่น ศิลปะป้องกันตัวของญี่ปุ่น เช่น ยูโด คาราเต้ และเคนโด ก็เป็นกีฬาที่มีผู้เล่นและผู้ชมมากเช่นเดียวกัน หลังจากการปฏิรูปเมจิ กีฬาตะวันตกก็เริ่มเข้ามาในญี่ปุ่นและแพร่หลายไปทั่วประเทศด้วยระบบการศึกษา

การแข่งขันซูโม้ในเรียวกัง โทกุงิ๊ง
ใน โตเกียว

การแข่งขันเบสบอลอาชีพในญี่ปุ่นเริ่มต้นขึ้นในปี ๑๙๓๖ ในปัจจุบันเบสบอลเป็นกีฬาที่มีผู้ชมมากที่สุดในประเทศ ในระหว่างฤดูกาลการแข่งขัน จะมีการถ่ายทอดการแข่งขันเกือบทุกคืนและมีอัตราผู้ชมรายการที่สูง นักเบสบอลญี่ปุ่นที่โด่งดังที่สุดคือ อิจิโร ซุซูกิ และ ฮิเดะกิ มัตซุย

สนามกีฬาโคชิเอ็งในจังหวัดเฮียวโงะ

ตั้งแต่มีการก่อตั้งลีกฟุตบอลอาชีพของญี่ปุ่น ในปี ๑๙๙๒ ฟุตบอลในประเทศญี่ปุ่นก็เป็นที่นิยมมากขึ้น ญี่ปุ่นเป็นสถานที่จัดฟุตบอลชิงแชมป์สโมสรโลก ตั้งแต่ปี ๑๙๙๑ ถึง ๒๐๐๔ และเป็นเจ้าภาพร่วมกับ

เกาหลีใต้ในการแข่งขันฟุตบอลโลก ๒๐๐๒ ทีมฟุตบอลญี่ปุ่นเป็นทีมที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดทีมหนึ่งในเอเชีย สามารถชนะเลิศเอเชียนคัพ ๓ ครั้ง

โตเกียว

ตราประจำจังหวัด

ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อภาษาไทย โตเกียว

ชื่อภาษาญี่ปุ่น 東京都 (とうきょうと)

เมืองหลวงจังหวัด n/a

ภูมิภาค คันโต

เกาะ ฮอนชู

กรุง ๑

市町村 ๖๒

ผู้ว่าราชการ ชินทาโระ อิชิฮาระ

ISO ๓๑๖๖-๒ JP-๑๓

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ดอกไม้ ซากุระ

ต้นไม้ กิงโกะ (Ginkgo biloba)

นก Black-headed Gull (Larus ridibundus)

ข้อมูลสถิติ

พื้นที่ ๒,๑๘๗.๐๘ ตร.กม. (อันดับ ๔๕)

ร้อยละพื้นน้ำ ๑.๐

ประชากร ๑๒,๕๒๗,๑๑๕ ในจังหวัด (๘,๕๒๐,๐๐๐ ใน ๒๓ เขตปกครองพิเศษในโตเกียว) คน (๑ ตุลาคม, ปี ๒๐๐๓) (อันดับ ๑)

ความหนาแน่น ๕๗๕๖ คน/ตร.กม.

โตเกียว (「東京都」 *Tōkyō-to*) หรือ กรุงโตเกียว เป็นเมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่น มีระบบการปกครองแบบพิเศษซึ่งรวมการปกครองในรูปแบบจังหวัดและเมืองไว้ด้วยกัน และเป็นเขตเมืองที่ใหญ่ที่สุดในโลก (โดยรวมเขตปริมณฑลแล้วมีประชากรอาศัยอยู่มากกว่า ๓๕ ล้านคน ๓๕,๒๓๗,๐๐๐ คน) โดยเฉพาะในตัวโตเกียวใน ๒๓ เขตปกครองพิเศษในโตเกียว แล้วมีประชากรประมาณ ๘ ล้านคน ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในโลกเมืองหนึ่ง ในปี ๒๕๔๘ โตเกียวได้รับการจัดอันดับเมืองที่มีค่าครองชีพสูงที่สุดในโลก โดยในปี ๒๕๕๐ โตเกียวได้เป็นอันดับที่ ๔ รองจาก มอสโก ลอนดอน และ ไชล์ตามลำดับ โตเกียวตั้งอยู่บริเวณภาคคันโตของญี่ปุ่น คำว่า "โตเกียว" หมายถึง "นครหลวงตะวันออก" ในพื้นที่โตเกียวยังเป็นที่ตั้งของพระราชวังอิมพีเรียล

ประวัติศาสตร์

โตเกียวก่อตั้งในปี พ.ศ. ๒๐๐๐ (ค.ศ. ๑๔๕๗) ในแรกเริ่มมีชื่อว่า เอโดะ (Edo) พ.ศ. ๒๑๔๖ (ค.ศ. ๑๖๐๓) ตระกูลโชกุนโทกูงาวะ ได้ใช้โตเกียวเป็นที่ทำการรัฐบาล ในขณะที่ที่ประทับของจักรพรรดิ และเมืองหลวงยังคงเป็นนครเกียวโตอยู่ จนเมื่อพ.ศ. ๒๔๑๑ (ค.ศ. ๑๘๖๘) เมื่อระบบตระกูลโชกุนได้สิ้นสุดลง จักรพรรดิเมจิได้เปลี่ยนชื่อจาก เอโดะ เป็น โตเกียว ซึ่งแปลว่าเมืองหลวงตะวันออก ซึ่งอาจจะตั้งให้สอดคล้องกับ กรุงปักกิ่ง และนครนานกิงซึ่งแปลว่าเมืองหลวงเหนือและใต้ตามลำดับ จักรพรรดิได้เสด็จย้ายมาประทับยังโตเกียวในปี พ.ศ. ๒๔๑๒ (ค.ศ. ๑๘๖๙) จากนั้นมาจึงนับว่าโตเกียวได้เป็นเมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่นเรื่อยมา

สภาพทางภูมิศาสตร์และการแบ่งเขตปกครอง

กรุงโตเกียวตั้งอยู่ทางเหนือของอ่าวโตเกียว มีขนาดประมาณ ๕๐ กิโลเมตรจากตะวันออกไปถึงตะวันตก และ ๒๕ กิโลเมตรจากเหนือถึงใต้ ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดชิบะ ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดยามานาชิ ทิศใต้ติดกับจังหวัดคานางาวะ และทิศเหนือติดกับจังหวัดไซตามะ และยังมีเกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกทางใต้ของตัวเมือง เกาะที่อยู่ใกล้ที่สุดคือเกาะอิสุ ส่วนหมู่เกาะโองาซาวาระอยู่ห่างจากแผ่นดินใหญ่ญี่ปุ่น ๑๐๐๐ กิโลเมตร

เกาะ

โตเกียวอยู่ห่างไกลจากจุดศูนย์กลางของเกาะฮิสึมี ระยะห่างเท่ากับ ๑,๘๕๐ กม จากศูนย์กลางของ โตเกียว เพราะว่า ระยะทางของเกาะห่างไกลจากเมืองโตเกียวมาก หมู่เกาะฮิสึมี เมืองทั้งหมด ๒ เมือง และมีหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน เกาะฮิสึคือ กลุ่มของเกาะที่อยู่กระจัดกระจายในมหาสมุทร แปซิฟิก ๕๕๕ เกาะ ฮิสึ โอจิม่า และ ฮะจิโอจิม่า คือเมือง เกาะที่เหลือยังมี ๖ หมู่บ้าน เกาะ โอคาซาวาระ ยังดำเนินการ ปกครองออกเป็น ๒ เกาะ เกาะ โอคาซาวาระอยู่ห่างไกลจากจุด ศูนย์กลางที่เมืองโตเกียวระยะทางทั้งหมด ๑,๘๕๐ กม เกาะที่อยู่ ห่างเหินมากที่สุดจากศูนย์กลางของเมืองโตเกียว มีเกาะ โอคิโนะ โทริจิมะ และเกาะที่อยู่ห่างไกลจากจุดศูนย์กลางจะไม่มีผู้คน อาศัยอยู่เลย ยกเว้น กองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่น

ภูมิอากาศ

โตเกียวมีสภาพอากาศ ฤดูร้อนมีอากาศร้อน ฤดูหนาวมีอากาศหนาวจัด ฝนตกหนักประจำปีเฉลี่ย ๑๓๘ ซม มีหิมะปรากฏทุกปี

เศรษฐกิจ

โตเกียวมีเศรษฐกิจนครบาลที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทั้งๆที่ภาวะซบเซาในทางเศรษฐกิจ GDP ทั้งหมด ๑.๓๑๕ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ในเดือนเมษายน ๑๙๙๕) ๑,๑๙๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๐๐๕ \$ ๔.๙๘ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ในปัจจุบัน) ทั้งๆที่เงินเยนแข็งค่าด้วย ๑ เยนเท่ากับ (๑๙ ดอลลาร์สหรัฐ) GDP ของโตเกียวมีค่าสูงเกินกว่าที่ประเมินค่าไว้ที่ ๑.๕ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ GDP ของเกาหลีใต้จีน และ ใต้หวันรวมกันเท่ากับ ๒๘% ของ GDP ทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา (๖.๗ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ) โตเกียวมี ประชากรในเมือง (๑๕.๒ ล้านคน) โตเกียว คือศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมีศูนย์กลางทางการเงินของโลกที่ใหญ่ที่สุดทั้ง ธนาคารลงทุน และ การประกันภัย บริษัท สำหรับการขนส่งของญี่ปุ่นมีการ จัดทำและการหว่านข้าว สำหรับอุตสาหกรรมนั้นเริ่มฟื้นตัวขึ้นระหว่างการควบคุมการเติบโตทางเศรษฐกิจของ ญี่ปุ่นหลัง สงครามโลกครั้งที่ ๒ บริษัทใหญ่มากมาย เช่นบริษัทใน โอชะกะ (เมืองหลวงธุรกิจตาม ประวัติศาสตร์) โตเกียวถูกค้นพบโดย นักเศรษฐศาสตร์ว่าดัชนีค่าครองชีพใน โตเกียวจัดเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงที่สุดในโลกพื้นที่ ๓๖% ของกรุงโตเกียวถูกครอบคลุมโดยป่าไม้โตเกียวมีข้อมูลหลักของปลาที่มาจาก การผลิตส่วนมากมาจากเกาะทางใต้ของโตเกียว เช่น เกาะฮิสึ เกาะ โอะชิมะ และ เกาะฮะจิโอจิมะ

การขนส่ง

โตเกียวมีการขนส่งในประเทศและระหว่างประเทศ สำหรับการขนส่งทางรถไฟ พื้นดิน และทางอากาศ การขนส่งมหาชนภายใน โตเกียว มีเครือข่ายกว้างใหญ่ทั้งนี้ยังสะอาดและระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ภายในโตเกียวมีสนามบินในประเทศ คือ สนามบินฮาเนดะ และยังมีสนามบินระหว่างประเทศที่อยู่จังหวัดติดกันคือ สนามบินนาริตะ อยู่ใน จังหวัดชิบะ รางคือ โหมคหลักของการขนส่งใน โตเกียว ซึ่งมีเครือข่ายทางรถไฟในเมืองกว้างใหญ่มากที่สุดในโลกรวมถึง รวมถึง สถานีโตเกียว และ ชินจูกุ ตะวันออก JR มีรถขนส่งและการปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดเส้นทางรถโดยสารภายในแห่งภูมิภาคกับสถานีปลายทางหลักทางรถไฟยักษ์ใหญ่ในโตเกียวและยังมีทางด่วนเชื่อมเมืองหลวงสู่จุดอื่นๆเช่นที่ บริเวณเกาะคิวชู และ เกาะชิโกกุ

ประชากร

โตเกียวเป็นหนึ่งใน เมืองหลักของโลก โตเกียวมีประชากร ๘ ล้านคนเฉพาะ ๒๓ เขตปกครองพิเศษในโตเกียว ในเวลากลางวันมีประชากรเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๒.๕ ล้านคนเนื่องจากมีประชากรจากเมืองใกล้เคียงเดินทางเข้ามาเพื่อทำงานหรือศึกษาเล่าเรียน^[๔] ปრაกฏการณ์นี้จะเป็นได้ชัดในเขตชิโยดะ เขตจูโอ และเขตมินะโตะ ซึ่งมีประชากรมากกว่า ๒ ล้านคนในเวลากลางวัน แต่น้อยกว่า ๓ แสนคนในเวลาว่างคืน

โตเกียวมี ๕ เชื้อชาติที่มาจากต่างประเทศโดยมี จีน (๑๒๐,๓๓๑) เกาหลี (๑๐๓,๑๕๑) ฟิลิปปินส์ (๓๑,๕๐๕) อเมริกัน (๑๘,๐๔๓) และ อังกฤษ (๗,๕๘๕)

จำนวนประชากร

ตามเขต ^๑	จังหวัดโตเกียว	๑๒.๓๖ ล้านคน
	๒๓ เขตปกครองพิเศษ	๘.๓๔ ล้านคน
	เขตทามะ	๔ ล้านคน
	เกาะ	๒๗,๐๐๐
ตามอายุ ^๒	เยาวชน (age ๐-๑๔)	๑.๔๓๓ ล้านคน (๑๒%)
	วัยทำงาน (age ๑๕-๖๔)	๘.๕๐๗ ล้านคน (๗๑.๔%)
	วัยชรา (age ๖๕+)	๒.๐๕๗ ล้านคน (๑๖.๖%)
ตามช่วงเวลา ^๓	ช่วงวัน	๑๔.๖๖๗ ล้านคน
	ช่วงกลางคืน	๑๒.๐๑๗ ล้านคน
โดยสัญชาติ	ชาวต่างชาติ	๓๕๓,๘๒๖ ^๔
<p>ข้อมูลเมื่อ</p> <p>^๑ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖</p> <p>^๒ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖</p> <p>^๓ พ.ศ. ๒๕๔๓</p> <p>^๔ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘</p>		

๒. ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐประชาชนจีน 中华人民共和国

The People's Republic of China

ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ด้านตะวันออกของทวีปเอเชีย มีพรมแดนติดต่อกับประเทศต่างๆ โดยรอบ ๑๕ ประเทศ คือ เกาหลีเหนือ รัสเซีย มองโกเลีย คาซัคสถาน เคนนีทาจิสถาน ทาจิกิสถาน อัฟกานิสถาน-ปากีสถาน อินเดีย

เนปาล สิกขิม ภูฏาน พม่า ลาว และเวียดนาม ขณะที่ทิศตะวันออกและทิศใต้จดทะเลเหลือง ทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้

พื้นที่

๘.๖ ล้านตารางกิโลเมตร มีเส้นพรมแดนทางบกยาวกว่า ๒ หมื่นกิโลเมตร

ภูมิประเทศ

ทางตะวันตกส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา ทะเลทราย และที่ราบสูง และค่อยๆ ลาดลงทางทิศตะวันออก

รูปแบบการปกครอง สังคมนิยมแบบจีน

ประธานาธิบดี นายหู จิ้นเทา (Hu Jintao) (มีนาคม ๒๕๔๖)

นายกรัฐมนตรี นายเวิน เจียเป่า (Wen Jiabao) (มีนาคม ๒๕๔๖)

รัฐมนตรีต่างประเทศ นายหยาง เจี๋ยฉี (Yang Jiechi) (เมษายน ๒๕๕๐)

วันชาติ

๑ ตุลาคม (สาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ ภายหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนมีชัยชนะในสงครามกลางเมืองเหนือพรรคก๊กมินตั๋ง)

ธงชาติ

รูปดาวสี่เหลี่ยม ๕ ดวงบนพื้นสีแดง (ดาวดวงใหญ่หมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์จีนซึ่งเป็นผู้นำ ดาวเล็กๆ ทั้งสี่ดวงหมายถึง “ชนชั้น” ที่ประกอบขึ้นเป็นสังคมจีน คือ ชนชั้นกรรมกร ชนชั้นชาวนา ชนชั้นนายทุนน้อย และชนชั้นนายทุนแห่งชาติ)

เมืองหลวง กรุงปักกิ่ง (ภาษาราชการจีนเรียกว่า “เป่ย์จิง” – 北京 – Beijing)

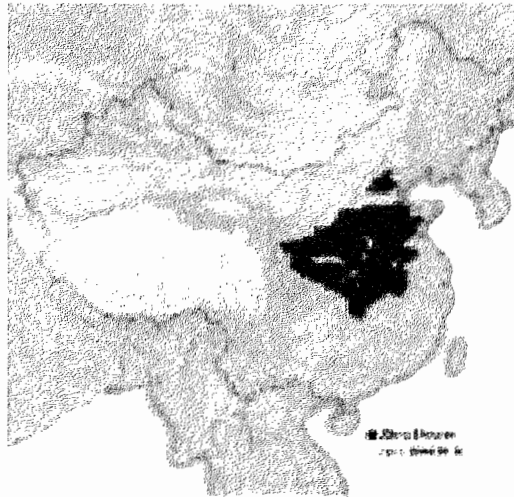
ประชากร ๑,๓๑๔ ล้านคน

ชนชาติ

มีชนชาติต่างๆ อยู่รวมกัน ๕๖ ชนชาติ โดยเป็นชาว “ฮั่น” ร้อยละ ๙๓.๓ ที่เหลือเป็นชนกลุ่มน้อย ที่สำคัญได้แก่ ชาวเผ่าจ้วง หุย อุยกูร์ หยี ทิเบต แม้ว แมนจู มองโกล ไตหรือไท เกาซัน

ภาษา ภาษาจีนกลาง (ผู้ทงฮว่า 普通话) เป็นภาษาราชการ ชาวจีนในมณฑลต่างๆ มีภาษาพูดท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น เสฉวน หูหนาน กวางตุ้ง ไหหลำ และฮกเกี้ยน

ศาสนา ลัทธิขงจื้อ ศาสนาพุทธ ลัทธิเต๋า ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์

เขตการปกครอง

การปกครองส่วนกลางแบ่งออกเป็น ๒๓ มณฑล (รวมถึงไต้หวัน) ๕ เขตปกครองตนเอง (มองโกเลีย หินเจียง ชินเจียง กวางสี และทิเบต) ๔ มหานครที่ขึ้นต่อส่วนกลาง (ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน และฉงชิ่ง) และ ๒ เขตบริหารพิเศษ (ฮ่องกง และมาเก๊า)

สถาปนาความสัมพันธ์ไทย-จีน ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ (ปี ๒๕๔๘ เป็นปีครบรอบ ๓๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย-จีน)

เอกอัครราชทูตไทยประจำจีน นายรัฐกิจ มานะทัต(เข้ารับหน้าที่เมื่อมีนาคม ๒๕๕๐)

เอกอัครราชทูตจีนประจำไทย นายจาง จิวหวน Mr. Zhang Jiuhuan (เข้ารับหน้าที่เมื่อพฤษภาคม ๒๕๔๗)

การเมืองการปกครอง

สถานการณ์ทั่วไปในจีน

การเมือง

(๑) การเมืองการปกครอง ในระบอบการปกครองของจีนพรรคคอมมิวนิสต์จะเป็นผู้กำหนดนโยบายทุกด้านให้รัฐบาลไปปฏิบัติ (รัฐบาลจึงไม่ใช่องค์กรกำหนดนโยบาย) โดยจีนมีนโยบายภายในที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑ เน้นการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศเพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และกำหนดเป้าหมายให้ GDP เพิ่มขึ้นอีก ๔ เท่าตัว และทำให้จีนสร้างความกินคืออยู่ดี “เสี่ยวคาง” แก่คนจีนในระดับเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาในระดับกลาง ภายในปี ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ในขณะเดียวกัน ก็ต้องแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนาระหว่างภาคตะวันออกกับภาคตะวันตก ซึ่งอาจนำมาซึ่งปัญหาการเมือง สังคม ความแตกแยกของชนชาติที่รุนแรง จึงได้กำหนดให้พัฒนาภาคตะวันตกไปในเวลาเดียวกันด้วย

๑.๒ จีนเน้นการปฏิรูปทางการเมืองอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในขณะเดียวกัน เพื่อลดกระแสกดดันการเรียกร้องให้ปฏิรูปการเมือง ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์จีนประเมินแล้วว่าไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า นายเจียง เจ๋อหมิน อดีตประธานาธิบดีจีน จึงได้เสนอหลักการ ๓ ตัวแทนขึ้นมาและบรรจุลงไปในธรรมนูญของพรรค หลักการ ๓ ตัวแทน จะสามารถลดแรงกดดันของกลุ่มนายทุนใหม่และนักวิชาการเรื่องปฏิรูปการเมืองได้ โดยพรรคคอมมิวนิสต์เปิดกว้างให้คนเหล่านี้เข้าไปมีส่วนร่วมในพรรคและการบริหารประเทศได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ จีนได้เริ่มปล่อยให้การปกครองระดับท้องถิ่นในระดับตำบลและเมือง (อำเภอ) มีการเลือกตั้งโดยอิสระแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๓๘

หลักการสามตัวแทนได้กำหนดให้พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นตัวแทนใน ๓ ด้าน คือ

(๑) ด้านการผลิต โดยดูแลการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

(๒) ด้านวัฒนธรรม โดยดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีของจีน และนำวัฒนธรรมอื่นที่ดีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ

(๓) เปิดให้พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นตัวแทนของประชาชนทุกชนชั้น กล่าวคือ ได้เปิดให้กลุ่มนายทุนและนักธุรกิจ ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่พรรคกำหนดเข้ามาเป็นสมาชิกพรรค และมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ถือเป็นกาเปลี่ยนแปลงลักษณะของพรรคจากตัวแทนเชิงปฏิวัติ หรือตัวแทนของชนชั้นแรงงาน เป็นตัวแทนเชิงบริหาร หรือตัวแทนของประชาชนทุกชนชั้น

(๒) พรรคคอมมิวนิสต์จีน สาธารณรัฐประชาชนจีนปกครองในระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์มีพรรคคอมมิวนิสต์จีนซึ่งมีสมาชิกประมาณ ๖๘ ล้านคน (สถิติปี ๒๕๔๗) เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายด้านต่างๆ ของประเทศอย่างเบ็ดเสร็จตามแนวทางลัทธิมาร์กซ์-เลนิน ความคิดของอดีตประธานาธิบดีเหมา เจ๋อตง ทฤษฎีการสร้างสรรคสังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์แบบจีนของเติ้ง เสี่ยวผิง รวมถึงทฤษฎีสามตัวแทนที่ได้รับการบรรจุเข้าในรัฐธรรมนูญของรัฐเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยรัฐบาลและรัฐสภามีหน้าที่คอยปฏิบัติตามมติและนโยบายที่พรรคกำหนดโดยยึดหลักประชาธิปไตยรวมศูนย์ (Democratic Centralism) ตามธรรมนูญพรรค กำหนดให้มีการประชุมสมัชชาพรรคแห่งชาติ (Party Congress) ทุก ๕ ปี นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งพรรคขึ้นในปี ๒๔๖๔ จนถึงปัจจุบัน พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดให้มีการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์แล้วรวมทั้งสิ้น ๑๗ ครั้ง โดยได้จัดประชุมสมัชชาพรรคสมัยที่ ๑๗ ไปเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งนายหู จิ่นเทา ได้รับเลือกให้เป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ต่ออีก ๑ สมัย (วาระ ๕ ปี)

การเมืองภายในจีนยังคงมีเสถียรภาพภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมื่อวันที่ ๑๕-๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ได้มีการประชุมสมัชชาพรรคสมัยที่ ๑๗ ซึ่งมีการวางตัวผู้สืบทอดอำนาจจากผู้นำรุ่นที่ ๔ ซึ่งมีนายหู จิ่นเทา เป็นแกนนำ ไปยังรุ่นที่ ๕ ซึ่งนายสี จิ้นผิง ได้รับการจับตามองว่าจะมาแทนที่นายหู จิ่นเทาเมื่อก้าวลงจากตำแหน่งในปี ๒๕๕๕

ผู้นำจีน

สมัชชาพรรคสมัยที่ ๑๗ ได้คัดเลือกบุคคลเป็นสมาชิกกรรมการเมืองจำนวน ๒๕ คน และสมาชิกกรรมการเมือง ๒๕ คนนี้ ได้เลือกตั้งสมาชิกถาวรประจำกรรมการเมือง (Standing Committee of the Political Bureau of the Central Committee) จำนวน ๙ คน (โดยมี ๔ คนที่เป็นสมาชิกใหม่) เรียงตามลำดับอาวุโสได้แก่

- (๑) นายหู จิ่นเทา (Hu Jintao)
- (๒) นายอู๋ ปางกั๋ว (Wu Bangguo)
- (๓) นายเวิน เจียเป่า (Wen Jiabao)
- (๔) นายเจี๋ย ชิงหลิน (Jia Qinglin)
- (๕) นายหลี่ ฉางชุน (Li Changchun)

- (บ) นายสี จิ้นผิง (Xi Jinping)
 (ค) นายหลี่ เค่อเฉียง (Li Keqiang)
 (ด) นายเฮ่อ กั๋วเฉียง (He Guoqiang)
 (จ) นายโจว หย่งคัง (Zhou Yongkang)
 (๑ - ๕ เป็นสมาชิกชุดเดิม ๖-๘ เป็นสมาชิกใหม่)

๓. สถานการณ์ประเทศจีนในปี ๒๕๕๐

๓.๑ สถานการณ์การเมืองภายใน

การเมืองภายในจีนช่วงเดือนมกราคม – กันยายน ๒๕๕๐ มีเสถียรภาพและความมั่นคงสูง โดยพรรคฯ ยังคงอำนาจเบ็ดเสร็จและมุ่งมั่นสร้างชาติให้ทันสมัย เน้นการกวาดล้างการฉ้อราษฎร์บังหลวงในระดับต่าง ๆ และการสร้างผู้นำและผู้บริหารรุ่นใหม่เพื่อรองรับการแข่งขันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยได้เปลี่ยนรัฐมนตรีกระทรวงสำคัญ ๆ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง ฯลฯ อีกทั้งได้วางตัวคณะผู้บริหารระดับมณฑลเป็นที่เรียบร้อยตั้งแต่ช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๐

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นวันครบรอบ ๑๐ ปีของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ซึ่งอยู่ภายใต้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ของรัฐบาลจีน ฮ่องกงจึงมีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง และมีระบบการเมืองที่มั่นคงในปัจจุบัน ทั้งนี้ รัฐบาลจีนยังคงมุ่งมั่นจะใช้หลักการ “๑ ประเทศ ๒ ระบบ” เป็นตัวอย่างให้กับการแก้ไขปัญหาของฮ่องกง แคบได้วันด้วย

เศรษฐกิจการค้า

เงินตรา สกุลเงินเรียกว่า “เหรินหมินปี้” (人民币) โดยมีหน่วยเรียกเป็น “หยวน” (元)

อัตราแลกเปลี่ยน

- ๑ ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ ๗.๓ หยวน (ธ.ค. ๒๕๕๐)
- ๑ ยูโร เท่ากับ ๑๐.๓ หยวน (ธ.ค. ๒๕๕๐)
- ๑ หยวน เท่ากับ ๔.๖ บาท (ธ.ค. ๒๕๕๐)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี

๑,๗๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (ปี ๒๕๕๐) (ปี ๒๕๔๖ เป็นปีแรกที่สูงเกิน ๑,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ)

GDP

๓.๓๐๗ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี ๒๕๕๐) ถือว่าเศรษฐกิจของจีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ ๔ ของโลก

(รองจากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมนี และธนาคารโลกคาดว่าจะมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๓ ใน ๓ - ๕ ปีหน้า)

GDP Growth

๑๑.๔% (ปี ๒๕๕๐)

๑๐.๗% (ปี ๒๕๔๕)

ทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ

๑.๕๓๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ม.ค. ๒๕๕๑)

อัตราเงินเฟ้อ ร้อยละ ๔.๐๗ (ปี ๒๕๕๐)

การค้าระหว่างประเทศ

เศรษฐกิจจีนยังขยายตัวอย่างต่อเนื่องภายใต้นโยบายการปฏิรูปและการเปิดประเทศที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ รัฐบาลจีนมีเป้าหมายที่จะเน้นผลผลิตทางการเกษตรให้พอเพียงสำหรับการบริโภคภายในประเทศ โดยการเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อยกระดับการผลิตและการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกันด้วย

อัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจีนในปี ๒๕๕๐ เฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๔ อัตราเงินเฟ้อร้อยละ ๓.๒ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๐) เงินสำรองต่างประเทศเพิ่มเป็น ๑.๕๓๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (มกราคม ๒๕๕๑) ประกอบกับค่าเงินหยวนที่แข็งขึ้นถึงร้อยละ ๕ ทำให้นักเศรษฐศาสตร์จีนบางคนเกรงว่าเศรษฐกิจจีนอาจร้อนแรงเกินไป และอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมได้ นอกจากนี้ ในช่วงกลางปี หลายประเทศได้วิจารณ์จีนเรื่องมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าส่งออก โดยมีการเรียกคืนสินค้าเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐบาลจีนต้องหามาตรการที่เข้มงวดเพื่อป้องกันและแก้ไขผลเสียหายจากเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คาดว่าอัตราการเติบโตของ GDP ของจีนในปี ๒๕๕๑ น่าจะยังอยู่ที่ร้อยละ ๘-๑๐

ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ รัฐบาลจีนได้จัดตั้งบริษัท China Investment Corporation (CIC) โดยได้จัดสรรเงินทุนจำนวน ๒ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐจากเงินสำรองต่างประเทศ ให้บริษัทฯ นำไปลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์และผลตอบแทน โดยการลงทุนในด้านตลาดการเงินและการธนาคารของต่างประเทศ โดยเฉพาะที่สหรัฐฯ

นโยบายสำคัญด้านเศรษฐกิจของจีน มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ยึดมั่นการกระตุ้นอุปสงค์ของตลาดภายในประเทศต่อไป

(๒) ดำเนินนโยบายการคลังในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง เพื่อยึดเป็นยุทธศาสตร์ ระยะยาวของประเทศ รวมทั้งรักษาเสถียรภาพของค่าเงินหยวน

(๓) เร่งปรับโครงสร้างด้านการเกษตร การปฏิรูปชนบท และการเพิ่มรายได้ ให้แก่เกษตรกร

(๔) เร่งปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในเชิงยุทธศาสตร์ โดยเน้นการพัฒนา ด้านเทคโนโลยีแก่ วิชาหกิจจีน ยกกระดับมาตรฐานเทคโนโลยีการผลิต พัฒนาด้านการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคคล และ ใช้โอกาสที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ขยายการติดต่อและร่วมมือกับต่างประเทศมากขึ้น

(๕) ปรับเปลี่ยนการบริหารงานด้านเศรษฐกิจของภาครัฐ เพื่อความเป็นเอกภาพของนโยบายและ ความโปร่งใส ซึ่งจะยกระดับการทำงานให้สอดคล้องกับหลักสากล รวมทั้งฝึกฝนอบรมบุคลากรที่เชี่ยวชาญ ในกฎหมายและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

(๖) พัฒนาภาคตะวันตก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างการพัฒนา และมาตรฐาน ความเป็นอยู่ของ ประชาชนทางภาคตะวันออก และตะวันตก

(๗) พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมไฮเทค เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และ เพิ่มมูลค่าของสินค้า

(๘) จีนมีนโยบายเปิดกว้างด้านตลาดหลักทรัพย์ โดยนักลงทุนต่างชาติที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สามารถยื่นขอใบอนุญาต Qualified Foreign Institutional Investor: QFII จากคณะกรรมการกำกับและดูแล ตลาดหลักทรัพย์จีน (China Securities Regulatory Commission: CSRC) โดยนโยบายดังกล่าว เริ่มใช้ อย่าง เป็นทางการเมื่อปลายปี ๒๕๔๕

ในปัจจุบันตลาดหุ้นและตลาดพันธบัตรจีนมีมูลค่าการลงทุนสูงถึง ๕๐๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเดิมสงวนไว้สำหรับนักธุรกิจจีนเท่านั้น การเปิดตลาดจึงเปรียบเสมือนการเปิดโอกาสในการลงทุนที่มี มูลค่าสูงให้แก่ักลงทุนต่างชาติ ขณะเดียวกัน จะช่วยระดมทุนใหม่ ๆ และสร้างความชำนาญให้แก่ตลาด หลักทรัพย์จีน และกระตุ้นให้เกิดแรงซื้อขายในตลาดหุ้น

ตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญ

สหรัฐฯ ฮองกง ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เยอรมัน

ตลาดนำเข้าสินค้าที่สำคัญ

ญี่ปุ่น ใต้หวัน เกาหลีใต้ สหรัฐฯ เยอรมัน

สินค้านำเข้าที่สำคัญ

ชิ้นส่วนและวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องกระเป๋าดูแลผิว เฟอร์นิเจอร์และส่วนประกอบ

สินค้าเข้าที่สำคัญ

แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันปิโตรเลียมดิบและน้ำมันดิบ ชิ้นส่วนและวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สินแร่ เครื่องจักรฯ

การลงทุนจากต่างประเทศ

ในส่วนของการลงทุนจากต่างประเทศ มูลค่าเงินลงทุนในจีน (FDI) มีมูลค่าประมาณ ๘๒,๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี ๒๕๕๐) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๘ จากมูลค่า FDI ในปี ๒๕๔๘ โดยปัจจุบัน จีนเป็นแหล่งรองรับเงินทุนต่างประเทศมากเป็นอันดับ ๒ ของโลก (รองจากสหรัฐอเมริกา)

ในขณะที่จีนได้ไปลงทุนในต่างประเทศคิดเป็นมูลค่า ๖๓,๖๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อคิดถึงเดือน มิ.ย. ๒๕๔๘

ผู้ลงทุนที่สำคัญ

ฮ่องกง ไต้หวัน สหรัฐฯ เยอรมนี สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน 中华人民共和国

สถานะความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน

๑. ด้านการเมือง ไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ความสัมพันธ์ไทย-จีนดำเนินมาด้วยความราบรื่นบนพื้นฐานของความเสมอภาค เคารพซึ่งกันและกัน ไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน และอยู่ภายใต้หลักการของผลประโยชน์ร่วมกันเพื่อ ชำรงไว้ซึ่งความมั่นคง สันติภาพ และเสถียรภาพของภูมิภาค และได้มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงสงครามกัมพูชาที่ ได้ทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความไว้วางใจกันซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดีและได้ขยายไปสู่ความร่วมมือทางการค้า เศรษฐกิจ และการลงทุน เมื่อสิ้นสุดสงครามเย็นและจีนสามารถมีความสัมพันธ์กับอาเซียนทุกประเทศแล้ว ความสำคัญของไทยต่อจีน ในทางยุทธศาสตร์ได้ลดลงไปจากเดิม ความสัมพันธ์ในปัจจุบันจึงได้เน้นด้านการค้าและเศรษฐกิจบนพื้นฐานของผลประโยชน์ต่างตอบแทนเป็นหลัก

ไทยกับจีนไม่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งใดๆ ที่ตกทอดมาจากประวัติศาสตร์ การไปมาหาสู่ของผู้นำระดับสูงสุดก็เป็นไปอย่างดียิ่ง โดยเฉพาะการเสด็จเยือนจีนอย่างเป็นทางการของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๔๓ การแลกเปลี่ยนการเยือนของนายกรัฐมนตรีไทย-จีน ในปี ๒๕๔๔ การเสด็จเยือนจีนของพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างและ

กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจระหว่างประชาชนของสองประเทศอีกด้วย

ปัจจุบันความสัมพันธ์ไทย-จีนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นในทุกด้าน ทั้งกรอบทวิภาคี พหุภาคี และเวทีภูมิภาค เช่น ASEAN-China Annual Consultation, ASEAN+๓, ARF, ASEM เป็นต้น ในการเยือนจีนเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๔๔ ไทยและจีนต่างเห็นพ้องที่จะมุ่งพัฒนาความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือระหว่างกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในลักษณะของความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ การเยือนจีนของนายกรัฐมนตรีประสบความสำเร็จหลายด้าน เช่น ความร่วมมือด้านยาเสพติด ด้านการเงิน การคลัง พาณิชยนาวี รวมทั้งได้ลงนามความร่วมมือด้านวัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน และบันทึกความเข้าใจด้วยการจัดตั้งสภาธุรกิจไทย-จีน/ จีน-ไทย

ปี ๒๕๔๘ เป็นปีครบรอบ ๓๐ ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการระหว่างไทยและจีน ทั้งสองประเทศจะมีการจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองร่วมกันเป็นจำนวนมาก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นและใกล้ชิดกันเป็นพิเศษระหว่างไทยและจีน อาทิ การแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับผู้นำ โดยนายกรัฐมนตรีได้เดินทางเยือนจีนอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘ เพื่อร่วมฉลองในกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลไทย-จีนร่วมกันจัดขึ้นที่จีน การจัดกิจกรรมฉลองร่วม การจัดทำหนังสือที่ระลึก การจัดงานสายสัมพันธ์สองแผ่นดิน และการแลกเปลี่ยนเยาวชน เป็นต้น

ล่าสุดไทยกับจีนได้ลงนามแผนปฏิบัติการร่วมไทย-จีน (Joint Action Plan) เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ระหว่างการเยือนจีนอย่างเป็นทางการของ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ซึ่งจะเป็นการวางกรอบความร่วมมือใน ๕ ปีข้างหน้า และเป็น Roadmap ของการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต

๒. ด้านเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ ๑๘ มิ.ย. ๒๕๔๖ ได้มีการลงนามความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีน (Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the People's Republic of China on Accelerated Tariff Elimination under the Early Harvest Programme of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between ASEAN and China) ซึ่งช่วยลดอุปสรรคด้านภาษีในการค้าสินค้าผักและผลไม้ (สินค้าพิกัดภาษี ๐๗ ๐๘) ทั้งประเทศไทยและจีนมีความพร้อมในการลดภาษีอยู่แล้ว ซึ่งได้มีผลยกเว้นภาษีสำหรับสินค้า ๑๑๖ รายการ ในพิกัดภาษี ๐๗ ๐๘ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖

การค้าของไทยกับจีน

การค้าไทย-จีนในปี ๒๕๕๐ มีมูลค่า ๓๑,๐๖๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓ ไทยส่งออก ๑๔,๘๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐและนำเข้า ๑๖,๒๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าเข้าจากไทยที่สำคัญ

สายอากาศและเครื่องสะท้อนสัญญาณทางอากาศ พลาสติก มันสำปะหลัง คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ ไคโอค ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ แผงวงจรไฟฟ้า ไม้ที่เลื่อยแล้ว

สินค้าที่จีนส่งออกมาไทยที่สำคัญ

ผลิตภัณฑ์เหล็กกึ่งสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์แผ่นเหล็กรีดร้อน เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับโทรศัพท์หรือโทรเลขแบบใช้สายเงิน ตะกั่ว

การลงทุนของไทยในจีน

ไทยลงทุนมูลค่า ๔๕.๔๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงมกราคม - กันยายน ๒๕๕๐ ลดลงร้อยละ ๖๑.๖๒ โดยส่วนมากลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ปศุสัตว์ ผลิตน้ำตาล การแปรรูปสินค้าเกษตร ห้างสรรพสินค้า

การลงทุนของจีนในไทย

จีนลงทุนในไทยรวม ๔๕๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงมกราคม - กันยายน ๒๕๕๐ โดยส่วนมากลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมเบา เคมีภัณฑ์ และพลาสติก จีนได้รับอนุมัติจากรัฐบาลจีนมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ โครงการ ประกอบด้วยกิจการก่อสร้าง การค้า ธนาคาร การแปรรูปโลหะ การท่องเที่ยว อสังหาริมทรัพย์ สายการบิน เครื่องจักร ร้านอาหาร และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

เขตการปกครองพิเศษนครเซี่ยงไฮ้

ข้อมูลทั่วไป

เซี่ยงไฮ้ หรือ เซี่ยงไฮ้ (จีน: 上海, พินอิน: Shanghai) เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดของสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำแยงซีเกียง เป็นเขตการปกครองระดับเขตการปกครองพิเศษแบบเทศบาลนคร ซึ่งมีสถานะเทียบเท่ากับมณฑล มีท่าเรือที่มีจำนวนเรือคับคั่งที่สุดในโลก ตามมาด้วยสิงคโปร์ และรีอตเตอร์ดัมเซี่ยงไฮ้ในอดีตเป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมง แต่ในปัจจุบันเซี่ยงไฮ้กลายเป็นเมืองที่มีคนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นมากที่สุดในจีน เต็มไปด้วยร้านค้า สิ่งก่อสร้าง ถนนเต็มไปด้วยรถ จักรยาน และผู้คน สิ่งที่พบเห็นได้มากในเมืองนี้ จนอาจถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนี้ คือต้นเมเปิลที่มีอายุเกือบร้อยปี ซึ่งปลูกโดยในสมัยที่ฝรั่งเศสเข้ามายึดครองเซี่ยงไฮ้

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ทางตะวันออกของประเทศจีน บนชายฝั่งทะเลของมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศเหนือติดบริเวณปากแม่น้ำแยงซีเกียง ทิศใต้เป็นอ่าวหางโจว ทิศตะวันตกติดมณฑลเจียงซูและเจ้อเจียง ทิศตะวันออกเป็นทะเลตงไห่

นครเซี่ยงไฮ้มีพื้นที่ติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ มณฑลเจียงซู ประเทศจีน
- ทิศใต้ ติดต่อกับ มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ทะเลจีนตะวันออก
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ มณฑลเจียงซู และมณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน

ภูมิประเทศ

มีสัดส่วนเป็น ๐.๐๖ %ของพื้นที่ทั่วประเทศ ทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นเทือกเขาเล็กๆยาวเหยียด เขตเมืองเป็นที่ราบกว้างใหญ่ ความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ยประมาณ ๔ เมตร มีเกาะหนึ่งเกาะ (เกาะจงหมิง) มีพื้นที่ ๑,๐๔๑ ตร.กม ซึ่งใหญ่เป็นอันดับ ๓ ของประเทศ

ภูมิอากาศ

อยู่ในเขตร้อนชื้นเอเซียเหนือ แบ่งเป็น ๔ ฤดูชัดเจนและมีปริมาณฝนและแสงแดดที่เพียงพอ ฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงระยะเวลาค่อนข้างสั้น ฤดูหนาวและร้อนค่อนข้างยาวนาน

GDP (ปี ค.ศ.๒๐๐๕) ๕ ๑๔,๓๕๕ ล้านหยวน (ประมาณ ๑๑๔ ,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

GDP per capita ๖,๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ

การค้าระหว่างประเทศ ปี ค.ศ.๒๐๐๕ มูลค่าการค้ารวม ๑๘๖ , ๓๖๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นมูลค่าการส่งออก ๕๐, ๗๔๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ การนำเข้า ๕๕ , ๖๒๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สภาพทั่วไป

นครเซี่ยงไฮ้มีประวัติความเป็นมากว่า ๗๐๐ ปี เริ่มจากหมู่บ้านชาวประมงเดิบโตขึ้นเป็นเมืองสิ่งทอ และพัฒนาเป็นเมืองท่าเปิดตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๘๔๓ เริ่มมีประเทศต่างๆ เข้ามาติดต่อค้าขายเพิ่มขึ้นและรุ่งเรืองมาก ในช่วงทศวรรษ ๑๙๓๐ ปัจจุบันเซี่ยงไฮ้เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ในแง่ประชากรเป็นลำดับที่ ๒ ของจีน (๑๕.๒๑ ล้านคน รองจากนครฉงชิ่ง ซึ่งมีประชากร ๓๑.๓ ล้านคน) เซี่ยงไฮ้เป็นมหานครเทียบเท่ามณฑล มีสถานะเป็นเขตบริหารพิเศษขึ้นตรงต่อกรุงปักกิ่ง มี นาย Han Zheng (หาน เจิ้ง) เป็นนายกเทศมนตรี (เข้าดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖) และยังมีตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ นครเซี่ยงไฮ้ ได้แก่นาย Chen Liangyu (เฉิน เหลียงหยู) ซึ่งทำหน้าที่กำกับ ดูแล นโยบายจากรัฐบาลกลางด้วย อาจกล่าวได้ว่าตำแหน่งผู้นำเซี่ยงไฮ้ถือว่ามีค่ามากในระดับรัฐบาลกลาง โดยใน ระยะที่ผ่านมานำเซี่ยงไฮ้ล้วนมี อนาคตทางการเมืองที่ยาวไกล และเคยขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดของประเทศมาแล้ว เช่นนาย Jiang Zemin (เจียง เจ๋อหมิน) อดีตประธานาธิบดี นาย Zhu Rongji (จู หรงจี) อดีตนายกรัฐมนตรี และล่าสุดคือนาย Wu Bangguo (อู๋ บังกั๋ว) ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานสภาประชาชนแห่งชาติจีน (NPC) และนาย Huang Ju (หวาง จวี) เป็นรองนายกรัฐมนตรี อันดับ ๑

เซี่ยงไฮ้แบ่งเขตการบริหารเป็น ๑๕ เขต (อำเภอ) ในจำนวนประชากร ๑๕.๒ ล้านคน เป็นผู้ที่มิถิ่นที่อยู่ถาวรร้อยละ ๖๕.๘ ผู้ที่ลงทะเบียนจากต่างเมืองร้อยละ ๒๒.๘ และผู้ที่เดินทางเข้ามาในระยะสั้น (ไม่เกินครึ่งปี) ร้อยละ ๑.๔ ชาวต่างชาติ (Expats) ที่เข้ามาทำงานกับบริษัทข้ามชาติมีจำนวนที่สูงประมาณ ๖ แสนคน แนวโน้มการขยายตัวของกลุ่ม expats ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยเฉพาะภายหลังที่จีนเข้า WTO เซี่ยงไฮ้จัดเป็นเมืองที่มีคณะนักการทูตต่างชาติอยู่มากที่สุด รองจากกรุงปักกิ่ง โดยมีสถานกงสุลใหญ่ประเทศต่างๆ ถึง ๕๖ ประเทศ และเป็นเมืองที่มีคณะทางการของประเทศต่างๆ มาเยือนมากอย่าง โดยจีนถือว่าเซี่ยงไฮ้เป็น showcase ด้านความเจริญที่เกิดจากความพยายามในการพัฒนาด้วยระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม

เทศบาลนครเซี่ยงไฮ้มีแผนพัฒนาเซี่ยงไฮ้ให้เป็นศูนย์กลางการประชุม การจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการขนาดใหญ่ โดยที่ผ่านมามีเซี่ยงไฮ้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมระดับโลก เช่น การประชุมสุดยอดผู้นำ APEC ๒๐๐๑ สำหรับงานแสดงสินค้า มีการจัดกิจกรรมตลอดปี และขณะนี้กลุ่ม Deutsche Messe AG เยอรมนีได้เปิด Shanghai New International Expo Center ที่ผิงผู่ตง ซึ่งเป็นศูนย์แสดงสินค้าขนาดใหญ่และสามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วของผิงผู่ตงได้ และนอกจากนี้ เซี่ยงไฮ้ยังให้ความสำคัญกับการจัดงานกีฬาระดับสากล และได้จัดการแข่งขันรถยนต์ Formula ๑ ที่เซี่ยงไฮ้ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ และ ๒๐๐๕ ด้วย

จีนประสบความสำเร็จในการเสนอตัวเป็น เจ้าภาพ World Expo ๒๐๑๐ มีการประมาณการว่าจะมีชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวชมงาน ที่เซี่ยงไฮ้ประมาณ ๗๐ ล้านคน และทางการจีนได้จัดสรรงบประมาณ

สำหรับโครงการนี้กว่า ๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายจีนในการอาศัยโครงการหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ระดับสากลเป็นตัวผลักดันและกระตุ้นระบบเศรษฐกิจโดยรวมให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ศักยภาพทางเศรษฐกิจ

นครเซี่ยงไฮ้ได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในทุกๆ ด้าน (Economic Powerhouse) ของจีน เซี่ยงไฮ้จึงได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทั้งทางด้านสาธารณูปโภคและระบบคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งทางเรือและเป็น air hub ของภูมิภาคด้วย รัฐบาลกลางมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะพัฒนาให้นครเซี่ยงไฮ้มีความเจริญและเป็นเมืองสากลที่มีความทันสมัย (modern metropolis) เทียบเท่าฮ่องกง ทำให้ในระยะที่ผ่านมาเซี่ยงไฮ้ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เริ่มตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.๑๙๘๐ โดย นาย Deng Xiaoping (เติ้งเสี่ยวผิง) เป็นผู้ที่เริ่มวางวิสัยทัศน์ในการพัฒนาความเจริญและทันสมัยให้แก่เซี่ยงไฮ้ โดยจะพัฒนาเซี่ยงไฮ้ให้เป็นศูนย์กลางด้านต่างๆ ๔ ด้านของจีน (นโยบาย “Four Centers” – economic, finance, trade, shipping) โดยพัฒนาสาธารณูปโภค ส่งเสริม HRD การค้นคว้าวิจัย และใช้วิทยาศาสตร์และการศึกษา เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างสอดคล้องกัน ชาวเซี่ยงไฮ้มีกำลังซื้อสูง ในปี ค.ศ.๒๐๐๕ รายได้ต่อหัวเฉลี่ยคนละประมาณ ๖, ๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่ชาวจีน โดยรวมรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพียงประมาณ ๑, ๗๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ GDP มีมูลค่าประมาณ ๑๑๔, ๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ ๑๑.๑ จากปีที่แล้ว ซึ่งถือเป็นการขยายตัวเกินกว่าร้อยละสิบ “double-digit growth” เป็นปีที่ ๑๔ ติดต่อกัน โดยสัดส่วน GDP ในสาขาหลักๆ ดังนี้ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง ๔๘.๕ % อสังหาริมทรัพย์ ๗.๓ % ธุรกิจสื่อสารมวลชน ๓.๘ % การคมนาคมและการขนส่ง ๖.๔ % การขายส่งและปลีก ๕.๑ % การเงิน ๗.๖ %

เซี่ยงไฮ้กำหนดอุตสาหกรรมหลัก (pillar industries) ๖ สาขา ได้แก่ (๑) การเงิน การธนาคาร (๒) การค้า (๓) ยานยนต์ (๔) เครื่องจักรกล IT และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง (๕) อสังหาริมทรัพย์ (๖) ปิโตรเคมี และมีการกำหนดเขตอุตสาหกรรม ๔ แห่ง (four bases) ได้แก่ อุตสาหกรรม Integrated Circuit ทางตะวันออกของเซี่ยงไฮ้, อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ทางตะวันตก, อุตสาหกรรมเคมีทางใต้, อุตสาหกรรมเหล็กทางเหนือ

เซี่ยงไฮ้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๑๑ (๒๐๐๖-๒๐๑๐) โดยตั้งเป้าหมายว่า ใน ๕ ปีข้างหน้าจะต้องมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี โดยจะมุ่งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในฐานะที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การค้า และการขนส่งทางเรือระดับโลกภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ จะเน้นการพัฒนาในภาคบริการ ส่งเสริมธุรกิจขนส่งสินค้า โดยจะเพิ่มปริมาณการขนถ่ายสินค้าด้วยการปรับปรุงโครงสร้างสาธารณูปโภคและปรับปรุงจุดขนถ่ายสินค้าต่างๆ รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งถือว่าเป็นการให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพชีวิตของประชากรให้มากขึ้น

การค้ากับต่างประเทศ ในปี ค.ศ.๒๐๐๕ มูลค่าการค้ารวม ๑๘๖ , ๓๖๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. ๒๐๐๔ ร้อยละ ๑๖.๕) โดยเป็นการนำเข้า ๕๕ , ๖๒๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๕) การส่งออก ๕๐ , ๗๔๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๔) โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภท Hi-tech ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออก ของเซี่ยงไฮ้ ส่วนใหญ่ผลิตโดยบริษัทต่างชาติ แบ่งเป็นสัดส่วนของภาคเอกชน ท้องถิ่น ๗ , ๔๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่เป็นส่วนสำคัญของบริษัทฮ่องกง มาเก๊า และได้หวั่น ๖๑ , ๕๕๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการลงทุนของต่างชาติในเซี่ยงไฮ้ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๑๓ , ๘๓๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการทำสัญญาลงทุนกับต่างชาติทั้งหมดรวม ๔ , ๐๕๑ ฉบับ (มีการลงทุนจริงที่เกิดขึ้นแล้ว ๖ , ๘๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยบริษัทจากไต้หวันลงทุนที่เซี่ยงไฮ้มีจำนวนหลายพันแห่ง

การพัฒนาเศรษฐกิจของ Pudong (ผู้ตง) มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจ ๔ เขตที่ฝั่ง Pudong ดังนี้

๑) Lujiazui Finance and Trade Zone ประกอบด้วยพื้นที่ ๒๘ ตร.กม.ซึ่งเป็นศูนย์รวมของบริษัทข้ามชาติที่สำคัญ (รวมทั้งห้างสรรพสินค้า Super Brand Mall ของไทยด้วย) และมีตลาดธุรกิจระดับชาติ ๖ ตลาด ได้แก่ (๑) Shanghai Stock Exchange (๒) Shanghai Securities Exchange (๓) Shanghai Property Rights Exchange (๔) Shanghai Real Estate Market (๕) Shanghai Human Resource Market (๖) Shanghai Diamond Exchange ขณะนี้กำลังมีโครงการก่อสร้างตึก World Financial Center ในเขตนี้ด้วย

๒) Jinqiao Export Processing Zone ขนาดพื้นที่ ๒๐ ตร.กม. เป็นแหล่งลงทุนสำคัญของกลุ่ม GM, NEC, Sharp ฯลฯ ผลิตรถยนต์ คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าประจำบ้าน ยารักษาโรค ฯลฯ

๓) Zhangjiang High-tech Park แหล่งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ IT Biomedicine รวมทั้ง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ ตัวอย่างเช่น กลุ่มบริษัท Grace Semiconductor (ที่ร่วมทุนโดยบริษัท ไต้หวัน กับ Silicon Storage Technology ของสหรัฐฯ) Semiconductor Inter ลงทุนมูลค่า ๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ บริษัท Honeywell International ผู้ผลิตชิ้นส่วนอัตโนมัติของอุปกรณ์ขนส่งและอากาศยาน

๔) Waigaoqiao Free Trade Zone ในบริเวณพื้นที่ ๑๐ ตร.กม.เป็นพื้นที่สำหรับการผลิตและการส่งออก อยู่ใกล้ท่าเรือเซี่ยงไฮ้ ปัจจุบันมีบริษัทสำคัญ อาทิ Hewlett Packard, Philips , Pioneer, IBM, JVC ฯลฯ และบริษัทข้ามชาติอีกเกือบ ๑๐๐ บริษัท

นอกจากนั้น รัฐบาลได้สนับสนุน อุตสาหกรรมยานยนต์ อย่างจริงจัง โดยวางแผนพัฒนาเมือง Anting (ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเซี่ยงไฮ้) ให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนครบวงจร (โครงการ China's Detroit) มูลค่าการลงทุน ๖.๓ พันล้านดอลลาร์ฯ ภายในประกอบด้วยนิคมอุตสาหกรรมยานยนต์ สถาบัน วิจัยและวิทยาลัยเทคโนโลยีด้านวิศวกรรมยานยนต์ (โดยการร่วมมือกับ มหาวิทยาลัย Tongji และ Volkswagen) ในลักษณะ cluster

พัฒนาการที่สำคัญของนครเซี่ยงไฮ้

ตามแผนพัฒนาให้เซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางด้านต่างๆ ของจีน (ตามนโยบาย “Four Centers” – economic, finance, trade, shipping) โครงการสำคัญที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ การพัฒนาสนามบินนานาชาติผู้ตง เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ค.ศ.๒๐๐๕ ทางเซี่ยงไฮ้ได้แถลงเรื่องโครงการก่อสร้างสนามบินผู้ตงระยะที่สอง โครงการสำคัญคือการสร้างอาคารผู้โดยสารหลังที่สองซึ่งจะมีขนาด ๔๘๐,๐๐๐ ตรม. ทางด้าน ตะวันออกของอาคารผู้โดยสารปัจจุบันซึ่งมีขนาด ๒๗๘,๐๐๐ ตารางเมตร มูลค่าการก่อสร้าง ๑๕,๗๐๐ ล้านดอลลาร์ (๒,๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) กำหนดแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ.๒๐๐๗ โครงการระยะยาวอื่นประกอบด้วย อาคารผู้โดยสาร ๓ หลัง และรันเวย์ ๒ แห่งภายในปี ค.ศ.๒๐๑๕ (ปัจจุบันมีอาคารผู้โดยสาร ๑ หลัง และรันเวย์ ๒ แห่ง ซึ่งรันเวย์ที่สองเพิ่งเปิดใช้ในปี ค.ศ.๒๐๐๕) และกำหนดสร้างอีก ๑ รันเวย์เพิ่มอีก ๑ แห่งแต่ยังไม่กำหนดว่าจะสร้างเมื่อใด การขยายสนามบินดังกล่าวจะทำให้ในปี ค.ศ.๒๐๑๕ สามารถรองรับผู้โดยสารได้ ๖๐ ล้านคนต่อปี และคาร์โก้ ๔.๒ ล้านตันต่อปี ทั้งนี้ ในปี ค.ศ.๒๐๐๕ จำนวนผู้โดยสารที่ใช้สนามบินนี้ประมาณ ๒๕ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ จากปี ค.ศ.๒๐๐๔ และ คาร์โก้จำนวน ๒.๒ ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒ เป้าหมายของโครงการขยายสนามบินดังกล่าว คือการให้นครเซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาคภายในปี ค.ศ.๒๐๑๕

การเปิดท่าเรือน้ำลึกที่เกาะ Yangshan เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ.๒๐๐๕ ได้มีการเปิดใช้ท่าเรือน้ำลึกที่เกาะหยางชาน (Yangshan Deep Water Port) ระยะที่ ๑ มูลค่าการก่อสร้าง ๑๒,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการเปิดใช้ สะพาน Donghai ซึ่งเป็นสะพานที่สร้างในทะเลลึกมีความยาวถึง ๓๒.๕ กิโลเมตร ความกว้าง ๖ เลน เชื่อมระหว่างท่าเรือกับบริเวณ Luchaogang ในเขตหนานชู่ย ปัจจุบันท่าเรือเซี่ยงไฮ้สามารถรองรับตู้ container ได้ เป็นอันดับ ๓ ของโลก รองจากฮ่องกง และสิงคโปร์ ท่าเรือหยางชานมีขีดความสามารถรองรับปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ได้ ๓ ล้านตู้ (TEU) ต่อปี สามารถรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ที่สุดของโลกได้ สำหรับโครงการระยะที่ ๒ มีมูลค่าประมาณ ๘๓๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นการลงทุนจากต่างชาติและในประเทศ ในขณะที่โครงการระยะแรกเป็นการสนับสนุนจากรัฐบาล โครงการระยะที่ ๒ กำหนดจะเสร็จปลายปี ค.ศ. ๒๐๐๖ ความสามารถรับตู้ container จะเพิ่มขึ้นอีกปีละ ๒.๑ ล้านตู้ (TEU) ต่อปี เมื่อโครงการระยะที่ ๒ ก่อสร้างเสร็จและเปิดดำเนินการ จะทำให้ ท่าเรือหยางชาน เพิ่ม ขีดความสามารถรองรับปริมาณตู้

คอนเทนเนอร์ได้เป็น ๕.๕ ล้านตู้ (TEU) และภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ท่าเรือแห่งนี้จะสามารถรองรับปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ได้เป็น ๑๐ ล้านตู้ต่อปี ในอนาคต คาดว่าจะสามารถรองรับตู้คอนเทนเนอร์ได้มากกว่า ๒๐ ล้านตู้ โดยมีท่าเทียบเรือ ๕๒ ท่า

โครงการรถไฟ High-speed ปักกิ่ง-เซี่ยงไฮ้ และรถ Maglev เซี่ยงไฮ้-หางโจว) เมื่อต้นเดือนมีนาคม ค.ศ.๒๐๐๖ รัฐบาลจีนได้อนุมัติโครงการรถไฟ High-speed เชื่อมระหว่างกรุงปักกิ่ง - นครเซี่ยงไฮ้ และโครงการรถไฟแม่เหล็ก Maglev (Magnetic levitation) เชื่อมระหว่างนครเซี่ยงไฮ้ - เมืองหางโจว โครงการรถไฟ High-speed ปักกิ่ง-เซี่ยงไฮ้ จำนวนเงินลงทุน ๒ แสนล้านหยวน (๒ .๔๗ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ) ใช้เทคโนโลยีจีน วิ่งด้วยความเร็ว ๔๕๐กม./ชม. จะทำให้ร่นระยะเวลาเดินทางจาก ๑๓ ชั่วโมง ลงเหลือน้อยกว่า ๕ ชั่วโมง สำหรับรถไฟแม่เหล็ก Maglev ระหว่างนครเซี่ยงไฮ้และเมืองหางโจว นาย Sheng Changli รองผู้อำนวยการมณฑลเจ้อเจียง กล่าวว่า โครงการดังกล่าวอาจเริ่มภายในปลายปี ค.ศ.๒๐๐๖ มูลค่าประมาณ ๓.๕ หมื่นล้านหยวน (๔.๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) จะช่วยร่นระยะเวลาเดินทางระยะทาง ๑๕๐ กม. จาก ๓ ชั่วโมง เหลือ ๒๐ นาที คาดว่าจะเสร็จก่อนงาน World Expo ปี ๒๐๑๐ เพื่อรองรับผู้เข้าร่วมงานจากทั่วโลก ซึ่งคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ ๗๐ ล้านคน โครงการนี้ส่วนใหญ่จะใช้เทคโนโลยีจากจีนและบางส่วนจากเยอรมัน

การก่อสร้าง Hangzhou Bay Bridge Hangzhou Bay Bridge เป็นสะพานกลางทะเลที่ยาวที่สุดในโลก (๓๖ กม.) มูลค่า ๑.๔๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เชื่อมระหว่างด้านใต้ของเซี่ยงไฮ้ และเมืองหนิงโป (มณฑลเจ้อเจียงทางทิศใต้) ซึ่งจะร่นระยะเวลาเดินทางลงได้จาก ๓ ชม. เหลือเพียง ๑ ชม. และสามารถเพิ่มศักยภาพของท่าเรือทั้งสองแห่งในการกระจายสินค้าได้อีกมาก การก่อสร้างสะพานนี้เป็นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐบาลและเอกชนจำนวน ๑๗ ราย รวม ๑๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ แบ่งเป็นบริษัทเอกชนในเมืองหนิงโป ลงทุนร้อยละ ๕๕ และบริษัท Songcheng Group ลงทุนร้อยละ ๑๗.๓ ของเงินลงทุนทั้งหมด โครงการนี้ได้เริ่มสร้างในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ จะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. ๒๐๐๘ และจะเปิดให้บริการในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ โดยสามารถรองรับรถยนต์ได้ถึงวันละ ๔๕,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ คัน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและนครเซี่ยงไฮ้

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ได้เปิดทำการเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ภารกิจหลักได้แก่ การส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ทั้งการค้า การลงทุน ศิลปะวัฒนธรรม การศึกษาและการท่องเที่ยว ระหว่างไทย-เซี่ยงไฮ้และมณฑลในเขตอาณาได้แก่มณฑลเจ้อเจียง เจียงซู และอันฮุย รวมทั้งการดูแลคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทยที่อาศัยในเขตนี้ มีการสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้องระหว่างนครเซี่ยงไฮ้และจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ.๒๐๐๐

การเยือนที่สำคัญ พระราชวงศ์ชั้นสูงได้เสด็จฯ เยือนนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลในเขตอาณาหลายครั้ง เช่น

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนจีนซึ่งรวมทั้งนครเซี่ยงไฮ้ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ ตุลาคม ค.ศ.๒๐๐๐

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จฯ เยือนนครเซี่ยงไฮ้ ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ค.ศ.๑๙๙๘ และ ทรงทำการฝึกบินเส้นทางกรุงโตเกียว-นครเซี่ยงไฮ้-กรุงเทพฯ พร้อมด้วย พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ และพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ค.ศ.๒๐๐๖

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนเซี่ยงไฮ้พร้อมสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเมื่อ ค.ศ.๒๐๐๐ และเสด็จฯ เยือน เมืองหางโจว ระหว่างวันที่วันที่ ๕-๖ เมษายน ค.ศ. ๒๐๐๖

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ เสด็จเยือนนครเซี่ยงไฮ้หลายครั้ง เช่น เมื่อ เดือน สิงหาคม ค.ศ. ๒๐๐๒ เพื่อทรงร่วมแสดง คอนเสิร์ตและวัฒนธรรมสายสัมพันธ์สองแผ่นดิน ครั้งที่ ๒ (โดยทรงแสดงที่กรุงปักกิ่ง และเมืองซีอาน) / ระหว่างวันที่ ๘-๑๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๒๐๐๓ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้าน วิชาการ กับ Shanghai Cancer Institute และ Hepatic Cancer Institute ซึ่งมีความก้าวหน้าในการบำบัดรักษา ผู้ป่วยโรคมะเร็งในตับ / ระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ - ๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๒๐๐๕ เพื่อทอดพระเนตร การแสดงคอนเสิร์ตและนาฏศิลป์ ที่ The Opera and Dance College of Shanghai Theatre Academy และเลือกการแสดงของจีนที่จะไปแสดง ในโครงการสายสัมพันธ์สองแผ่นดินที่ประเทศไทย เสด็จเยือนระหว่างวันที่ ๕ - ๘ เมษายน ค.ศ.๒๐๐๖ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับ สถาบัน Shanghai Institute of Organic Chemistry (โดย ศาสตราจารย์ Wu Yu Lin ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มนักวิจัยที่สังกัดสมุนไพรมุขินเพื่อต่อต้านไข้มาลาเรีย และเคยได้รับรางวัลมหิดลในนาม China Cooperative Research Group on Qinghaosu and its Derivatives as Antimalarials เมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๓ ได้ร่วมถวายการรับเสด็จด้วย) และเสด็จเยือนสถาบัน Institute of Plant Physiology and Ecology ซึ่งอยู่ในสังกัด Shanghai Institutes of Biological Sciences - SIBS (ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับสายพันธุ์ของพืช สัตว์มีชีวิตขนาดเล็ก และแมลงต่างๆ ซึ่ง ผลงานวิจัยสำคัญๆ ของสถาบันฯ เช่น การศึกษาปรับปรุงสายพันธุ์ข้าว การพัฒนา สายพันธุ์ของต้น Qinghao ซึ่งเป็นสมุนไพรมุขินที่มีฤทธิ์ต่อต้านไข้มาลาเรีย)

นอกจากนั้นคณะต่างๆ จากไทยได้เยือนนครเซี่ยงไฮ้เป็นจำนวนมาก เช่น การเยือนของประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รัฐมนตรีว่าการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการของทั้งสองสภา คณะจากส่วนราชการ และคณะ คณาจารย์รวมทั้ง นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ ซึ่งรวมประมาณปีละ ๑๘๐ คณะ

การฉลองความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีนครบรอบ ๓๐ ปี

ในโอกาสฉลองครบรอบ ๓๐ ปีความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีนในปี ค.ศ.๒๐๐๕ สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้จัดงานเทศกาลไทย ที่ห้าง Superbrand Mall ระหว่างวันที่ ๘-๑๐ กรกฎาคม ค.ศ.๒๐๐๕ โดยในงานมีการแสดงนาฏศิลป์จากกระทรวงวัฒนธรรมและดนตรีวง Boy Thai การสาธิตศิลปหัตถกรรมไทย การขายอาหารไทยและประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทย การจัดนิทรรศการความสัมพันธ์ไทย-จีน การส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยบริษัทการบินไทย และบริษัททัวร์ในนครเชียงใหม่ ร่วมออกบูธ นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครเชียงใหม่ ได้จัดชุมนุมแสดงผลผลิตภัณฑ์ OTOP ข้าวไทย การสาธิตการปรุงอาหารไทยและ การสาธิตการนวด และสำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน นครเชียงใหม่ ได้จัดบูชเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการลงทุน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๔๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ คน นับว่าการจัดงานครั้งนี้ประสบผลสำเร็จในการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

ชุมชนไทย ในเชียงใหม่

ในขณะนี้ มีคนไทยที่จดทะเบียนกับสถานกงสุลใหญ่ฯ ประมาณ ๕๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาซึ่งรวมถึงนักเรียนทุนรัฐบาลตามโครงการ “๑ อำเภอ ๑ ทุน ” (ODOS) จำนวน ๓๘ คน โครงการไทยพัฒนา ๓ คน ทุนกระทรวงการต่างประเทศ ๑ คน นักเรียนทุนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ๒ คน รวมจำนวน ๔๔ คน นอกจากนั้นเป็นนักธุรกิจ และครอบครัว รวมทั้งกลุ่มพ่อครัว แม่ครัวที่มาประกอบอาชีพตามร้านอาหารไทยอีกจำนวนหนึ่ง ในช่วง ๓-๔ ปี ที่ผ่านมา ร้านอาหารไทยในเชียงใหม่ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบันมีประมาณ ๒๕ ร้าน ส่วนใหญ่มีเจ้าของเป็นชาวต่างชาติเช่น ฮองกง จีน ไต้หวัน สิงคโปร์ และอินโดนีเซียเชื้อสายจีน

การค้าระหว่างไทยและเชียงใหม่ ในช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน ค.ศ.๒๐๐๕ มูลค่าการค้ารวมเท่ากับ ๓,๑๑๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๒.๖ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยเป็นการส่งออกไปไทย ๘๕๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มร้อยละ ๓๗ การนำเข้าจากไทย ๒,๒๖๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มร้อยละ ๓๐.๘ สินค้าส่งออกหลักไทยได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ เครื่องไฟฟ้า ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก แร่เชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ สินค้านำเข้าได้แก่ ด้าย เส้นใยประดิษฐ์ ผ้าผืน เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องจักรและอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์เวชภัณฑ์ เครื่องมือทางการแพทย์ โลหะและผลิตภัณฑ์

ภายหลังความตกลงยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าผักและผลไม้ (สินค้าพิกัดภาษี ๐๗ ๐๘) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ค.ศ.๒๐๐๓ ฝ่ายไทยได้มีการพยายามประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยในตลาดเชียงใหม่และมณฑลใกล้เคียงหลายครั้ง เช่น การจัดงานเทศกาลผลไม้ไทยที่ห้าง Super Brand Mall เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ.๒๐๐๔ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานเปิดงาน การจัดงานประชาสัมพันธ์ลำไยที่โรงแรม Four Seasons และห้างสรรพสินค้า Lian Hua โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่เป็นประธานเปิดงาน

การประชุมสัมพันธบัตรผลไม้ไทยในงานเทศกาลไทยเมื่อเดือน กรกฎาคม ค.ศ.๒๐๐๕ ซึ่ง ในช่วงเวลาดังกล่าว ได้มีการจัดประชุมสัมพันธบัตรผลไม้ไทยที่ห้าง Lotus สาขาต่างๆ ในนครเชียงใหม่และในมณฑลใกล้เคียง

การลงทุน

การลงทุนของไทยในเชียงใหม่จนถึงปี ค.ศ.๒๐๐๕ มีทั้งสิ้น ๑๘๘ โครงการ โดยเป็นการทำสัญญาลงทุนคิดเป็นมูลค่า ๒๓ , ๑๓๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ แยกเป็นโครงการร่วมลงทุน ๘๘ โครงการ มูลค่าการลงทุน ๗.๘๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โครงการร่วมมือกันในด้านความร่วมมืออื่นๆ ๒๗ โครงการ มูลค่า ๓.๕๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โครงการที่ไทยลงทุน ๑๐๐ % จำนวน ๗๒ โครงการ มูลค่าการลงทุน ๑๑,๗๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ กลุ่มเครือเจริญโภคภัณฑ์ (CP) เป็น บริษัทต่างชาติรายแรกที่เข้ามาบุกเบิกในจีน โดยได้รับใบอนุญาตประกอบการค้าเลขที่ ๐๐๐๑ ปัจจุบันมีฐานธุรกิจสำคัญในเชียงใหม่และมณฑลใกล้เคียง ส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านเกษตรกรรม และ ห้าง Super Brand Mall ที่ฝั่งผู้ตง นครเชียงใหม่ เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๒๐๐๒ เป็นห้างสรรพสินค้าครบวงจรขนาดใหญ่ และเป็นของไทย ๑๐๐ % เงินลงทุนประมาณ ๔๒๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนั้นกลุ่มธุรกิจหลักๆ คือกลุ่มสหยูเนี่ยน มีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานถ่านหินในมณฑลเจียงซู และเจ้อเจียง มีโรงงานผลิตกระดาษ ที่เมือง Yixing และ โรงเรียนนานาชาติ Dulwich ที่ฝั่งผู้ตง สำหรับฝ่ายจีนที่ไปลงทุนในไทยบริษัทหลักคือ กลุ่ม China Worldbest ซึ่งลงทุนด้านสิ่งทอและผลิตกระดาษที่นิคมอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง

การท่องเที่ยว

ตลาดท่องเที่ยวไทยในตลาดนี้มีศักยภาพสูง จำนวนชาวเชียงใหม่ที่ไปไทยคิดเป็นร้อยละ ๒๕ หรือ ๑ ใน ๔ ของจำนวนชาวเชียงใหม่ที่ไปท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปไทยครั้งแรกมักจะเดินทางเป็นหมู่คณะและนิยมการท่องเที่ยวราคาถูก แหล่งที่นิยมท่องเที่ยวคือกรุงเทพฯ พัทยา ในขณะที่นักท่องเที่ยวจีนที่มีฐานะและชาวต่างชาติ (ซึ่งอาศัยอยู่ในเชียงใหม่ประมาณ ๖ แสนคน) มักนิยมการท่องเที่ยวอิสระและเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ตนชอบประมาณ ๑-๒ แห่ง เช่น ภูเก็ต เกาะสมุย ฯ จัดเป็นกลุ่มที่มีอำนาจการซื้อสูงและเป็นตัวรั่วคุณภาพ ทั้งนี้ ในปี ค.ศ.๒๐๐๕ สถานกงสุลใหญ่ ได้ตรวจลงตรานักท่องเที่ยวจำนวน ๑๔๐ , ๗๒๖ ราย และในช่วงไตรมาสแรกของปี ค.ศ.๒๐๐๖ สถานกงสุลใหญ่ตรวจลงตราไปแล้วจำนวน ๖๐ , ๔๖๒ ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗๑ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญในไทยก็ได้ลดลงมากเนื่องจากการปราบปรามอย่างจริงจังของหน่วยงานไทยโดยการร่วมมือกับทางจีน

ขณะนี้การแข่งขันจากประเทศอื่นๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เริ่มมีมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อทางการจีนได้อนุญาตให้คนจีนเดินทางไปประเทศต่างๆ ได้แล้วกว่า ๗๖ ประเทศ นอกจากนั้น ชาวเชียงใหม่มี

การศึกษาดีขึ้นและรายได้ที่สูงขึ้น นิยมเลือกเดินทางไปประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในยุโรป ออสเตรเลีย และสหรัฐฯ

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การท่องเที่ยวในช่วงมกราคม – กุมภาพันธ์ ค.ศ.๒๐๐๖ นักท่องเที่ยวจาก จีนไปไทยได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ค.ศ.๒๐๐๕ เพิ่มขึ้นเป็นอันดับ ๑ เมื่อเปรียบเทียบกับ นักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ที่เดินทางไปไทย ทั้งนี้ ทางกรไทยได้ตั้งเป้าหมายจะเพิ่มนักท่องเที่ยวระหว่าง จีนและไทยให้ได้ ๔ ล้านคนในปี ค.ศ. ๒๐๑๐

ความร่วมมือด้านสาธารณสุข

ไทยและจีนมีความร่วมมือ ด้านสาธารณสุข ระหว่างกัน โดยใน ปี ค.ศ.๑๙๙๗ ได้มีการลงนามบันทึก ความเข้าใจความร่วมมือด้านการแพทย์ สาธารณสุข และเภสัชกรรม ระหว่างไทยและจีน และเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ มีการลงนามบันทึกความเข้าใจในการสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการแพทย์แผนไทย-จีนใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีผลให้มีการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ไทย-จีนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นอาคาร ๘ ชั้น ตั้งอยู่หลังโรงพยาบาลหัวเฉียว นอกจากนั้น มีโครงการฝึกอบรมแพทย์ในด้าน การฝังเข็มโดยแบ่งเป็นหลายรุ่น สำหรับความร่วมมือระหว่างไทยและเชียงใหม่ ได้มีความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวและมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนนครเชียงใหม่ จัดตั้งคณะกรรมการแพทย์แผนจีนที่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นอกจากนั้น หลังจากการเยือนเชียงใหม่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุข เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.๒๐๐๗ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างกระทรวง สาธารณสุขและนครเชียงใหม่ ซึ่งได้มีการประชุมแล้ว ๒ ครั้ง และได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์โรงพยาบาล พี่น้อง ดังนี้

โรงพยาบาลหัวเฉียว - โรงพยาบาลหลงหัว

โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ - โรงพยาบาลจงซาน

สถาบันบำราศนราดูร - วิทยาลัยการสาธารณสุขเชียงใหม่

โรงพยาบาลศิริราช - โรงพยาบาลเรนจิ

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ ยังเตรียมจัดทำแผนความร่วมมืออื่นๆ ในด้านสาธารณสุขระหว่างไทย และเชียงใหม่ ซึ่งรวมทั้งแผนในการเข้าร่วมใน International Medical Zone ที่นครเชียงใหม่ด้วย

๓. สรุปผลการศึกษาดูงาน The Tokyo Commodity Exchange (TOCOM)

วันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการได้ศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหาร The Tokyo Commodity Exchange (TOCOM) ณ Chou - ku โตเกียวตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าอุตสาหกรรมประเภททอง เงิน พลาตินัม ขนสัตว์ พาราเคียม ฝ้าย ยางพารา

ในการนี้ Mr.Ezaki ประธาน Tokyo Commodity Exchange ได้กล่าวต้อนรับนายสุรพงษ์ โควิชักษณ์ชัยกุล ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน และคณะกรรมการทุกท่านและหลังจากนั้นได้บรรยายสรุปในภาพรวมของ Tokyo Commodity Exchange ดังนี้

สินค้าที่อยู่ในตลาด Tokyo Commodity Exchange มีสินค้าทั้งหมด ๑๐ ชนิด อาทิ ทองคำ ทองคำขาว น้ำมันดิบ เป็นต้น

อัตราการซื้อขายทองคำ ทองคำขาว ยางพารา และน้ำมันของตลาด Tokyo Commodity Exchange ถือว่าสูงมากอยู่อันดับต้นๆของโลก

โดย Tokyo Commodity Exchange มีส่วนแบ่งการตลาดทั้งหมด ๘๐% ของตลาดซื้อขาย จึงถือได้ว่า Tokyo Commodity Exchange เป็นตลาดที่เป็นตัวแทนที่สำคัญที่สุดของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กันทางด้านเศรษฐกิจอยู่ค่อนข้างมาก โดยประเทศญี่ปุ่นถือว่าประเทศไทยเป็นแหล่งการลงทุนรวมทั้งเป็นแหล่งการค้าขายที่สำคัญ ประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการค้าขายกับประเทศไทยเป็นอันดับ ๑ โดยเฉพาะยางพาราธรรมชาติ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตยางพารามากที่สุดในความคิดของญี่ปุ่นและประเทศญี่ปุ่นได้นำเข้ายางพาราจากประเทศไทยมากที่สุด

ตลาดค้าขายยางพาราของ TOCOM เริ่มตั้งแต่ปี ๑๙๕๒ ราคาขายพาราของ TOCOM เป็นราคาขายพาราที่น่าเชื่อถือได้ระดับโลก เพราะประเทศทั้งหลายทั่วโลกได้อาศัยตลาดทาง TOCOM เป็นหลักในการซื้อขาย ดังนั้นจึงทำให้ได้รับความน่าเชื่อถือจากตลาดทั่วโลกมาก

ทั้งนี้ TOCOM จะใช้ตลาดการค้าขายพาราเป็นเครื่องสร้างความความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างการค้าไทยกับญี่ปุ่น

จากนั้นประธาน Tokyo Commodity Exchange ได้กล่าวขอบคุณคณะกรรมการทุก ๆ ท่านที่ได้เข้ามาเยี่ยมชมและมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังจากนั้นประธาน Tokyo Commodity Exchange ได้ให้ตัวแทน TOCOM เป็นผู้บรรยายสรุปอีกครั้งให้กับคณะกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ตลาดทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นได้มีกฎหมายการควบคุม Derivatives ๒ ฉบับ ได้แก่

๑. กฎหมายที่ควบคุมเกี่ยวกับตลาดการซื้อขายได้มี ๒ องค์กรที่กำกับดูแลคือ

๑. กระทรวงเศรษฐกิจการค้าอุตสาหกรรม เป็นกระทรวงที่ดูแลกำกับเกี่ยวกับสินค้าอุตสาหกรรม และพลังงาน เป็นต้น โดยมี TOCOM (Tokyo Commodity Exchange) อยู่ภายใต้การกำกับดูแล

๒. กระทรวงเศรษฐกิจและป่าไม้ เป็นกระทรวงที่กำกับดูแลเกี่ยวกับสินค้าเกษตรกรรม โดยมี TGE (Tokyo Grain Exchange) KANEX (Kansai Commodities Exchange) และ C-COM (Central Japan Commodity Exchange) อยู่ภายใต้การกำกับดูแล

๒. กฎหมายที่ควบคุมเกี่ยวกับสถาบันการเงิน ได้มี FSA (Financial Service Agency) เป็นผู้ควบคุมดูแล โดยมี TFX (Tokyo Financial Exchange) TSE (Tokyo Stock Exchange) และ OSE (Osaka Securities Exchange) อยู่ภายใต้กำกับดูแล

ส่วนแบ่งการตลาดการซื้อขายของประเทศญี่ปุ่น TOCOM ๗๗.๕๓% TGE ๑๕.๕๔% C-Com ๖.๑๘% KANEX ๐.๓๕% ซึ่งแสดงให้เห็นว่า TOCOM มีส่วนแบ่งการตลาดในการซื้อขายของประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด

๒. ตลาด TOCOM

TOCOM เริ่มก่อตั้งตั้งแต่ปี ๑๙๕๑ โดยในปี ๑๙๘๔ ได้รวมกับ Tokyo Rubber Exchange และ Tokyo Gold Exchange Establishing จึงทำให้ TOCOM มีตลาดการซื้อขายยางพาราและตลาดทองคำ และเมื่อธันวาคมปี ๒๐๐๘ TOCOM ได้มีการเปลี่ยนระบบการบริหารจากระบบสมาชิกมาเป็นระบบคณะกรรมการ

การซื้อขายในตลาด TOCOM จะใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการซื้อขาย โดยมีเวลาการซื้อขาย ๒ ครั้ง คือ ๑. ในช่วงเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๓๐ และ ๒. ในช่วงเวลา ๑๗.๐๐ - ๒๓.๐๐ ยกเว้นตลาด

ยางพาราเท่านั้นที่ให้เวลาการซื้อขายในเวลา ๑๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ เนื่องจากยางพารามีการซื้อขายเฉพาะทวิป
เอเชียตะวันออกเท่านั้น และ TOCOM ได้คำนึงถึงเวลาของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกั
ยางพารา จึงทำให้ไม่มีความจำเป็นที่ต้องปิดตลาดในช่วงเวลา ๒๑.๐๐

เครือข่าย TOCOM

ปัจจุบัน TOCOM มีสัญญาข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับตลาดซื้อขายแลกเปลี่ยน
ในต่างประเทศ ๑๐ แห่ง ดังนี้

๑. Agricultural Futures Exchange of Thailand (AFET)
๒. Bahrain Monetary Agency (BMA)
๓. Dalian Commodity Exchange (DCE)
๔. Dubai Gold & Commodities Exchange (DGCX)
๕. Korea Futures Exchange (KRX)
๖. Multi Commodity Exchange of India (MCX)
๗. New York Mercantile Exchange (NYMEX)
๘. Shanghai Futures Exchange (SHFE)
๙. Singapore Exchange (SGX)
๑๐. Taiwan Futures Exchange (TAIFEX)

วิธีการซื้อขายในตลาด TOCOM

ดังนี้

การซื้อขายสินค้าในตลาด TOCOM จะต้องเป็นสมาชิก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท

๑. Trade Member คือ สมาชิกสามารถซื้อขายได้โดยใช้บัญชีของตนเองเท่านั้น

๒. Affiliate Member คือ สมาชิกสามารถซื้อขายโดยใช้บัญชีของตนเองหรือสมาชิกซื้อขายโดยใช้บัญชีของลูกค้าที่ทำการซื้อขายกัน

๓. Associate Member คือ หุ่นส่วนของสมาชิกสามารถซื้อขายได้

ทั้งนี้สมาชิกก็สามารถซื้อผ่านนายหน้าค้าหลักทรัพย์ (Broker) ที่เป็นสมาชิกได้อีกด้วย

ในปี ๒๐๐๘ TOCOM ได้มีปริมาณการซื้อขายที่ลดลง แต่ทั้งนี้การซื้อขายทองคำก็ยังเป็นสินค้าที่ซื้อขายได้มากที่สุด คือ Gold Standard ๓๗.๐% Gold Mini ๑๔.๐% นอกจากนั้นเป็นสินค้าที่สำคัญ เช่น Platinum Palladium Oil เป็นต้น

ในช่วงปี ๒๐๐๑ - ๒๐๐๘ โดยเฉพาะปี ๒๐๐๓ TOCOM ได้มีมูลค่าการซื้อขายมากที่สุด หลังจากนั้นมูลค่าการซื้อขายลดลงเนื่องมาจากในปี ๒๐๐๕ ได้มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม Broker คือ ทำให้ Broker ไม่สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการซื้อขายได้จึงทำให้ไม่สามารถหาลูกค้าเพิ่มได้ ทั้งนี้ Broker ในปัจจุบันก็พยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้มากที่สุด และเหตุผลทำให้มูลค่าการซื้อขายลดลง คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าสูงขึ้น

และกรณีการซื้อขายสินค้าของประเทศต่าง ๆ จากการที่สามารถซื้อขายสินค้าได้มากขึ้นทุกปี จนกระทั่งถึงปี ๒๐๐๗ ช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จึงทำให้ปี ๒๐๐๘ TOCOM มีอัตราการซื้อขายลดลงโดยคิดเป็นการซื้อขายยางพาราได้เพียง ๓๖.๒% ทองคำ ๒๗.๘% แพลตินัม ๑๒.๗% เป็นต้น ซึ่งถ้าคิดเป็นตามประเทศต่าง ๆ จะเป็นประเทศอังกฤษ ๒๖% สหรัฐอเมริกา ๒๒% ออสเตรเลีย ๑๕% สิงคโปร์ ๑๔% ฮองกง ๑๑% ใต้หวัน ๓% มาเลเซีย ๓% ส่วนไทย ๒% โดยการซื้อขายส่วนมากในทวีปเอเชียจะเป็นการซื้อขายยางพารา

๓. กลยุทธ์ของ TOCOM

๑. การสร้างตลาดที่มีความน่าสนใจทางด้านต่างประเทศตามมาตรฐานสากล
๒. สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าต่างประเทศได้ทุกประเทศ
๓. มีระบบสร้างราคาที่ถูกต้องและจะต้องเป็นผู้นำต่าง ๆ ได้
๔. ต้องเป็นที่หนึ่งในเอเชีย

แผนการที่ TOCOM ต้องทำในอนาคต

๑. เป็นผู้ผลิตสร้างระบบโปรแกรมเกี่ยวกับการตลาด
๒. ทำให้ระบบการซื้อขายในตลาดใหญ่และสะดวกมากยิ่งขึ้น
๓. ทำให้บริษัทที่ไม่ศูนย์บริการในประเทศญี่ปุ่นสามารถเป็นสมาชิกของ TOCOM ได้
๔. สามารถใช้ระบบบริษัทจากต่างประเทศโดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในการซื้อขาย

ใน TOCOM

หลังจากการบรรยายได้จบลงแล้วและได้มีการซักถามปัญหา ดังนี้

๑. นายสุรพงษ์ โควิจักษณ์ชัยกุล ประธานคณะกรรมการ ได้มีข้อซักถามว่า ประเทศญี่ปุ่นมีการปั่นราคาทองคำและยางพาราหรือไม่ และในช่วงปี ๒๐๐๕ TOCOM ได้มีมูลค่าราคาขายสูงสาเหตุเกิดจากการปั่นราคาขายพาราหรือไม่

ตัวแทนจาก TOCOM ได้ตอบคำถามว่า ในอดีตประเทศญี่ปุ่นเคยมีการปั่นราคา แต่เมื่อให้มีการซื้อขายอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ก็ไม่เคยมีการปั่นราคา และปัจจุบัน TOCOM ได้ควบคุมดูแลเรื่องการซื้อขายไม่ให้มีข้อผิดพลาด โดยนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการซื้อขายซึ่งระบบคอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่ควบคุมไม่ให้มีการปั่นราคา ตลอดจนควบคุมจำนวนสินค้าตามประเภทสินค้าต่าง ๆ ได้ เช่น ถ้ามีการซื้อขายสินค้าเกิดขึ้น โปรแกรมจะทำหน้าที่ประมวลผลแล้วรายงานไปยังศูนย์ควบคุมให้ทราบโดยทันที และ TOCOM จะมีการรวบรวมสถิติตัวเลขในการซื้อขายด้วย และระบบคอมพิวเตอร์ที่ TOCOM นำมาใช้นั้นได้นำเข้ามาจากบริษัท สมาร์ท ของประเทศออสเตรเลีย

กรณี TOCOM มีมูลค่าการซื้อขายยางพาราในช่วงปี ๒๐๐๕ สูงขึ้นก็เพราะมาจากสาเหตุที่ TOCOM ได้เปลี่ยนระบบการซื้อขายจากการใช้คนในการซื้อขายก็เปลี่ยนเป็นระบบการซื้อขายแบบ

คอมพิวเตอร์ จึงทำให้ TOCOM มีมูลค่าการซื้อขายยางพาราสูงขึ้นจนกระทั่งถึงปี ๒๐๐๖ ซึ่งมีมูลค่ารายคา
ยางพาราสูงที่สุด หลังจากนั้นก็ลดลงมาเป็นลำดับและเมื่อปี ๒๐๐๖ มูลค่าการซื้อขายรายคาของพาราก็
สูงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

๒. นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี โฆษกคณะกรรมการ ได้มีข้อซักถามว่า ข้าวเป็น
สินค้าเกษตรสำคัญที่สุดของประเทศญี่ปุ่น แต่ทำไมไม่เห็นข้าวเป็นสินค้าที่ซื้อขายในตลาด TOCOM
ตัวแทนจาก TOCOM ได้ตอบคำถามว่า เนื่องจากข้าวในประเทศญี่ปุ่นเป็นสินค้าเกษตร
ฉะนั้นข้าวจึงอยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงเกษตรของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งปัจจุบันนี้ญี่ปุ่นได้มีแผนให้ข้าวมี
การซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ Tokyo Exchange ส่วนการซื้อขายในตลาด TOCOM เป็นการซื้อขาย
เฉพาะสินค้าประเภทอุตสาหกรรม ฉะนั้น TOCOM จึงต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวง
เศรษฐกิจการค้าอุตสาหกรรม แต่สำหรับประเทศไทยยางพาราถือเป็นสินค้าเกษตร แต่สำหรับญี่ปุ่นถือว่าเป็น
สินค้าอุตสาหกรรม จึงทำให้ข้าวไม่มีการซื้อขายในตลาด TOCOM

๓. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล กรรมการที่ปรึกษา ได้มีข้อซักถามว่า เหตุใดเริ่มต้น
TOCOM มีการซื้อขายฝ้าย แต่ปัจจุบันไม่มีการซื้อขายฝ้าย และกรณีภาษีกรดชั้น โพลีเอทิลีนที่นำไปใช้
ในอุตสาหกรรมรถยนต์ ประเทศญี่ปุ่นได้รับผลกระทบมาน้อยเพียงใด และในปี ๒๐๐๕ TOCOM ได้
คาดการณ์จะทำให้ราคาของพาราเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร และการซื้อขายยางพาราเป็นการนำออกจาก

ประเทศไทยมายังประเทศญี่ปุ่นหรือต้องส่งผ่านบริษัทลูกค้าในประเทศไทย และ TOCOM ได้มีโครงการแลกเปลี่ยนกับ AFET ของประเทศไทยหรือไม่

ตัวแทนจาก TOCOM ได้ตอบคำถามว่า เริ่มต้นก่อตั้งบริษัทในปี ๑๙๕๑ บริษัทเริ่มมีการค้าขายผ้าไหม ผ้าฝ้าย และขนสัตว์ และมีการค้าขายกันอย่างมากในตลาดจนกระทั่งในช่วงปี ๘๐-๙๐ อุตสาหกรรมด้านผ้าได้ย้ายไปสู่ประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่นจึงทำให้ผู้ผลิตผ้าไหม ผ้าฝ้ายในประเทศญี่ปุ่นลดลง จนถึงปี ๑๙๙๙ ประเทศญี่ปุ่นจึงได้หยุดการค้าผ้าไหม ผ้าฝ้ายและขนสัตว์ ทำให้บริษัทไม่มีการซื้อขายผ้าไหม ผ้าฝ้ายและขนสัตว์ในตลาด TOCOM

ภานี้นำเข้ากรดซัน โพลีคเข้มขึ้นนั้นถือได้ว่าไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ค้าขายในประเทศญี่ปุ่น และประเทศญี่ปุ่นไม่เคยมีการสำรวจถึงความเสียหายจากการนำเข้ากรดซัน โพลีคเข้มขึ้น และการนำเข้ายางพาราส่วนใหญ่จะผ่านบริษัทผู้ค้าข้ามชาติ เช่น บริษัท ยูโกฮาม่า ซึ่งบริษัทเหล่านี้ก็จะไปทำการซื้อขายโดยตรงจากประเทศไทย ส่วนตัวแทนจากประเทศไทยที่ส่งเข้ามาจะมีน้อย ส่วนคาดการณ์ราคายางพาราในปี ๒๐๐๕ นั้นไม่ทราบ เพราะเป็นเรื่องอนาคตและปัจจุบันเศรษฐกิจมีการชะลอตัวลงจึงไม่สามารถที่จะคาดการณ์หรือทราบมูลค่าการซื้อขายได้ กรณีการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่าง TOCOM กับ AFET ก็เคยมี โดยมีเจ้าหน้าที่จากกระทรวงพาณิชย์ของประเทศไทยจำนวน ๒-๓ คน มาฝึกงาน ณ ที่ TOCOM โดยทาง TOCOM ก็มีคณะตัวแทนไปดูงานที่ประเทศไทยเป็นประจำทุกปี โดยจะไปดูแหล่งผลิตยางพาราว่ามีขั้นตอน วิธีการผลิตอย่างไร ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนความเห็นในด้านการผลิตยางพาราให้ได้คุณภาพ

๔. นายสาธิต เทพวงศ์ศิริรัตน์ โฆษกคณะกรรมการ ได้มีข้อซักถามว่า เหตุใดสินค้าที่มีการซื้อขายในตลาด TOCOM มีเพียง ๑๑ รายการ และ TOCOM มีแนวโน้มมากขึ้นเพียงใดในการเพิ่มสินค้า และมีหลักเกณฑ์อะไรในการเลือกสินค้าเข้าตลาด TOCOM และตลาด TOCOM เป็นตลาดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกันความเสี่ยงให้กับผู้ประกอบการหรือเกษตรกรหรือผู้ผลิตหรือเพื่อการลงทุนเหมือนตลาดหลักทรัพย์ทั่วไป

ตัวแทนจาก TOCOM ได้ตอบคำถามว่า เหตุผลที่ TOCOM ต้องมีสินค้าการซื้อขายในตลาด ๑๑ รายการก็เพราะปัจจุบันมูลค่าสินค้าต่ำลง ทำให้การซื้อขายสินค้านั้น ๆ ก็ต่ำลงไปด้วย ฉะนั้นถ้ามีสินค้าซื้อขายที่มาก แต่ไม่สามารถซื้อขายได้ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อสินค้านั้นมาก และจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากตามไปด้วย แต่ถ้าสินค้ามีเพียงจำกัดแม้สินค้านั้นจะไม่สามารถซื้อขายกันได้ ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตน้อย

ตลาดซื้อขายสินค้า TOCOM ถือได้ว่าเป็นตลาดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกันความเสี่ยงให้กับผู้ประกอบการ เกษตรกรและผู้ผลิต และเมื่อเป็นตลาดที่มีการซื้อขายก็ย่อมต้องมีผู้ลงทุน ฉะนั้น TOCOM จึงเป็นตลาดที่มีลักษณะคล้ายกับตลาดหลักทรัพย์ด้วย

ทั้งนี้ TOCOM ได้มีข้อเสนอแนะว่า อยากให้รัฐบาลหรือราชการของประเทศไทย ส่งเสริมให้มีการขาย AFET มากขึ้น และช่วยส่งเสริมให้ราคาขางพารามีราคาสูงกว่าเดิม ตลอดจนให้มีการรวมตลาดเป็นตลาดเดียวในการซื้อขายสินค้าเกษตร ซึ่งคณะกรรมการได้รับทราบและขอบุคคลที่เสนอแนะและได้กล่าวกับ TOCOM ว่าในปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างขั้นตอนการศึกษาข้อมูลการรวมตลาดการซื้อขายโดยให้อยู่ภายใต้กระทรวงการคลังเพียงกระทรวงเดียว

๔. ข้อมูลเรื่อง Carbon Tax ในญี่ปุ่น

บทสรุปผู้บริหาร Carbon Tax ในญี่ปุ่น

- ปัจจุบันการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อลดภาวะโลกร้อนเป็นวาระสำคัญของโลกหลายประเทศให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ทำความดีที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ให้ขณะที่มีหลายประเทศเลือกที่จะให้ผู้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต้องเป็นผู้รับภาระโดยบังคับจ่าย Carbon Tax
- ญี่ปุ่นยังไม่สามารถนำ Carbon Tax มาใช้ได้ เพราะภาคอุตสาหกรรมไม่ต้องการมีภาระต้นทุนเพิ่มมากขึ้น ที่ผ่านมารัฐบาลพรรค LDP ได้ใช้วิธีให้ลดก๊าซเรือนกระจกแบบสมัครใจ จึงทำให้การลดก๊าซเรือนกระจกยังต่ำกว่าเป้าหมายภายใต้พันธกรณีพิธีสารเกียวโตมาก ได้แก่ ซีอีอาร์บอนเครดิตจากประเทศกำลังพัฒนา พัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในอุตสาหกรรม ส่งเสริมการใช้รถยนต์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อุดหนุนและส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์
- อัตราการเก็บภาษีเชื้อเพลิงประเภทต่างๆ ในญี่ปุ่นยังต่ำมาก เมื่อเทียบกับหลายประเทศในยุโรป เพราะต้องการหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เป็นต้นทุนต่อผู้ประกอบการ การเก็บภาษีเชื้อเพลิงและยานพาหนะในญี่ปุ่นมีทั้งในระดับรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น (แบ่งเป็นภาษีระดับจังหวัดและภาษีระดับเมือง) โดยแบ่งละเอียดตามประเภทของเชื้อเพลิง ประเภทของยานพาหนะ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการใช้ยานพาหนะ
- ตัวเลขสถิติระหว่างปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ เป็นเวลา ๘ ปีที่ผ่านมา อัตราภาษีที่เก็บยานพาหนะต่างๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นอัตราคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ยกเว้นเมื่อเร็วๆ นี้ได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ รถยนต์ Eco Car ซึ่งได้แก่รถยนต์ Hybrid และรถไฟฟ้า (Electric Car) หรือที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา
- โดยที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ในวันที่ ๓๐ ส.ค.ศกนี้ พรรครัฐบาล LDP ได้ประกาศตั้งเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกว่าจะลดร้อยละ ๑๕ ลงจาก ปีฐานในปี ๒๕๓๓ ภายในปี ๒๐๒๐ ในขณะที่ พรรค DPJ (พรรคฝ่ายค้านที่มีแนวโน้มว่าจะชนะการเลือกตั้งครั้งนี้และเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล) ได้ประกาศลดร้อยละ ๒๕ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สูงมาก ซึ่งภายใต้ระบบสมัครใจปัจจุบันไม่น่าจะบรรลุผล อาจจะต้องนำระบบ Cap and Trade ซึ่งเป็นระบบการบังคับให้ภาคอุตสาหกรรมลดเหมือนที่ใช้ในยุโรปมาใช้ รวมทั้งนำระบบ Carbon Tax มาบังคับใช้ อาจจะมีโอกาสเป็นจริงมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นที่ยสงสัยว่า นโยบายของ พรรค DPJ มีเป้าหมายที่สูงเกินกว่าที่จะปฏิบัติได้จริง ซึ่งต้องจับตามองต่อไป

Carbon Tax ในญี่ปุ่น

โดย สำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจการคลัง ประจำกรุงโตเกียว

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒

บทนำ

การจัดเก็บ Carbon Tax มีมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ ที่ประเทศเดนมาร์ก ฟินแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน เนเธอร์แลนด์ และเยอรมันนี ได้มีการจัดเก็บ Carbon tax โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเดนมาร์กได้นำรายได้จากการเก็บภาษีดังกล่าวไปเป็นเงินเพื่อดำเนินการกิจกรรมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ประเทศอื่นๆ นำรายได้จากการเก็บภาษีดังกล่าวไปรวมกับรายรับสำหรับเป็นรายจ่ายในงบประมาณประจำปี

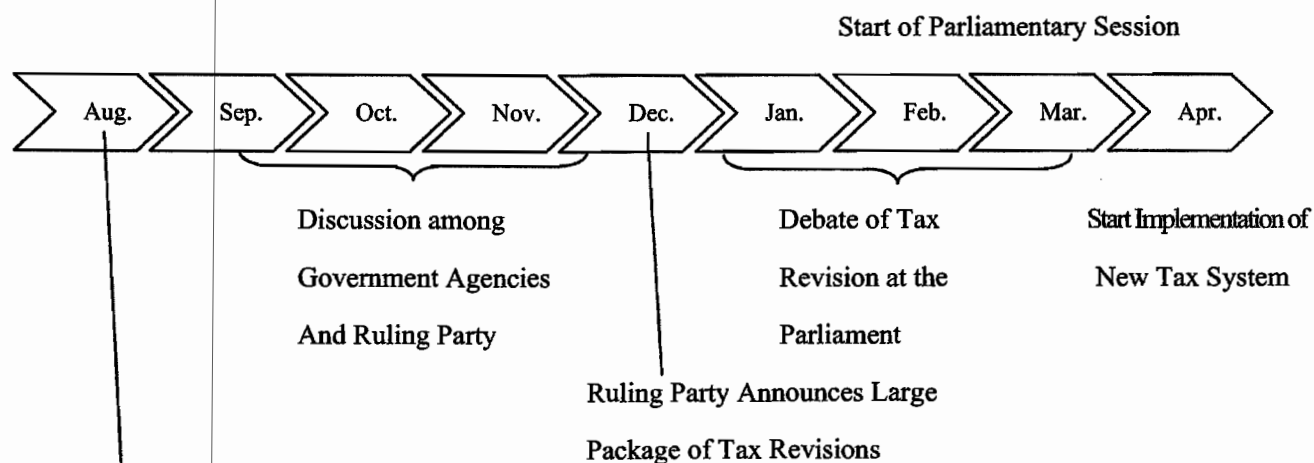
ภาษีสิ่งแวดล้อมในญี่ปุ่น

๑. สถานการณ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในญี่ปุ่น

ภายใต้พิธีสารเกียวโต ญี่ปุ่นมีพันธกรณีจะต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Green House Gas) ลงร้อยละ ๖ ของปีฐานในปี ๒๕๓๓ แต่ ณ สิ้นปี ๒๕๕๐ ญี่ปุ่นยังคงปล่อยก๊าซเรือนกระจกเกินอยู่ร้อยละ ๘.๓ ดังนั้น ญี่ปุ่นยังจำเป็นต้องลดอีกร้อยละ ๕.๓ (ภายใต้สมมติฐานที่จะซื้อคาร์บอนเครดิตจากประเทศกำลังพัฒนาร้อยละ ๑.๖ มีการปลูกป่าเพิ่มเพื่อให้คาร์บอนเครดิตร้อยละ ๓.๘ แต่หากมีการใช้พลังงานไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศร้อยละ ๘๔.๒ ยังจะต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอีกร้อยละ ๔.๓) ดังนั้น กระทรวงสิ่งแวดล้อมญี่ปุ่นจึงได้เสนอมาตรการภาษีเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๒. กำหนดการเสนอปรับปรุงภาษีประจำปี

ในการงบประมาณรายจ่ายประจำปีของญี่ปุ่น กระทรวงการคลังในฐานะผู้รับผิดชอบนโยบายรายได้และรายจ่ายของรัฐบาลกลาง และกระทรวงมหาดไทยและการสื่อสาร (Ministry of Internal Affairs and Communications: MIC) ในฐานะผู้รับผิดชอบนโยบายรายได้และรายจ่ายของรัฐบาลท้องถิ่น จะมีการพิจารณาภาพรวมแหล่งรายรับรายจ่ายทั้งหมด โดยจะมีการเสนอแผนปรับปรุงภาษีที่เหมาะสมกับรายได้และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (ที่อาจจะมีการเพิ่มและลด) ควบคู่ไปกับการจัดทำงบประมาณประจำปี รายละเอียดตามแผนผัง

Submission of Tax Reform

Requested by each Ministry
to MOF and MIC

๓. แผนการเก็บ Carbon Tax

กระทรวงสิ่งแวดล้อมญี่ปุ่นได้เสนอแผนการเก็บ Carbon Tax มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

- ๓.๑ วัตถุประสงค์เพื่อ
- ๑) ให้บริษัทเอกชนและภาคครัวเรือนรับภาระต่อปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่อากาศ
  - ๒) ให้สิทธิประโยชน์จูงใจด้านภาษีแก่บริษัทเอกชนและภาคครัวเรือนที่ร่วมมือลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๓.๒ ผู้ที่อยู่ในข่ายต้องเสีย Carbon Tax ได้แก่

- ๑) สำนักงานบริษัทเอกชนและภาคครัวเรือนที่ใช้ น้ำมันเตา (Kerosene ซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับ Heater สำหรับใช้ในฤดูหนาว) และ LPG ซึ่งเป็นก๊าซหุงต้มตามบ้านเรือน
- ๒) โรงงานที่ใช้ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ โดยอัตราภาษีที่เก็บเป็นสัดส่วนเดียวกับปริมาณที่ใช้
- ๓) บริษัทหรือ โรงงานที่ผลิตแก๊สอิเล็กทรอนิกส์ โดยอัตราภาษีที่เก็บเป็นสัดส่วนเดียวกับปริมาณที่ใช้เช่นกัน

๓.๓ อัตราภาษีที่จะเก็บ

- ๒,๔๐๐ เยน/คาร์บอนตัน (คาร์บอนตัน เป็นหน่วยวัดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก)
- คาดว่าจะทำให้ภาคครัวเรือน มีภาระภาษีปีละ ๒,๐๐๐ เยน/ปีหรือประมาณ ๑๗๐ เยน/เดือน แต่รัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ ๓๖๐ พันล้านเยน

๓.๔ ข้อยกเว้น/การลดหย่อนภาษีสำหรับบริษัทเอกชน/โรงงาน ดังต่อไปนี้

- ยกเว้นการเก็บภาษี สำหรับบริษัทเอกชน/โรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นวัตถุดิบในการผลิตเหล็ก (Steel and coke) เช่นเดียวกับใน EU

- ยกเว้นการเก็บภาษี สำหรับน้ำมันที่ใช้สำหรับภาคเกษตรและประมง

- ลดอัตราภาษีร้อยละ ๘๐ สำหรับบริษัทเอกชน/โรงงานที่มีสัญญากับรัฐบาลว่าจะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- ลดอัตราภาษีร้อยละ ๕๐ สำหรับการใช้น้ำมันเตาที่ใช้สำหรับ Heater

ทั้งนี้ รายได้จากการเก็บภาษีดังกล่าวจะนำมารวมกับรายรับสำหรับเป็นรายจ่ายในงบประมาณประจำปี ซึ่งคาดว่าจะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของญี่ปุ่นลงร้อยละ ๕

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอการเก็บภาษี Carbon Tax ดังกล่าวไม่บรรลุผล เนื่องจากกลุ่มบริษัท ผลิตเหล็ก ผลิตถ่านหิน (ซึ่งใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงหลัก เนื่องจากราคาถูก และมีแหล่งวัตถุดิบนำเข้าแน่นอน แต่เป็นเชื้อเพลิงที่ปล่อยปริมาณก๊าซเรือนกระจกเป็นจำนวนมาก) มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลมากในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ญี่ปุ่นไม่สามารถออกกฎหมาย Carbon Tax ได้ ทั้งๆ ที่กระทรวงสิ่งแวดล้อมได้พยายามเสนอจัดเก็บมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ และถึงแม้เมื่อ ก.ค.๕๑ คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี Aso ได้อนุมัติ Action Plan for Achieving a Low-Carbon Society แต่รัฐบาลได้เล็งที่จะใช้มาตรการอื่นแทนการเก็บภาษี Carbon Tax เพราะถูก Lobby อย่างมากจากผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีความใกล้ชิดกับพรรค LDP พรรครัฐบาล

๔. อัตราภาษีเชื้อเพลิงต่างๆ ในญี่ปุ่น (Energy Tax Rates)

๔.๑ จากข้อมูลของกระทรวงสิ่งแวดล้อมญี่ปุ่นที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบอัตราภาษีที่เก็บจากเชื้อเพลิงประเภทต่างๆ ในญี่ปุ่นและบางประเทศในยุโรป ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ได้แก่ สหราชอาณาจักร เยอรมันนี ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ เดนมาร์ก พบว่าอัตราภาษีที่เก็บจากเชื้อเพลิงประเภทต่างๆ ในญี่ปุ่นยังค่อนข้างต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศดังกล่าว โดยภาษีที่เก็บจากน้ำมันเบนซินจะสูงสุด รองลงมากเป็นน้ำมันดีเซล (รายละเอียดตามภาคผนวก)

๔.๒ การเก็บภาษีเชื้อเพลิงและยานพาหนะในญี่ปุ่นมีทั้งในระดับรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น (แบ่งเป็นระดับจังหวัดและระดับเมือง) โดยแบ่งละเอียดตามประเภทของเชื้อเพลิง ประเภทของยานพาหนะ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการใช้ยานพาหนะ (รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๓) (ซึ่งมีเสียงบ่นจากผู้เสียภาษีว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนเกินไป ควรปรับปรุงให้ง่ายขึ้น โดยลดจำนวนรายการลงหรือรวมอยู่ที่ส่วนกลาง หรือส่วนท้องถิ่น) จากตัวเลขสถิติระหว่างปี ๒๕๔๓-๒๕๕๒ เป็นเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา อัตราภาษีที่เก็บยานพาหนะต่างๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นอัตราคงที่ไม่

เปลี่ยนแปลง ยกเว้นอัตราภาษีสำหรับรถยนต์ Eco Car ได้แก่รถยนต์ Hybrid และรถไฟฟ้า (Electric Car) หรือที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ที่รัฐบาลได้ลดภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา

๕. มาตรการเพื่อสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

นอกจากการสนับสนุนการใช้รถยนต์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแล้ว รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้เงินสนับสนุนและให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี สำหรับสถานที่ราชการ อาคารสำนักงานและครัวเรือนที่นำระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพราะเป็นแหล่งพลังงานสะอาด นอกจากนี้ ได้ใช้มาตรการด้าน Eco Points ที่สนับสนุนให้ประชาชนสะสมแต้มจากการซื้อเครื่องไฟฟ้าประหยัดพลังงานประเภท ทวี แอร์ ตู้เย็น เสนอแนวทาง Zero Emission Building โดยเฉพาะอาคารของราชการใหม่ (New Public Buildings) จะทำให้เป็น Zero Emission Building ภายในปี ๒๕๗๓ รวมทั้งจัดตั้ง Local green New Deal Funds ที่รัฐบาลช่วยเหลือด้านการเงินแก่รัฐบาลท้องถิ่นเพื่อนำไปสนับสนุนประชาชนซ่อมแซมบ้านเรือนหรือปรับปรุงระบบไฟฟ้าเพื่อประหยัดพลังงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ใช้เป็นมาตรการกระตุ้น

เศรษฐกิจที่ให้สิ่งจูงใจประชาชนใช้ผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งผลประโยชน์ข้างเคียงที่ได้คือ มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดน้อยลง รวมทั้งได้สนับสนุนเทคโนโลยีของญี่ปุ่นด้วย (Buy Japanese) ซึ่งเป็นมาตรการสนับสนุนชาตินิยม เหมือนที่หลายๆประเทศทั่วโลกได้ใช้แก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศ

เมื่อพิจารณาในประเทศอื่นๆ ในเกาหลีใต้ ได้ใช้นโยบาย Green New Deal Low เป็นกลไกขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของเกาหลี ได้แก่ สนับสนุนอุตสาหกรรม Green Industries ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ใช้ Green Technology สำหรับอุตสาหกรรมประเภท Semi-Conductor เหล็ก และ อุตสาหกรรมยานยนต์ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีจากแหล่งพลังงานสะอาด ได้แก่ Solar Power, Wind Power, Hydrogen Fuel Battery, Clean Fuel, IGCC, CCS, Storing Energy, LED, Power-IT ส่งเสริมการเข้าซื้อกิจการต่างประเทศที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับแหล่งพลังงานและเทคโนโลยีประเภท Low-Carbon Green Technology โดยใช้บริษัทเพื่อการลงทุนแห่งชาติ ซึ่งเป็น กองทุนที่บริหารเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ (Korea Investment Corporation : KIC) เป็น เครื่องมือในการร่วมลงทุน

ในจีน ใช้งบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจจำนวนหนึ่งสนับสนุนการเปลี่ยนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันการผลิตพลังงาน ไฟฟ้า หรือก๊าซจากขยะชีวภาพก็กำลังได้รับความนิยมเป็นอันมาก โดยจีนได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ขายคาร์บอนเครดิตแก่ประเทศพัฒนาแล้วมากที่สุดในโลก

ในสหรัฐฯ กำลังอยู่ระหว่างการร่าง กม. Waxman-Markey Bill เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง โดยจะมีการพิจารณาจัดตั้งตลาดคาร์บอนในสหรัฐฯ เปิดโอกาสให้มีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตระหว่างมลรัฐฯ และระหว่างบริษัท เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ประเทศดังกล่าวยังไม่มี การเก็บ Carbon Tax เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแต่อย่างใด

สรุป

ในญี่ปุ่น ภายใต้รัฐบาล LDP ได้ใช้วิธีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยการซื้อคาร์บอนเครดิตจากประเทศกำลังพัฒนา พัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในอุตสาหกรรมรวมทั้งส่งเสริมการใช้รถยนต์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ เปรียบเสมือนการให้รางวัลแก่ผู้ทำความดีแก่สิ่งแวดล้อม ในขณะที่อัตราการเก็บภาษีเชื้อเพลิงประเภทต่างๆ ยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับหลายประเทศในยุโรป เพราะต้องการ

หลีกเลี่ยงผลกระทบที่เป็นต้นทุนต่อผู้ประกอบการ จึงทำให้การลดก๊าซเรือนกระจกยังต่ำกว่าเป้าหมาย ภายใต้พันธกรณีพิธีสารเกียวโตมาก โดยพรรค LDP ซึ่งได้นโยบายการลดก๊าซเรือนกระจกแบบสมัครใจ โดยให้ภาคอุตสาหกรรมร่วมมือกันลดการปล่อยก๊าซเอง สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องจากพรรคมีความใกล้ชิดกับสมาพันธ์อุตสาหกรรมญี่ปุ่น (Keidanren) และประกาศเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกต่ำสุดว่าจะลดร้อยละ ๑๕ ลงจาก ปีฐานในปี ๒๕๓๑ ภายในปี ๒๐๒๐

อย่างไรก็ตาม นโยบายสิ่งแวดล้อมของพรรค DPJ (พรรคฝ่ายค้าน ที่มีแนวโน้มว่าจะชนะการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๓๐ สิงหาคมปีนี้ และเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล) ได้ประกาศลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงจากปีฐานในปี ๒๕๓๑ ลงร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๐๒๐ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สูงมาก ซึ่งภายใต้ระบบสมัครใจปัจจุบัน ไม่น่าจะบรรลุผล อาจจะต้องนำระบบ Cap and Trade ซึ่งเป็นระบบการบังคับให้ภาคอุตสาหกรรมลดเหมือนที่ใช้ในยุโรปมาใช้ รวมทั้งนำระบบ Carbon Tax ตามที่กระทรวงสิ่งแวดล้อมเสนอมาบังคับใช้เพื่อผู้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกรับผิดชอบ อาจจะมีโอกาสเป็นจริงมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังเป็นที่สงสัยว่านโยบายของ พรรค DPJ มีเป้าหมายที่สูงเกินกว่าที่จะปฏิบัติได้จริง

References:

๑. สรุปข้อมูลจากการเข้าพบหารือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสิ่งแวดล้อมญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๗ ก.ค.๕๒
๒. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล โดย Cabinet Office, ๑๐ April ๒๐๐๕, www.cb.go.jp
๓. Green New Deal Low Policy, Ministry of Strategy and Finance, Republic of Korea www.mosf.go.kr

๕. สถานการณ์เศรษฐกิจญี่ปุ่นและแนวโน้มปี ๒๕๕๒ (ข้อพิงศึกษาสำหรับประเทศไทย)

โดย

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล^๑
กรรมการที่ปรึกษา

ประเทศญี่ปุ่นเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจลำดับ ๒ ของเอเชีย รองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

ญี่ปุ่นมีประชากรน้อยกว่าจีนประมาณ ๑๐ เท่า คือ ประมาณ ๑๓๐ ล้านคน

มีทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศน้อยกว่าจีนประมาณ ๑ เท่า คือ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ มีทุนสำรอง ๑,๐๒๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์/สรอ.

ถ้าเทียบกับประเทศไทย ญี่ปุ่นมีประชากรมากกว่าไทยประมาณหนึ่งเท่าตัว แต่มีทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศมากกว่าไทยเกือบ ๑๐ เท่าตัว

เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว อภิปรายนอกสภาได้นำเสนอ"สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน"ไว้โดยสังเขป เพื่อความสมบูรณ์ในการพิจารณาเปรียบเทียบในทางที่อาจจะเป็นประโยชน์แก่ไทย สัปดาห์นี้ขอเสนอ"สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นและแนวโน้มปี ๒๕๕๒" ที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒

ขอขอบคุณคุณเกตุสุดา สุประดิษฐ์ แห่งสำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและการคลัง ประจำกรุงโตเกียว สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว ที่กรุณาสนับสนุนข้อมูล ขอเสนอต่อเนื่องในสัปดาห์นี้เพื่ออาจเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย และเพื่อผู้ที่สนใจวิกฤติโลกในขณะนี้

ในไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๕๒ เศรษฐกิจญี่ปุ่นมีสัญญาณกระเตื้องขึ้น หลังจากการส่งออกสินค้าและผลผลิตภาคอุตสาหกรรมได้ลดลง ๕ เดือนติดต่อกัน โดยส่งออกสินค้าประเภทเคมีภัณฑ์ เครื่องจักร และอุปกรณ์ไฟฟ้าไปภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๕๐ ของการส่งออกทั้งหมด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คาดการณ์ว่าผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ หรือ GDP ตลอดปีงบประมาณ ๒๕๕๒ จะติดลบร้อยละ -๓.๕ และคาดว่าในปี ๒๕๕๓ จะเป็นบวกร้อยละ ๑.๒

^๑ นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล กรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน. ภายหลังเดินทางกลับจากศึกษาดูงานได้เขียนบทความเรื่อง สถานการณ์เศรษฐกิจญี่ปุ่นและแนวโน้มปี ๒๕๕๒ (ข้อพิงศึกษาสำหรับประเทศไทย). บทความเผยแพร่ในเวปไซด์แนวหน้า.

<http://www.naewna.com/news.asp?ID=๑๗๔๑๐๑>. วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๒

๑.ดัชนีภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญล่าสุด

๑.๑ ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม เดือน พ.ค. ๒๕๕๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕ เทียบกับเดือนเม.ย.๒๕๕๒ ซึ่งอยู่ที่ระดับ ๗๕.๒ เป็นการเพิ่มขึ้นติดต่อกัน ๓ เดือนแล้ว เนื่องจากส่งออกรถยนต์ไปสหรัฐและยุโรปเพิ่มขึ้น นโยบายลดภาษี eco-car ทำให้การผลิตรถยนต์เพื่อตลาดในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๖ และส่งผลให้อุปสงค์ชิ้นส่วนรถยนต์และเหล็กเพิ่มขึ้นด้วย

๑.๒ การใช้จ่ายภาคครัวเรือน เดือนพ.ค.๒๕๕๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓ เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน เป็นการเพิ่มขึ้นครั้งแรกในรอบ ๑๖ เดือน จากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยให้เงินช่วยเหลือประชาชน ทำให้รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นจึงใช้จ่ายมากขึ้น

๑.๓ การลงทุนภาคเอกชน มีรายงานว่า คำสั่งซื้อเครื่องจักรใหม่โดยรวมลดลงร้อยละ ๐.๓ ในเดือนพ.ค.เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน โดยภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔ แต่นอกภาคอุตสาหกรรมซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจบริการ การค้าส่งค้าปลีก การเกษตร และการใช้จ่ายภาครัฐ ลดลงร้อยละ ๖.๕

๑.๔ อัตราการว่างงาน เดือน พ.ค. ๒๕๕๒ อยู่ที่ร้อยละ ๕.๒ เป็นจำนวน ๓,๔๗๐,๐๐๐ คน เพิ่มขึ้น ๗๗๐,๐๐๐ คน จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

๑.๕ ดัชนีราคาผู้บริโภค ยกเว้นอาหารสด ประจำเดือนพ.ค. ๒๕๕๒ ลดลงร้อยละ ๑.๑ อยู่ที่ ๑๐๐.๕ เป็นการลดลงต่อเนื่องหลายเดือน และมีสัญญาณภาวะเงินฝืดเกิดขึ้น

๑.๖ อุปสงค์ภาครัฐ การลงทุนภาครัฐในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑ แต่การบริโภคภาครัฐลดลง ๐.๑ เช่นเดียวกัน

๑.๗ ดุลบัญชีเดินสะพัด เมื่อวันที่ ๘ ก.ค. ๒๕๕๒ กระทรวงการคลังญี่ปุ่นประกาศว่า ยอดการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดเดือนพ.ค. ลดลงร้อยละ ๓๔.๓ เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน

ดุลการค้าและบริการ เกินดุลลดลง ๕๒.๒ เป็นผลจากดุลการค้าลดลง ๒๒.๑ เกิดจากการส่งออกลดลงร้อยละ ๔๒.๒ และการขาดดุลบริการเพิ่มขึ้นจำนวนมาก

การเกินดุลรายได้จากดอกเบี้ยและเงินปันผลจากการลงทุนต่างประเทศลดลงร้อยละ ๒๔.๕ ลดลงเป็นเดือนที่ ๘ เป็นผลจากเศรษฐกิจสหรัฐ และยุโรปถดถอยทำให้บริษัทญี่ปุ่นได้รับเงินปันผลลดลง ผลกำไรของบริษัทญี่ปุ่นในต่างประเทศ ก็ลดลงทำให้การลงทุนลดลงด้วย รวมทั้งผลกระทบจากค่าเงินเยนที่แข็งตัวขึ้น

๑.๘ ทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือน มิ.ย.๒๕๕๒ มีจำนวน ๑,๐๑๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์/สรอ.

๒. สถานการณ์ภาคการเงิน

๒.๑ นโยบายอัตราดอกเบี้ย ธนาคารกลางญี่ปุ่นได้ลดอัตราดอกเบี้ยลงเพื่อกระตุ้น

เศรษฐกิจ ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นของธนาคารกลางญี่ปุ่นหรือ BOJ ได้ลดลงเหลือร้อยละ ๐.๑ หลังจากที่ได้ลดลงครั้งล่าสุดในเดือน ธ.ค. ๒๕๕๑

๒.๒ อัตราแลกเปลี่ยน วิกฤติเศรษฐกิจทั่วโลกทำให้นักลงทุนญี่ปุ่นซื้อเงินเยนเพิ่มขึ้น เพื่อนำเงินกลับมาลงทุนในประเทศ ประกอบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐอ่อนตัวลง ส่งผลให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินเยนแข็งตัวขึ้นเป็นประมาณ ๙๔ เยน/เหรียญสหรัฐ. ณ วันที่ ๒๗ ก.ค. ๒๕๕๒

๒.๓ สถานการณ์ธนาคารพาณิชย์ วิกฤติเศรษฐกิจโลกทำให้ภาค Real Sector ประสบปัญหาหนัก โดยเฉพาะภาคการส่งออกและภาคก่อสร้างิมทรัพย์ ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ที่เกี่ยวกับธุรกิจส่งออกล้มละลายมากขึ้น ราคาหลักทรัพย์ปรับตัวลดลงมาก บริษัทขนาดใหญ่ชั้นนำขาดทุนอย่างหนักนับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ทำให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆ ของญี่ปุ่นมีผลประกอบการขาดทุน ณ สิ้นปีงบประมาณ (๓๑ มี.ค. ๒๕๕๒) จำนวนมาก เฉพาะสถาบันการเงินขนาดใหญ่ลำดับ ๑ ถึง ๕ รวมทั้งธนาคารกลางสหกรณ์ที่เกิดจากการร่วมทุนของสมาชิกสหกรณ์เพื่อการเกษตร สหกรณ์เพื่อการประมง สหกรณ์ป่าไม้ ซึ่งรับเงินฝากจากสหกรณ์ทั่วประเทศไปบริหารสร้างผลตอบแทนแก่สมาชิก ส่วนขาดทุนเป็นประวัติการณ์ในรอบหลายสิบปี ยอดขาดทุนเสียหายรวมกันมากถึง ๒,๕๓๘,๐๐๐ ล้านเยน นอกจากนี้ยังมีธนาคารขนาดเล็กอีกจำนวนมากต้องขาดทุนจนต้องขอเงินเพิ่มทุนจากรัฐบาล

๒.๔ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ในระบบธนาคารพาณิชย์ หน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจการเงินของญี่ปุ่น ได้เปิดเผยว่า NPLs ของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ ๑๑ แห่ง ณ เดือน ก.ย. ๕๑ อยู่ที่ระดับ ๑.๕๒% สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ณ เดือน ก.ย. ๕๑ อยู่ที่ร้อยละ ๑๑.๗๓ สูงกว่ามาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ร้อยละ ๘ สภาพโดยทั่วไปขณะนี้ เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ญี่ปุ่นลดลง แต่ NPLs เพิ่มขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย

๒.๕ สถานการณ์ตลาดทุน ดัชนีมูลค่าหลักทรัพย์เฉลี่ยที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์โตเกียว (Tokyo Stock Exchange) เมื่อ ๑๐ มี.ค.๕๒ ลดลงเหลือ ๗,๐๕๔.๘๘ ต่ำที่สุดในรอบ ๒๖ ปี เทียบกับเดือน มี.ค.๔๓ ที่มีมูลค่าสูงสุดถึง ๒๐,๐๘๑ โดย ณ วันที่ ๒๗ ก.ค.๕๒ กระทั่งขึ้นมาที่ระดับเฉลี่ย ๑๐,๐๐๐ ผลของราคาหลักทรัพย์ลดลงทำให้เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ลดลง และยิ่งระมัดระวังการปล่อยกู้แก่ภาคเอกชนมากขึ้น

ในครึ่งปีแรก ของปีนี้ มีบริษัทญี่ปุ่น ๓๘ บริษัทถอนชื่อออกจากการซื้อขายหุ้นในตลาดเป็นจำนวนสูงสุดนับตั้งแต่ปี ๒๔๙๙ เป็นผลจากการล้มละลายของบริษัทต่างๆ จำนวนมาก รวมทั้งมีการควบรวมกิจการเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจมากขึ้น

นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์โตเกียวซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาตลาดหลักทรัพย์ญี่ปุ่น ๖ แห่ง ซึ่งอยู่ระหว่างการเตรียมแผนระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ ได้เลื่อนแผนการเข้าจดทะเบียนระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ จากเดิมที่กำหนดไว้ภายในสิ้นปีนี้เป็นภายหลังปี ๒๕๕๑ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจไม่อำนวย

๓. นโยบายการคลัง

ฐานะการคลังของญี่ปุ่นอยู่ในขั้นวิกฤติ ด้วยภาระหนี้รูปแบบพันธบัตรรัฐบาลในประเทศที่สูงถึงประมาณร้อยละ ๑๙๐ ของ GDP

ญี่ปุ่นเป็นเศรษฐกิจที่มีคนแก่มากขึ้น (Aging Economic) ปัจจุบันประชาชนถึงร้อยละ ๒๑ มีอายุมากกว่า ๖๕ ปี วัยทำงานมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดลดลง แต่คนมีอายุยืนมากขึ้น ทำให้รัฐบาลมีค่าใช้จ่ายในด้านสวัสดิการและประกันสังคมมากขึ้น ประกอบกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้ภาระหนี้ของรัฐบาลมากขึ้น

รัฐบาลมีเป้าหมายจะทำงานประมาณเกินดุลในปี ๒๕๕๔ จากที่ขาดดุลงบประมาณมาหลายปี รวมทั้งได้กำหนดเพดานการออกพันธบัตรรัฐบาลสำหรับค่าใช้จ่ายในงบประมาณปีละไม่เกิน ๓๐ ล้านล้านเยน แต่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบันทำให้เป้าหมายการจัดเก็บภาษีปี ๒๕๕๑ ต่ำกว่าเป้าหมายมาก ในขณะที่รัฐบาลมีภาระงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อใช้จ่ายกระตุ้นเศรษฐกิจ จึงได้ออกพันธบัตรรัฐบาลมากกว่าเพดานที่กำหนดไว้เดิม และเลื่อนเป้าหมายในวินัยการคลังต่างๆ ออกไป

๔. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของญี่ปุ่น พอสรุปได้ดังนี้

มาตรการส่งเสริมการจ้างงาน สร้างระบบการฝึกอบรม การหางานและการทำงานแก่พนักงานประจำและพนักงานชั่วคราว รักษาสภาพการจ้างงาน และเพิ่มโอกาสจ้างงานดังนี้

(๑) จัดงบประมาณสนับสนุนการรักษาสภาพการจ้าง เช่น การเพิ่มเงินสนับสนุนให้แก่บริษัทเพื่อมิให้เลิกจ้างงาน

(๒) สนับสนุนการหางานใหม่และพัฒนาขีดความสามารถ เช่น จัดสรรเงินสนับสนุนการหางานและการฝึกอบรม สนับสนุนการพัฒนาความสามารถวิชาชีพให้แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสและเพิ่มโครงการความร่วมมือเพื่อฝึกอบรมกับบริษัทเอกชน สนับสนุนการจ้างงานผู้พิการ โดยเพิ่มเงินอุดหนุนให้ผู้พิการฝึกงานกับหน่วยงานราชการเพื่อสร้างประสบการณ์ทำงานก่อนที่จะหางานกับบริษัทเอกชน เสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงานและระบบการจัดหางาน โดยให้เงินสนับสนุนการว่าจ้างพนักงานนอกเวลาหรือพนักงานชั่วคราวเป็นต้น

(๓) สร้างการจ้างงาน โดยการเพิ่มเงินทุนให้หน่วยงานที่มีหน้าที่สร้างการจ้างงาน ฉุกเฉิน และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปเผยแพร่ในต่างประเทศเพื่อให้เกิดการจ้างงาน

(๔) คุ้มครองพนักงานชั่วคราวหรือพนักงานนอกเวลา เช่น ให้ความคุ้มครองพนักงานผู้ที่ถูกยกเลิกสัญญากะทันหัน และควบคุมดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานอย่างเคร่งครัด แก้ไขการยกเลิกการรับนักศึกษาจบใหม่เข้าทำงานอย่างกะทันหัน สนับสนุนการหางานให้แก่นักศึกษาที่ยังไม่มีบริษัทรับเข้าทำงาน

(๕) เพิ่มโครงการสร้างการจ้างแรงงานในท้องถิ่น

๕. มาตรการสนับสนุนการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวของญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นตลาดท่องเที่ยวในประเทศ(Domestic) ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความร่วมมือของคนในท้องถิ่นเป็นหลักในการส่งเสริม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น มีจุดประสงค์เพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น จุดเด่นคือการคมนาคมสะดวก มีระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ระบบห้องน้ำตามสถานที่ท่องเที่ยวสะอาดและเพียงพอ มีความปลอดภัยสูง จุดขายคือความเป็นธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถาน การจัดเทศกาลหรือดอกไม้หลากหลายในฤดูต่างๆ นโยบายการท่องเที่ยวที่สำคัญของญี่ปุ่น คือ

(๑) สนับสนุนการจัดสร้างสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวอยู่มากกว่า ๒ คืน ๓ วัน และให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยความร่วมมือขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และองค์กรเกษตรป่าไม้และประมง

(๒) สร้างระบบฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

(๓) มีเป้าหมายสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวจากต่างชาติ ๑๐ ล้านคนภายในปี ๒๕๕๓ รวมทั้งสนับสนุนนักท่องเที่ยวจากประเทศกำลังพัฒนา และส่งเสริมการจัดประชุมนานาชาติที่ญี่ปุ่นมากขึ้น

(๔) จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้มีการลาพักผ่อนง่ายขึ้นและส่งเสริมสินค้าท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์

(๕) ลดค่าทางด่วนต่างจังหวัดทั่วประเทศในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายให้สอยมากขึ้น

๖. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอื่นๆ

(๑) ช่วยเหลือภาคครัวเรือน แจกเงินประชาชนทุกคน คนละ ๑๒,๐๐๐ เยน ผู้สูงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป หรือเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับคนละ ๒๐,๐๐๐ เยน ครอบครัวที่มีบุตรคนที่ ๒ ขึ้นไปอายุระหว่าง ๓-๕ ปี ได้รับความช่วยเหลือ ๑๖,๐๐๐ เยน เป็นเวลา ๓ ปี รวมทั้งคนต่างชาติทุกคนที่จดทะเบียนต่อเขตในญี่ปุ่นก่อนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยเขตจะส่งหนังสือแจ้งวิธีการรับเงินตามที่อยู่ที่ระบุ

(๒) ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล เหลือร้อยละ ๑๘ เป็นเวลา ๒ ปี

(๓) พัฒนาโครงการในท้องถิ่น ด้วยเงินอุดหนุนแก่เทศบาลดำเนินโครงการต่างๆ

(๔) ป้องกันภัยธรรมชาติและการลงทุนในที่อยู่อาศัย เช่น ลดภาษีรายได้และภาษีที่อยู่อาศัย

(๕) สนับสนุนสถานที่ราชการต่างๆ นำระบบผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์เพื่อประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่าย

(๖) ส่งเสริมสวัสดิการเพื่อดูแลเด็กและผู้สูงอายุมากขึ้น

ถึงแม้เศรษฐกิจญี่ปุ่นจะผ่านพ้นจุดเลวร้ายที่สุดไปแล้ว แต่ยังมีประเด็นท้าทายและความไม่แน่นอนหลายประการ เช่น การที่สถาบันการเงินยังไม่ยอมปล่อยเงินกู้เพราะยังไม่มั่นใจต่อการฟื้นตัวของวิกฤติเศรษฐกิจโลก รายได้จากการเก็บภาษีลดลงขณะที่รายจ่ายมากขึ้น วินัยการคลังหลายอย่างถูกชะลอออกไป ภาครัฐมีบทบาทมากขึ้นในการผลักดันเศรษฐกิจให้เจริญเติบโต การฟื้นตัวของญี่ปุ่นขึ้นอยู่กับ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐ และยุโรป ปัญหาสังคมผู้สูงอายุ และปริมาณหนี้สาธารณะเพิ่มสูงขึ้น จนน่ากังวลถึงเศรษฐกิจทั่วไปของญี่ปุ่นในอนาคต

การเมืองญี่ปุ่นมีปัญหาขาดเอกภาพในการทำงาน ฝ่ายค้านมีเสียงข้างมากในสภาสูง ขณะที่รัฐบาลมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร แต่สมาชิกสภาล่างกำลังจะหมดอายุในช่วงต้นเดือนกันยายน ๒๕๕๒ นี้ ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตกรุงโตเกียวเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคมที่ผ่านมา ปรากฏว่าพรรคฝ่ายค้านได้เสียงข้างมาก ทำให้รัฐบาลต้องยุบสภาเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคมที่ผ่านมา และประกาศเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๓๐ สิงหาคมนี้ มีผู้คาดหมายว่าฝ่ายค้านจะชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลใหม่ พรรคฝ่ายค้านเดิมมีแผนที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจญี่ปุ่นหลายประการ โดยเฉพาะการลดความสำคัญของหน่วยงานภาครัฐและเพิ่มบทบาทของนักการเมืองในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจมากขึ้น

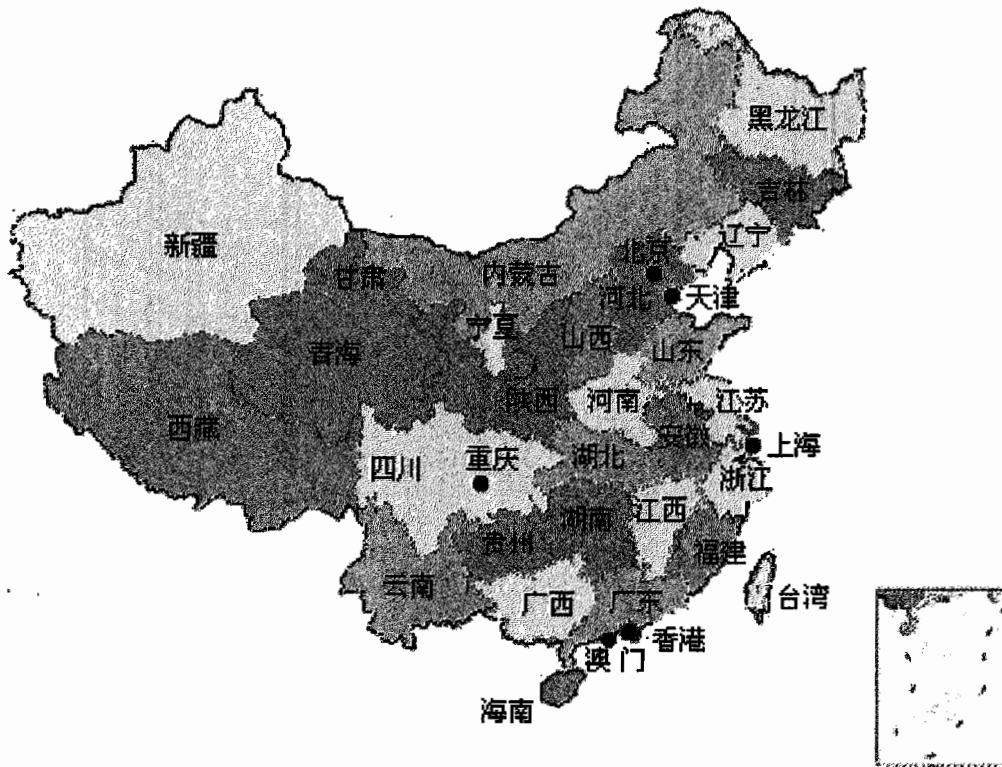
สภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของญี่ปุ่นหลายด้านมีความคล้ายคลึงกับไทย แต่ญี่ปุ่นมีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศและขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่าไทยนับสิบเท่า

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของญี่ปุ่นหลายเรื่องเป็นมาตรการที่ประเทศไทยกำลังดำเนินการตามหลังอยู่ในขณะนี้ บางเรื่องไทยกลับทำในทางที่ตรงกันข้าม เช่น มาตรการการลดภาษีและการเพิ่มภาษี บางเรื่องเป็นเรื่องน่าสนใจที่ประเทศไทยจะนำมาศึกษาพิจารณา เช่น มาตรการด้านแรงงาน และการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ข้อสำคัญคือปัญหาด้านการเมือง ไม่รู้ว่าประเทศไทยจะต้องตามรอยญี่ปุ่นหรือไม่ในเร็วๆ นี้

๖. สรุปผลการศึกษาดูงาน ธนาคารกสิกรไทย สาขานครเซี่ยงไฮ้

นายสุวัจน์ อวิรุทธพงศ์ ผู้จัดการธนาคารกสิกร สาขาเซี่ยงไฮ้ ได้บรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบธนาคารของจีนและการดำเนินงานของธนาคารกสิกรไทยสาขาเซี่ยงไฮ้ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

การเงินการธนาคารในประเทศจีน

วิวัฒนาการระบบสถาบันการเงินของจีน

ในอดีต

ก่อนปี ๑๙๘๔ The People's Bank of China. (PBOC)

๑๙๘๔ แยก ๔ ธนาคารรัฐวิสาหกิจจีน ออกจาก PBOC.

๑). Bank of China. (BOC)

๒). Agricultural Bank of China. (ABC)

๓). China Construction Bank. (CCB)

๔). Industrial and Commercial Bank of China. (ICBC).

๑๙๙๒ - จัดตั้งธนาคารทุนเรือนหุ้น ๑๑ ธนาคาร

- เปิดให้ธนาคารต่างชาติเข้ามาตั้ง สำนักงานผู้แทน /สาขา มี ๔ จำกัด

(พื้นที่ ลูกค้า ประเภทธุรกิจ และสกุลเงิน)

- เปิดให้ธนาคารต่างชาติทดลองทำธุรกิจสกุลเงินหยวนที่ นครเซี่ยงไฮ้และเมืองเซินเจิ้น
- ๒๐๐๑ - จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO. (๑๑ Dec.๒๐๐๑) เปิดเสรีทางการเงินภายใน ๕ ปี
- เปิดให้ธนาคารต่างชาติยื่นขอทำธุรกิจเงินหยวนได้ปีละ ๔ เมือง

เมืองที่รัฐบาลจีนเปิดให้ธนาคารต่างชาติที่เข้าหลักเกณฑ์ยื่นขอทำธุรกิจเงินสกุลเงินหยวน (RMB.) ได้

ธ.ค. ๒๐๐๑	ธ.ค. ๒๐๐๒	ธ.ค. ๒๐๐๓	ธ.ค. ๒๐๐๔	ธ.ค. ๒๐๐๕
เซี่ยงไฮ้	กวางโจว	จี้หนาน	ปักกิ่ง	ช่านไฮว
เซินเจิ้น	ชิงเต่า	ฟู่โจว	เฉียะเหมิน	หนิงปอ
เทียนจิน	หนานจิง	ฉงชิ่ง	กุนหมิง	ฮาบิน
ต้าเหรียง	อู่ฮั่น	เฉิงตู	ซีอาน	ฉางชุน
	จูไห่		เสิ่นหยาง	หลานโจว
				หยินชว่น
				หนานหนิง

แปลงสภาพธนาคารรัฐวิสาหกิจเป็นทุนเรือนหุ้น รัฐบาลจีนนำเงินทุนสำรองฯ ไปเพิ่มทุนให้ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อธนาคาร	วงเงินที่เพิ่มทุน (USD)
๑.	Bank of China. (中国银行)	๒๒,๕๐๐ ล้าน
๒.	China Construction Bank. (中国建设银行)	๒๒,๕๐๐ ล้าน
๓.	Industrial & Commercial Bank of China. (中国工商银行)	๑๕,๐๐๐ ล้าน
๔.	China Development Bank. (中国开发银行)	๒๐,๐๐๐ ล้าน
๕.	Agricultural Bank of China.(中国农业银行)	๒๐,๐๐๐ ล้าน

ในปัจจุบัน

ปี ๒๐๐๖-๒๐๐๘

๒๐๐๖

- พัฒนาลาดซื้อขายตราสารหนี้

- ซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลและหุ้นกู้บริษัท) (债券市场)
- ๒๐๐๖ - จัดตั้งตลาดเงินทุนแบบเสรี ตลาดเป็นผู้กำหนดความเสี่ยง
การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ (Securitization)
(资本市场化, 市场风险配制, 金融衍生品)
- ๒๐๐๗ - เปิดให้ต่างชาติจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลท้องถิ่น ในจีน
- ๒๐๐๗ - ตั้งธนาคารในชนบท (村镇银行)
ปล่อยกู้ให้กับเกษตรกร ยึดรูปแบบของ Bangladesh (孟加拉)
- ๒๐๐๘ - ตลาดซื้อขายทองคำ มี
Shanghai Gold Exchanges (上海黄金现货市场)
Shanghai Gold Futures Market (上海黄金期货市场)
- ๒๐๐๘ - ตลาดซื้อขายตราสารอนุพันธ์
ตลาดซื้อขายสินค้าการเกษตรล่วงหน้า (农产品期货市场)
ตลาดซื้อขายดัชนีหลักทรัพย์ล่วงหน้า (股票期货市场)
- ๒๐๐๘ - บริษัทเอกชนปล่อยกู้เพื่อรายย่อย (小额贷款银行)
- ๒๐๐๘ - พัฒนาระบบการให้ทำธุรกิจการเงินแบบครบวงจร (混业银行)
- ๒๐๐๘ - พัฒนาสกุลเงินหยวนให้เป็นสกุลเงินสากล (人民币国际化)
- ในอนาคต
- ปี
- ๒๐๑๐ - จดทะเบียนเอกชนปล่อยกู้แบบโปร่งใส (民间借贷阳光化)
ปล่อยกู้ในตลาดมือ ให้มาเป็นปล่อยกู้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๒๐๑๕ - เปิดเสรีให้อัตราดอกเบี้ยเงินลงอย่างเสรีตามราคาตลาด (利率自由化)
- ๒๐๒๐ กำหนดเป้าหมายให้ตลาดการเงินนครเซี่ยงไฮ้ ก้าวขึ้นมาเป็นตลาดการเงินสากล ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก เทียบชั้นกับตลาดการเงิน ลอนดอน นิวยอร์ก โตเกียว

ปัจจุบันการจัดอันดับเมืองที่เป็นศูนย์กลางการเงินของโลก มีดังนี้

๑. ลอนดอน (伦敦)	๒. นิวยอร์ก (纽约)
๓. สิงคโปร์ (新加坡)	๔. ฮองกง (香港)
๕. ซูริกซ์ (苏黎世)	๖. ออสตาร์ว่า (日内瓦)
๗. ชิคาโก (芝加哥)	๘. ฝรั่งเศส (法兰克福)

๘. บอสตัน (波士顿)
๑๑. นครเซี่ยงไฮ้ (上海)

๑๐. เบอร์ลิน (都柏林)

โครงสร้างระบบธนาคารในจีน

๑. องค์กรสำคัญที่ดูแลสถาบันการเงินในประเทศจีน ประกอบด้วย

- **PBOC. (The People's Bank of China.)** ธนาคารกลางแห่งประเทศจีน ทำหน้าที่ดูแลนโยบายการเงิน
- **CBRC. (China Banking Regulatory Commission)** คณะกรรมการกำกับดูแลภาคธนาคาร
- **CIRC. (China Insurance Regulatory Commission)** คณะกรรมการกำกับดูแลภาคการประกันภัย
- **CSRC. (China Securities Regulatory Commission)** คณะกรรมการกำกับดูแลภาคตลาดหลักทรัพย์
- **SAFE. (State Administration of Foreign Exchange)** หน่วยงานกำกับดูแลภาคอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

๒. การแบ่งกลุ่มธนาคารในประเทศจีน

๒.๑. ธนาคารที่ปล่อยกู้ตามนโยบายของรัฐ (ธนาคารเฉพาะกิจ)

- ๑). Agricultural Development Bank of China.
- ๒). The Export-Import Bank of China
- ๓). China Development Bank.
- ๔). China Postal Savings Bank (ธนาคารไปรษณีย์จีน)

๒.๒. ธนาคารพาณิชย์จีน รัฐวิสาหกิจ (Big ๕) ครอบงำแบ่งตลาด ๕๑% ได้แก่

- ๑). Industrial and Commercial Bank (ICBC.)
- ๒). Bank of China (BOC.)
- ๓). China Construction Bank (CCB.)
- ๔). Agricultural Bank of China. (ABC.)
- ๕). Bank. Of Communications (BC)

๒.๓ ธนาคารพาณิชย์จีนแบบทุนเรือนหุ้น ๑๔ ธนาคาร ได้แก่ (ใบอนุญาตเปิดสาขาได้ทั่วประเทศจีน)

- ๑). China Merchants Bank (CMB)
- ๒). China Citic Bank (CCB)
- ๓). China Minsheng Banking Corp.Ltd.(CMBC)
- ๔). Shanghai Pudong Development Bank(SPD Bank)
- ๕). Huaxia Bank (HB)
- ๖). Guangdong Development Bank (GDB)
- ๗). Industrial Bank co.Ltd. (IB)
- ๘). Shenzhen Development Bank (SDB)
- ๙). Everbright Bank of China. (EBC)
- ๑๐). Bao hai Commercial Bank (BCB)
- ๑๑). Beijing Bank.
- ๑๒). Shanghai Bank.
- ๑๓). Ning-Bo Bank.
- ๑๔). Han Kou Bank.

๒.๔. ธนาคารท้องถิ่นของจีน (City Commercial Bank) มีประมาณ ๑๑๑ ธนาคาร (ใบอนุญาตเปิดสาขาได้เฉพาะในท้องถิ่น)

- ๑). Dalian Bank. ๒). Zhejiang Bank.
 ๓). Nanjiang Bank ๔). Hangzhou City Commercial Bank.
 ๕). Taizhou City Commercial Bank. ๖). Xia-men City Commercial Bank.
 ๗). Xi-an City Commercial Bank. ๘). Ji-nan City Commercial Bank.
 ๙). Kunming City Commercial Bank ๑๐). Chendu City Commercial Bank.

๒.๕. สำนักงานตัวแทน / สาขา ของธนาคารต่างประเทศ

- ๑). Citibank ๒).HSBC.
 ๓).Standard Chartered Bank ๔). ABN -Amro Bank
 ๕). Hang Seng Bank ๖). Tokyo Mitshubishi UFJ.
 ๗). Mizuho Corporate Bank. ๘). The Bank of East Asia
 ๙). DBS.(Develoment Bank of Singkapore) ๑๐). Dcutsche Bank
 ๑๑). Societe Generale Bank ๑๒). Bangkok Bank. PCL.
 ๑๓). Kasikornbank PCL.

๒.๖ สาขาธนาคารชนบทในจีน (村镇银行) (อนุญาตเปิดได้ในปี ๒๐๐๖)

- ๑). สาขาธนาคารชนบทของธนาคารต่างชาติ ได้แก่ Citibank , HSBC. ,
 Standard Chartered Bank.
 ๒). สาขาธนาคารชนบทของธนาคารท้องถิ่นจีน ได้แก่ China Development Bank.,
 ธนาคารท้องถิ่นในมณฑลเจ้อเจียง
 ๓). ปล่อยกู่ให้กับเกษตรกร นำรูปแบบของบังกลาเทศมาใช้ (孟加拉)

ธนาคารต่างชาติที่ได้เปิดสาขาชนบทมี ๒ ธนาคาร ดังนี้ (HSBC. SDCB)

ลำดับ	ชื่อธนาคารชนบทต่างชาติ	วันที่เปิดให้บริการ
๑.	湖北随州曾都汇丰村镇银行 (HSBC)	Dec.๒๐๐๘
๒.	重庆大足汇丰村镇银行 (HSBC)	Sept.๒๐๐๘
๓.	福建永安汇丰村镇银行 (HSBC)	Oct. ๒๐๐๘
๔.	和林格尔查打村镇银行 (SDCB)	Feb. ๒๐๐๘
๕.	北京密云汇丰村镇银行 (HSBC)	Feb. ๒๐๐๘
๖.	广东恩平汇丰村镇银行 (HSBC)	Mar. ๒๐๐๘

๒.๓. บริษัทเอกชนปล่อยกู้ให้กับบริษัทขนาดเล็ก (小额贷款公司)

(อนุญาตเปิดได้ในปี ๒๐๐๗) มีเงื่อนไข

๑). ปล่อยกู้ได้ แต่รับเงินฝากจาก ประชา. ไม่ได้ รวมทั้งห้ามการใช้วิธีการดัดแปลงระดม
เงินทุน (变相吸收公众存款) เงินทุนจะต้องมาจากหุ้นส่วน (股东) เท่านั้น

๒). สัดส่วน ๗๐% ของเงินที่ปล่อยกู้ของบริษัท จะต้องปล่อยให้กับลูกค้าที่วงเงินต่ำกว่า
RMB.๕๐๐,๐๐๐.- หยวนต่อราย เพดานการปล่อยกู้ต่อรายต้องไม่เกิน ๕% ของทุนจดทะเบียนบางแห่ง
กำหนดปล่อยกู้ต่อรายต้องไม่เกิน ๕.๐ ล้านหยวน

๓). การคิดดอกเบี้ยกับลูกค้าสูงสุดได้ไม่เกิน ๔ เท่า ค่าสุดต้องไม่ต่ำกว่า ๐.๕ เท่า
ของอัตราดอกเบี้ยตามที่รัฐบาลประกาศเป็นทางการ

๔). ทุนจดทะเบียนของบริษัทขั้นต่ำ อยู่ระหว่าง ๕๐.๐- ๘๐.๐ ล้านหยวน สูงสุดไม่เกิน
๒๐๐ ล้านหยวน

๕). บริษัทปล่อยกู้เอกชนที่ปฏิบัติอยู่ในกฎระเบียบ ไม่เคยมีประวัติเสียหาย ผล
ประกอบการดี ในอนาคต มีโอกาสขอยกระดับขึ้นเป็น ธนาคารชนบท (村镇银行) เป็นสิ่งดึงดูดใจ

**๒.๘. PBOC. อยู่ระหว่างร่างกฎระเบียบควบคุมการปล่อยกู้ของเอกชนให้มีความโปร่งใส
(民间借贷阳光化) มีกฎหมายรองรับ ไม่ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ เหมือนในอดีต การปล่อยกู้ของ
เอกชนในชนบทมีมาช้านาน และเป็นที่รู้จักกันในหมู่บ้านกว่า ๖๕% เมื่อใดขาดเงิน ร้อนเงิน สิ่ง
แรกที่เกิดขึ้นก็คือเงินกู้เอกชน (หรือเงินกู้นอกระบบ) รัฐบาลคาดว่าถ้ามีกฎระเบียบควบคุม ก็จะช่วย
แก้ปัญหาได้หลายอย่าง ดังนี้**

ก). ดอกเบี้ยที่คิดกับผู้กู้จะมีความยุติธรรมมากขึ้น (ดอกเบี้ยไม่สูงจนเกินไป)

ข). ทำให้ธุรกิจการปล่อยกู้ของเอกชนถูกต้องตามกฎหมาย

ค). ช่วยแก้ปัญหาการฟองเงิน

ง). เกษตรกรในชนบทและ ธุรกิจ SMEs. (三农和中小企业) มีช่องทางในการขอ
กู้เงินได้มากยิ่งขึ้น

จ). เกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างผู้กู้กับผู้ให้กู้ สามารถนำขึ้นศาลฟ้องร้องได้ ให้ศาลเป็นผู้
ตัดสินคดี เป็นผลดีกับทั้งสองฝ่าย ไม่ต้องใช้ศาลเตี้ยตัดสินเหมือนในอดีต

ฉ). เอกชนที่ทำธุรกิจปล่อยกู้ จะต้องไปจดทะเบียนการค้าให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ช). สามารถเพิ่มจำนวนเงินหมุนเวียนในระบบการเงินสูงถึง ๒.๐ ล้านล้านหยวน

(๒ 万亿元)

๓. ธนาคารต่างชาติเข้ามาลงทุนในจีนทำธุรกิจธนาคาร มี ๔ รูปแบบ คือ

- ก). การขอจัดตั้งเป็นสำนักงานตัวแทน
 ข). การขอจัดตั้งเป็นสาขารธนาคารต่างชาติ
 ค). การขอจดทะเบียนเป็นธนาคารร่วมทุนในจีน เช่น United Commercial Bank (联合银行) (ตระกูล วีระเมธิกุล ผู้ก่อตั้ง) เดิมชื่อ TM.International Bank , และ Business Development Bank) ปัจจุบันจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลท้องถิ่นจีนแล้ว
 ง). การขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลท้องถิ่นในจีน (จัดตั้งเป็นบริษัทลูกในจีน)

ธนาคารต่างชาติที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจในจีน (มี ๒๕ ธนาคาร) ดังนี้

ลำดับ	ชื่อธนาคาร	ชื่อธนาคาร (ภาษาจีน)	เมืองที่จด ทะเบียนตั้ง (HO)	วันที่เปิดกิจการ
๑.	HSBC.	汇丰银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒ เมย. ๕๐
๒.	Standard Chartered Bank	渣打银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒ เมย. ๕๐
๓.	The Bank of East Asia	东亚银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒ เมย. ๕๐
๔.	Citibank	花旗银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒ เมย. ๕๐
๕.	Hang Seng Bank	恒生银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒๘ พค. ๕๐
๖.	The Development Bank of Singapore (DBS)	星展银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒๘ พค. ๕๐
๗.	Mizuho Corporate Bank	瑞穗实业银行	Shanghai	เปิดทำการ ๑ มีย.๕๐
๘.	Tokyo-Mitsubishi UFJ. Bank.	三菱东京日 联银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒ กค. ๕๐
๙.	ABN Amro Bank.	荷兰银行	Shanghai	เปิดทำการ ๓ กค. ๕๐

ลำดับ	ชื่อนาคาร	ชื่อนาคาร (ภาษาจีน)	เมืองที่จด ทะเบียนตั้ง (HO)	วันที่เปิดกิจการ
๑๐.	United Overseas Bank (UOB)	华侨银行	Shanghai	เปิดทำการ ๑ สก. ๕๐
๑๑.	JP Morgan Chase Bank	摩根大通银行	Beijing	เปิดทำการ ๑๑ ตค. ๕๐
๑๒.	Hana Bank	韩亚银行	Beijing	เปิดทำการ ๒ มค. ๕๑
๑๓.	Shinhan Bank	新韩银行	Beijing	อยู่ระหว่างเตรียม เปิด
๑๔.	The Korea Yuli Bank	韩国友利银行	Beijing	เปิดทำการ ๑๒ พย. ๕๐
๑๕.	Deutsche Bank AG.	德意志银行	Beijing	เปิดทำการ ๒ มค. ๕๑
๑๖.	Societe Generale Bank	法国兴业银行	Beijing	อยู่ระหว่างเตรียม เปิด
๑๗.	Yong Heng Bank	永亨银行	Shenzhen	เปิดทำการ ๑ มิย.๕๐
๑๘.	Nan Yang Commercial Bank.	南洋商业银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒๔ ธค. ๕๐
๑๙.	Zhong xin jia hua Bank	中信嘉华银行	Shenzhen	เปิดทำการ ๑๔ เมย. ๕๑
๒๐.	Bangkok Bank PCL.	盘谷银行	Shanghai	อยู่ระหว่างเตรียม เปิด
๒๑.	Sumitomo Mitsui Bank	三井住友银行	Shanghai	เปิดทำการ ๒๗ เมย. ๕๒

เปรียบเทียบการลงทุนในจีนของธนาคารต่างชาติในแต่ละรูปแบบ ดังนี้

ลำดับ	รูปแบบธนาคาร	ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ(RMB)	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข (USD)
๑.	ธนาคารนิติบุคคล ท้องถิ่นจีน	๑,๐๐๐ ล้านเหรียญ (ตั้งสาขาเพิ่มทุน สาขาละ ๑๐๐ ล้าน)	- บริหารจัดการได้มาตรฐานสากล - เคยตั้งเป็นสำนักงานตัวแทน ๒ ปีขึ้นไป - สินทรัพย์รวมสำนักงานใหญ่ ใน คปท. ๑๐,๐๐๐ ล้านเหรียญ สรอ. ขึ้นไป - ผ่านเงื่อนไขการทำธุรกิจสกุลเงินหยวน - เงื่อนไขอื่น ๆ ที่ทางการจีนต้องการ เพิ่มเติม
๒.	ธนาคารร่วมทุน	สาขาละ ๑๐๐ ล้าน	เหมือนเงื่อนไขในข้อ ๑
๓.	การจัดตั้งเป็น สาขา	สาขาละ ๒๐๐ ล้าน	เหมือนเงื่อนไขในข้อ ๑ ยกเว้นสินทรัพย์ รวมของสำนักงานใหญ่ใน คปท. ๒๐,๐๐๐ ล้านเหรียญ สรอ.
๔.	สำนักงานตัวแทน	ไม่มี	- ธนาคารมีระบบบริหารได้มาตรฐานสากล - ตั้งสำนักงานตัวแทนได้เพียง ๑ แห่ง - สำนักงานตัวแทนเมื่อยกระดับเป็นสาขา แล้ว ต้องปิดสำนักงานตัวแทนเดิมไป - ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไม่ได้ - งานหลัก ศึกษา กฎระเบียบฯ รวบรวม ข้อมูลฯ

เปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย ของการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในจีน กับ การจัดตั้งเป็นสาขาในจีน

รูปแบบธนาคาร	ข้อดี	ข้อเสีย
ธ.นิติบุคคลท้องถิ่นจีน	- ได้สิทธิ์ทำธุรกิจเท่ากับธนาคาร จีน - การขยายธุรกิจทำได้อย่างรวดเร็ว - เหมาะสำหรับธนาคารขนาดใหญ่ที่มี	- เงินลงทุนสูง - ปัญหาสัดส่วนเงินฝาก/ เงินกู้ - ปัญหาด้านบุคลากร

รูปแบบธนาคาร	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>สาขามากกว่า ๕ สาขาขึ้นไป</p> <p>- ทำ Retail Banking ออกบัตรเครดิตได้</p> <p>- การเปิด Sub-Branch สามารถโอนเงินทุนมาจาก สำนักงานใหญ่ในจีนได้บางส่วน</p>	<p>- การบริหารงานแยกเป็นเอกเทศออกจากสำนักงานใหญ่</p>
การจัดตั้งเป็นสาขา	<p>- เหมาะสำหรับธนาคารขนาดเล็ก บุคคลากรมีจำกัด</p> <p>- เงินลงทุนต่ำ เปิดทีละ ๑ สาขาแบบค่อยเป็นค่อยไป</p> <p>- การบริหารงานขึ้นกับ สนง. ในตปท.</p>	<p>- ขยายงาน ได้ช้า</p> <p>- รับฝากเงินประจำขั้นต่ำต่อราย ๑ ล้านหยวนขึ้นไป</p> <p>- ทำ Retail Banking ไม่ได้</p> <p>- ออกบัตรเครดิตไม่ได้</p>

๔. เงื่อนไขการขอใบอนุญาตทำธุรกิจสกุลเงินหยวน

- ก). จัดตั้งสาขาประกอบธุรกิจการเงินมานานกว่า ๓ ปีขึ้นไป
- ข). ผลประกอบการของสาขามีกำไรติดต่อกัน ๒ ปีก่อนปีที่ยื่นขอทำธุรกิจสกุลเงินหยวน
- ค). ไม่เคยมีประวัติปฏิบัติผิดกฎระเบียบของทางการเงิน
- ง). มีการบริหารจัดการที่ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล และมีแผนงานในการขยายงานที่ชัดเจน
- จ). เพิ่มทุนจดทะเบียนขั้นต่ำเป็น RMB.๓๐๐ ล้านหยวน
- ฉ). เงื่อนไขอื่น ๆ ที่ทางการเงินต้องการเพิ่มเติม

๕. ขอบเขตในการประกอบธุรกิจของสาขาธนาคารต่างประเทศในจีน (มี ๑๓ ข้อ)

- (๑) Receiving deposits from the general public;
- (๒) Granting short-term, medium-term and long-term loans;
- (๓) Handling acceptance and discount of negotiable instruments;
- (๔) Buying and selling government bonds and financial bonds, buying and selling foreign currency securities other than stocks;
- (๕) Providing letter of credit services and guaranty;
- (๖) Handling domestic and foreign settlement;

- (๓) Buying and selling foreign exchange and acting as an agent for the purchase and sale of foreign exchange;
- (๔) Acting as an agent for insurance companies;
- (๕) Engaging in inter-bank lending;
- (๖) Engaging in bank card business;
- (๗) Providing safe deposit box services;
- (๘) Providing credit information services and consultancy services; and
- (๙) Other businesses approved by the banking regulatory agency of the State Council.

๖. ข้อจำกัดของธนาคารต่างชาติในการซื้อหุ้นธนาคารท้องถิ่นของจีน คือ

- ๑). CBRC. (คณะกรรมการกำกับดูแลภาคธนาคาร) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติ เข้าซื้อหุ้นในสถาบันการเงินท้องถิ่นของจีนได้ไม่เกิน ๒ แห่ง เป็นการป้องกันต่างชาติเข้ามาครอบงำภาคธนาคารท้องถิ่นของจีน และ ต้องถือหุ้นไว้อย่างน้อย ๑ ปีเพื่อรักษาเสถียรภาพ (๔ พย.๔๘)
- ๒). ธนาคารต่างชาติต่อรายซื้อหุ้นในแต่ละธนาคารท้องถิ่นจีนได้ไม่เกินสัดส่วน ๒๐% ในหุ้นของธนาคารจีนแต่ละแห่ง และธนาคารต่างชาติหลาย ๆ รายถือหุ้นรวมกันต้องไม่เกินสัดส่วน

๒๕% ของหุ้นทั้งหมด กรณีมีการถือหุ้นเกินสัดส่วนที่กำหนด จะต้องทำการขายหุ้นออกภายในเวลาที่ทางการจีนกำหนด กรณีถ้าตกลงทำการขายหุ้นออกไปให้กับฝ่ายจีนไม่ได้ รัฐบาลจีนจะใช้สิทธิ์ในการปรับธนาคารจีนนั้นให้เป็นใบอนุญาตธนาคารต่างชาติ มีสถานะเป็นธนาคารต่างชาติ ให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบว่าด้วยการควบคุมธนาคารต่างชาติแทน

๓).ธนาคารท้องถิ่นของจีน (City Commercial Bank) เป็นกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาลจีนส่งเสริมให้ธนาคารต่างชาติเข้าควรวรวม กิจการ นำเทคโนโลยี การบริหารจัดการสมัยใหม่มาปรับปรุงกิจการให้มีความเจริญก้าวหน้า ไม่ต้องเป็นภาระของรัฐบาลจีน

๔).ธนาคารต่างชาติสามารถยื่นขอจัดตั้งสาขาได้มากกว่า ๑ สาขาภายใน ๑ ปี (เริ่ม ๑ กันยายน ๒๕๔๗)

๗. ธนาคารไทยที่เข้าไปตั้งสำนักงานตัวแทน / สาขา ในประเทศจีน

ชื่อธนาคาร	ชื่อเมืองที่ตั้งสำนักงานตัวแทน / สาขา
๑. ธนาคารกรุงเทพฯ (ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจีน จะเปิดทำการ Q๓/ ๒๐๐๕)	๑. สาขานครปักกิ่ง ๒. สาขานครเซี่ยงไฮ้ ๓. สาขาเซินเจิ้น (ปิดสาขาชั่วคราว) ๔. สาขาเฉิงเต๋อหมิน (มีแผนเปิดเพิ่ม ๒ แห่งที่เมืองอู่ฮั่น และเมืองกวางโจว)
๒. ธนาคารกสิกรไทย (ได้ใบอนุญาตทำธุรกิจเงินหยวนในปี ๒๐๐๗ เพิ่มทุนเป็น RMB.๕๐๐ ล้าน ร่วมมือกับ CMBC.)	๑. สำนักงานตัวแทนนครปักกิ่ง ๒. สำนักงานตัวแทนนครเซี่ยงไฮ้ ๓. สำนักงานตัวแทนคุนหมิง ๔. สาขาเซินเจิ้น (แผนระยะยาวเปิดเพิ่มเป็น ๘-๙ แห่งในประเทศจีน)
๓. ธนาคารกรุงไทย (ยื่นขอใบอนุญาตทำธุรกิจสกุลเงินหยวน)	๑. สาขาคุนหมิง

สรุป

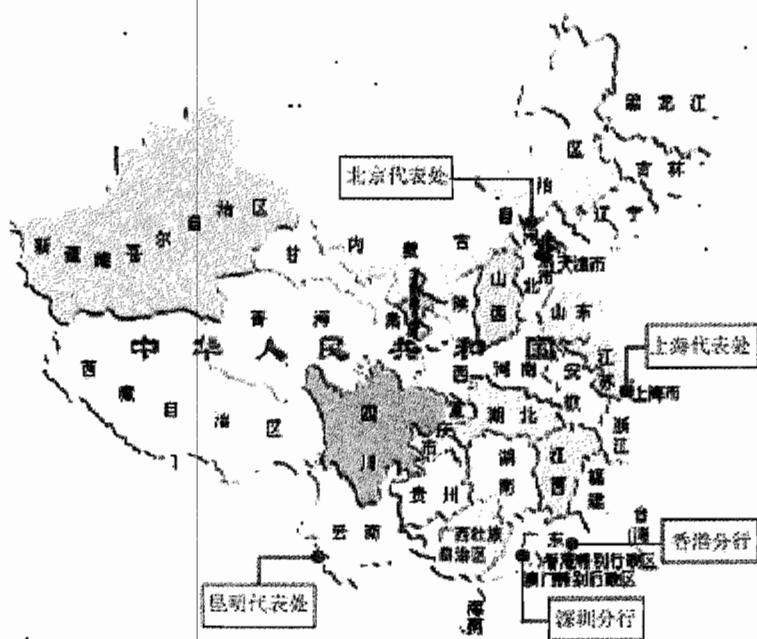
ธนาคารกสิกรไทย สาขาเซินเจิ้นปัจจุบันทุนจดทะเบียน RMB.๕๐๐ ล้านหยวนทำธุรกิจสกุลเงินหยวน เปิดบริการในปี ๒๕๕๑ มีเป้าหมายลูกค้าที่เป็นบริษัทคนไทย และบริษัท SMEs ของจีน โดย

ร่วมมือกับ China Minsheng Banking Corp.Ltd. (โครงการนี้ถ้าทำสำเร็จในระยะยาวจะเปิดเพิ่มเป็น ๘-๙ สาขาในจีน)

ธนาคารไทยที่เข้าหลักเกณฑ์ของจีน มีขนาดสินทรัพย์รวมเกินกว่า USD.๒๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์. ที่ยังไม่ได้เข้ามาจัดตั้งสาขาในจีนคือ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารทหารไทย

ธนาคารไทยที่มีขนาดสินทรัพย์รวมต่ำกว่า USD.๒๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์. สามารถใช้วิธีตั้งธนาคารร่วมทุนกับจีน หรือไปควมรวมกิจการ(ซื้อหุ้น)ธนาคารท้องถิ่นจีน ทำธุรกิจแทน หรือ จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในจีน (จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจในจีน) ซึ่งต้องใช้เวลาอย่างน้อย ๕ ปี โดยเริ่มต้นจัดตั้งเป็นสำนักงานตัวแทน ๒ ปี ยกเว้นเป็นสาขาทำธุรกิจได้เฉพาะเงินสกุลต่างประเทศ ๓ ปี มีผลกำไรติดต่อกัน ๒ ปี จึงจะขอทำธุรกิจสกุลเงินหยวนได้)

๘. แผนที่แสดงสถานที่ตั้ง สำนักงานตัวแทน / สาขา ในจีน ของธนาคารกสิกรไทย

๘. ตลาดหลักทรัพย์ของจีนมี ๒ ตลาดคือ ตลาดหุ้นนครเซี่ยงไฮ้ กับ ตลาดหุ้นเมืองเซินเจิ้น

ก). ประเภทหุ้นสามัญ มีทั้งหมด ๓ ประเภท คือ

A Share หุ้นของบริษัทจีน ซื้อขายเป็นเงินหยวนกับเฉพาะคนจีน (๒-ตลาดหุ้น)

B Share หุ้นของบริษัทจีน ซื้อขายเป็นเงิน USD. ในตลาดหุ้นเซี่ยงไฮ้, ซื้อขายเป็นเงิน HKD. ในตลาดหุ้นเซินเจิ้น (เฉพาะชาวต่างชาติ)

- H Share หุ้นของบริษัทจีน ที่ซื้อขายในตลาดหุ้นฮ่องกง (ไม่จำกัดสัญชาติ)
- ข). การลงทุนในตลาดหุ้นผ่านบริษัทนายหน้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
 นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถลงทุนในตลาดหุ้นจีนในรูปแบบของ QFII
 นักลงทุนชาวจีนสามารถลงทุนในตลาดหุ้นฮ่องกงในรูปแบบของ QDII
 (Qualified Domestic Institutional Investors)
- ค). ตลาดการเงินอื่น ๆ เช่นตลาดซื้อขายตราสารหนี้ (พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้บริษัท)
- ง). ตลาดซื้อขายทองคำ (ทองจริง กับ ทองล่วงหน้า)
- จ). ตลาดซื้อขายตราสารอนุพันธ์ล่วงหน้าอื่น ๆ พืชเกษตร น้ำมัน ทองคำ แร่ต่าง ๆ ฯ

๑๐. รัฐบาลจีนได้ประกาศใช้กฎระเบียบควบคุมตลาดหุ้น กระดานก่อตั้งกิจการ (创业板) (Nasdaq-style Second Board) ของจีน เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป ทำให้บริษัทที่เริ่มก่อตั้งกิจการใหม่ได้มีโอกาสเพิ่มช่องทางในการระดมทุนอีกช่องทางหนึ่ง โดยการนำหุ้นเข้าไปจดทะเบียน (IPO.) เข้าซื้อขายในตลาดหุ้นกระดาน A

บริษัทที่ขอจดทะเบียนจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

กรณีที่ ๑ ผลการดำเนินงานของบริษัท ๒ ปี สุดท้ายก่อนยื่นขอจดทะเบียน IPO มีกำไรติดต่อกัน และยอดกำไรรวมกันต้องไม่น้อยกว่า ๑๐.๐ ล้านหยวน รวมทั้งกิจการของบริษัทมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง หรือ

กรณีที่ ๒ ผลการดำเนินงานของบริษัทมีกำไร ๑ ปี กำไรสุทธิไม่ต่ำกว่า ๕.๐ ล้านหยวน ยอดรายได้ไม่ต่ำกว่า ๕๐.๐ ล้านหยวน และ ๒ ปีสุดท้ายรายได้เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ๓๐.๐%

สินทรัพย์สุทธิของบริษัท ทั้ง ๒ กรณีข้างต้น จะต้องมียอดไม่น้อยกว่า ๒๐.๐ ล้านหยวน และเมื่อจดทะเบียน IPO. แล้ว สินทรัพย์สุทธิของบริษัทจะต้องมียอดรวมไม่น้อยกว่า ๓๐.๐ ล้านหยวน ขณะนี้มีมากกว่า ๓๐ บริษัท ที่เข้าหลักเกณฑ์เตรียมนำเสนอขอจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (IPO)

รองผู้ว่าบริหารตลาดหลักทรัพย์จีนคุนหมิง กัง (姚刚) คาดการณ์ว่า จะนำหุ้นเข้าซื้อขายในตลาดใหม่ได้ภายในต้นเดือน ตุลาคม ปี ๒๐๐๘

มี ๓๓ บริษัท SMEs. ยื่นต่อตลาดหลักทรัพย์ตลาดรอง มี ๒ บริษัทที่ได้รับอนุมัตินำหุ้น IPO เข้าไปซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ Nasdaq Style รุ่นแรก ซึ่งเป็นบริษัทดีที่สุดในกลุ่ม SMEs. ที่ได้รับอนุมัติได้แก่

๑. บริษัทก๊วยหลิน ซานจิน (桂林三金药业) ผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อ “西瓜霜”

๒. บริษัท เจ้อเจียง วานหมา (浙江万马电缆)

เมื่อวันที่ ๒๖ กค. ๕๒ ตลาดหลักทรัพย์จีนกระดาน A - Nasdaq-style second board เปิดรับ

เรื่องจากบริษัทฯ เพื่อยื่นขออนำหุ้นเข้าไปซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ มี ๑๐๘ บริษัทได้ยื่นเรื่องขอพิจารณา ตลาดหลักทรัพย์คาดว่าจะอนุมัติให้ทำการซื้อขายได้ภายในเดือน ต.ค. ๕๒ บริษัทที่ยื่นขอฯ มี ๖ ประเภทธุรกิจคือ

๑. พลังงานสมัยใหม่ (新能源)	๒. สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ (电子信息)
๓. วัสดุสมัยใหม่ (新材料)	๔. ประหยัดพลังงาน ป้องกันสิ่งแวดล้อม (节能环保)
๕. ยา และชีวภาพ (生物医药)	๖. ธุรกิจบริการสมัยใหม่ (现代服务)

๑๑. ปัจจุบันบริษัท Investment Bank ต่างชาติ (外资投资银行) ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการ ในตลาดหลักทรัพย์ของจีน กระดาน A มีดังนี้

๑. Goldman Sachs Group Inc. (高盛高华证券)
๒. Mizuho Corporate Bank. (瑞银证券)
๓. JP Morgan Chase Bank. (摩根大通证券)
๔. Credit Suisse First Boston (瑞信方正证券) กำลังขอใบอนุญาต
๕. Deutsche Bank AG. (得意志山西证券) กำลังขอความร่วมมือ
๖. Macquarie Bank. (ออสเตรเลีย) (麦格理恒泰证券) กำลังขอความร่วมมือ

กิจการธนาคารต่างชาติให้จังหวะช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี เตรียมขอใบอนุญาตประกอบการทำธุรกิจเป็น ตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ในจีน เพื่อทำธุรกิจการเงินแบบครบวงจร (金融同业) เมื่อเศรษฐกิจโลกฟื้นตัว

๑๒. งานสัมมนาการแก้ปัญหาบริษัท SMEs. ของกู้เงินกับธนาคาร (破解中小企业融资难) เมื่อวันที่ ๖ มิ.ย. ๒๕๕๒ ได้พบว่าบริษัท SMEs. ในจีนมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน กล่าวคือ - จำนวนบริษัทของจีน ๘๘% เป็นบริษัท SMEs.

- การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด ๘๒% ,
- การจ้างแรงงาน ๘๐% มาจาก SMEs.
- มูลค่าการส่งออกของจีน ๗๐% มาจากบริษัท SMEs.,
- มูลค่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจ(GDP) ของจีน ๖๐% มาจากบริษัท SMEs.
- การจัดเก็บภาษีของรัฐบาล สัดส่วน ๕๐% มาจากบริษัท SMEs.

ทั่วประเทศจีนมีบริษัท SMEs. ๘.๗ ล้านบริษัท มีจำนวน ๔.๒ ล้านบริษัทที่ต้องการขอกู้เงินกับธนาคาร แต่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

๑๓. การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ ธ.ค.๕๑ นายกรัฐมนตรี เวิน เจีย เป่า ประกาศให้ทดลองใช้เงินสกุลหยวนของจีนในการชำระบัญชีธุรกิจการค้าระหว่างประเทศใน ๒ เขตพื้นที่คือ

๑. การค้าระหว่างประเทศในเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำจู มณฑลทกวางตุ้ง กับ มาเก๊า กับ ฮองกง
(珠江三角洲地区广东与港澳地区)

๒. การค้าระหว่างประเทศในเขตพื้นที่มณฑลทกวางสี มณฑลยูนนาน กับประเทศในอาเซียน
(广西, 云南地区与东盟国家的贸易往来)

หน่วยงานกำกับดูแลอัตราแลกเปลี่ยน (SAFE)(外管局) ได้พิจารณาออกกฎระเบียบนำไปใช้ทดลองใน ๒ เขตพื้นที่ที่ใช้เงินสกุลหยวนในการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้ฮองกงเป็นศูนย์กลางในการชำระบัญชี กล่าวคือ

๑. ให้เปิดบัญชีสกุลเงินหยวนใช้เฉพาะในการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น
๒. เงินสกุลหยวนที่ใช้ชำระบัญชีไม่พอกำหนดจากธนาคารท้องถิ่นเงินที่รัฐบาลกำหนด เมื่อมีเงินเหลือให้สามารถนำกลับไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศได้ (ซึ่งความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนใครเป็นผู้รับความเสี่ยงอันนี้ไป ยังไม่ได้ข้อสรุป)

ในอดีตเคยทดลองใช้ปฏิบัติที่เขตชายแดนพม่ากับมณฑลยูนนาน มณฑลชินเจียง และมณฑลเฮยหลงเจียง ส่วนใหญ่เป็นเงินสด จำนวนไม่มาก เมื่อธนาคารเก็บเงินหยวนได้จำนวนตามที่สัญญาไว้ก็จะนำกลับเข้ามาแลกเปลี่ยนในธนาคารเงินที่กำหนดไว้ตามเขตมณฑลชายแดนของจีน

วันที่ ๘ เม.ย. ๒๐๐๘ การประชุมคณะรัฐมนตรีจีนได้อนุมัติให้ นครเซี่ยงไฮ้ และ มณฑลทกวางตุ้ง (๔ เมือง ได้แก่ กวางโจว เซินเจิ้น จูไห่ ตงกว่าน) เป็นเมืองทดลองใช้สกุลเงินหยวนชำระธุรกิจ

การค้าระหว่างประเทศ(开展跨境贸易人民币结算试点) ธนาคารที่ได้รับอนุมัติให้เป็นธนาคารทดลองในการชำระบัญชี มีดังนี้

ก). ธนาคารของจีนมี ๒ ธนาคาร คือ Bank of China, กับ Bank of Communications (中行和交行)

ข). ธนาคารต่างชาติในฮองกง ๒ ธนาคาร คือ HSBC., กับ Bank of China (Hongkong) (汇丰和中银)

นับเป็นก้าวแรกของจีนที่ให้สกุลเงินหยวนก้าวสู่สากล โดยมีจุดเป้าหมายปลายทางให้สกุลเงินหยวนยกระดับขึ้นเป็นเงินสกุลที่ใช้เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ (未来将人民币提升为国际储备货币的地位)

ผู้ว่าธนาคารชาติจีนคุณโจวเล็กฮวน (周小川) รายงานว่าจะพยายามเร่งออกกฎระเบียบในการปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในเร็ว ๆ นี้

๑๔. ธนาคารท้องถิ่นจีนที่คาดว่าจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นธนาคารทดลองใช้เงินหยวนเป็นสกุลเงินชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศ มี ๒ ธนาคารคือ Bank of China กับ Bank of Communications เหตุผลคือ

๑. เงินหยวนใช้เป็นสกุลเงินสากลในการชำระบัญชี จะต้องมีการรองรับอยู่ ๒ ฝ่ายคือภายในประเทศและในต่างประเทศ (人民币用于国际结算须要两端国家)

๒. Bank of China (中国银行) คู่กับ Bank of China Hongkong (香港中银) Bank of Communications คู่กับ HSBC.Hongkong เพราะ ๒ ธนาคารนี้ได้เป็นหุ้นส่วนร่วมมือกันทางธุรกิจกันอยู่ในประเทศจีน

๓. Bank of China มีความพร้อมในการให้บริการธุรกิจต่างประเทศ มีสาขาอยู่ทั่วโลกทำมานานแล้วมีบุคลากรที่ชำนาญงานธุรกิจต่างประเทศ

Bank of Communications มีฝ่ายงานที่ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้สกุลเงินหยวนเป็นสกุลเงินสากลในการชำระหนี้การค้าระหว่างประเทศ ทำการวิเคราะห์มานานแล้ว มีข้อมูลพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันที

๔. ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เงินหยวนให้เป็นสกุลสากลในการชำระหนี้การค้าระหว่างประเทศ ได้แก่

- ก). เพิ่มบทบาทเงินหยวนในประเทศสากล สกุลเงินหยวนจะมีเสถียรภาพ
- ข). สามารถเพิ่มธุรกิจให้กับธนาคารท้องถิ่นจีน เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับธนาคารต่างประเทศเพิ่มช่องทางเปิดสาขาในต่างประเทศ เพิ่มลูกค้า เพิ่มรายได้จากการให้บริการ

รัฐบาลจีนได้กำหนดให้นครเซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางในการใช้เงินหยวนชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศภายในจีน และให้ ฮองกง เป็นศูนย์กลางชำระบัญชีในต่างประเทศ

๑๕. แผนงานเบื้องต้นของรัฐบาลจีนในการผลักดันสกุลเงินหยวนให้เป็นสกุลเงินสากล

- ก). เปิดให้เมืองชายแดนของจีนสามารถเลือกใช้สกุลเงินหยวนเป็นสกุลเงินชำระการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเป็น ๘ จุด ได้แก่ รัสเซีย มองโก เวียดนาม พม่า ลาว ฮองกง มาเก๊า เกาหลีใต้
- ข). เซ็นต์สัญญาข้อตกลงวงเงินแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่าง ๒ ประเทศ (两国货币互换协议)

วันที่เซ็นสัญญา	ชื่อประเทศ	วงเงิน RMB.
๑๒ Dec. ๒๐๐๘	จีน - เกาหลีใต้ (韩国)	๑๘๐,๐๐๐ ล้าน
๒๐ Jan. ๒๐๐๙	จีน - ฮองกง (香港)	๒๐๐,๐๐๐ ล้าน
๐๘ Feb. ๒๐๐๙	จีน - มาเลเซีย (马来西亚)	๘๐,๐๐๐ ล้าน
๑๑ Mar. ๒๐๐๙	จีน - รัสเซียขาว (白俄罗斯)	๒๐,๐๐๐ ล้าน
๒๓ Mar. ๒๐๐๙	จีน - อินโดนีเซีย (印度尼西亚)	๑๐๐,๐๐๐ ล้าน
๓๐ Mar. ๒๐๐๙	จีน - อาร์เจนตินา (阿根廷)	๗๐,๐๐๐ ล้าน

ค). อนุญาตให้บริษัทฮองกงที่มียอดการค้าขายกับจีนจำนวนมาก ออกหุ้นกู้สกุลเงินหยวนนำออกขายในตลาดตราสารหนี้ในฮองกงได้

- ง). ทดลองใช้สกุลเงินหยวนชำระหนี้การค้าระหว่างประเทศ ๒ จุดคือ
  ๑. ในพื้นที่เขตลุ่มแม่น้ำจู มณฑลกว่างตุง กับ ฮองกงและมาเก๊า
  ๒. ในพื้นที่มณฑลกว่างซี มณฑลยูนนาน กับ ประเทศในอาเซียน

พัฒนาใช้สกุลเงินหยวนให้มีการหมุนเวียนอยู่ในต่างประเทศ (ฮ่องกง) (发展人民币离岸市场)

ให้สกุลเงินหยวนเป็นสกุลเงินสำรองระหว่างประเทศ (应让人民币成为国际储备货币)

จ). ทดลองให้บริษัทต่างชาติที่มีศักยภาพในจีน ออกหุ้นสามัญสกุลเงินหยวน ไปจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหุ้นของจีน (ตลาดหุ้นนครเซี่ยงไฮ้)

นักวิชาการให้ความเห็นว่า รัฐบาลจีนต้องการพัฒนาสกุลเงินหยวนให้เป็นสกุลเงินสากล อย่างน้อยต้องพัฒนาให้มีความพร้อมในหลักเกณฑ์พื้นฐาน ๓ อย่างคือ

ก). ศักยภาพระบบการชำระบัญชี	(结算职能)
ข). ศักยภาพความมั่งคั่งของประเทศ	(财富职能)
ค). ศักยภาพในการลงทุน	(投资职能)

๑๖. เริ่มวันที่ ๑๖ มีค. ๕๒ จีนแผ่นดินใหญ่ กับ ฮ่องกง ได้เปิดระบบชำระเงินตราต่างประเทศซึ่งกันและกัน (两地货币支付互通车) มี ๔ สกุลเงินคือ USD. HKD. EUR. GBP.

ธนาคารที่เข้าร่วมให้บริการ

ฝ่ายจีนมี BOC. ICBC. CCB. SPD.Bank

ฝ่ายฮ่องกง มี BOC. ICBC. CCB. Citibank

ซึ่งจะทำให้การชำระบัญชีมีความรวดเร็ว ภายใน ๑ วัน ไม่ต้องโอนผ่าน นิวยอร์ก ช่วยลดต้นทุน ลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการหมุนเวียนของเงิน เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ

๑๗. เมื่อต้นปี ๒๐๐๘ แผนกระตุ้นเศรษฐกิจ ๘ ข้อของสำนักนายกฯ สั่งการให้สถาบันการเงินช่วยสนับสนุนร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจในปี ๒๐๐๘ ดังนี้

๑. ให้ระบบธนาคารมีสภาพคล่องเพียงพอกับการปล่อยกู้ให้กับโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล (ใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นคล่องตัว) นโยบายการคลังแบบขาดดุลย์
๒. ขยายสัดส่วนวงเงินการปล่อยกู้ให้กับบริษัท SMEs. Housing Loan, ธุรกิจรถยนต์ และสินเชื่อบริโภคในเขตชนบท (ส่งเสริมให้ธนาคารปล่อยกู้ SMEs. Housing Loan รถยนต์ สินเชื่อบริโภค ๑๐ โครงการ)
๓. ดูแลตลาดหลักทรัพย์ให้มีความมั่นคง พัฒนาตลาดซื้อขายดัชนีราคาหุ้นล่วงหน้า ขยายตลาดการออกหุ้นกู้ (พัฒนาตลาดทุน : ตลาดอนุพันธ์ หุ้นกู้)

๔. ให้มีการตื่นตัวในการพัฒนาการเกษตรแผนใหม่ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยเอื้ออาทร ตลาดซื้อขายรถยนต์ ระบบประกันสุขภาพ ประกันความชราภาพ (ลงทุนปรับปรุงด้านความเป็นอยู่ของ สังคมชนบท)

๕. ส่งเสริมการรวบรวมกิจการ ขยายช่องทางการให้กู้ยืมที่มีความหลากหลาย การ จัดตั้งกองทุนลงทุนในตลาดหุ้น กองทุนลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (ส่งเสริมให้มีการรวบรวม กิจการ)

๖. สนับสนุนพัฒนาธุรกิจส่งออก เพิ่มสัดส่วนการปล่อยกู้ช่วยเหลือธุรกิจส่งออก (ให้ ความช่วยเหลือและพัฒนาธุรกิจส่งออก)

๗. ขยายคลังสินค้าสนับสนุนเกษตรกรโดยตรง ขยายวงเงินความช่วยเหลือ ให้เงิน อุดหนุนภัยพิบัติ ลดขั้นตอนแก้ปัญหาการค้ากับธุรกิจส่งออก (รับซื้อสินค้าเกษตรเก็บเข้าคลัง เพิ่มเงิน อุดหนุนคนในพื้นที่เกิดภัยพิบัติ เร่งการค้ากับเอเชียส่งออก)

๘. เพิ่มการช่วยเหลือด้านนโยบายภาษี ช่วยแก้ปัญหาหนี้เสียในระบบสถาบันการเงิน เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ (ช่วยแก้ไขระบบหนี้เสียของธนาคาร ลดหย่อนภาษี เพื่อเพิ่มศักยภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจ)

๙. เพิ่มการพัฒนาสถาบันการเงิน ระบบการควบคุมตรวจสอบ ระบบการ บริหารความเสี่ยง เพื่อให้ระบบการเงินภายในประเทศพัฒนาไปอย่างมั่นคง (ดูแลสถาบันการเงินให้มีความมั่นคง ให้มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อช่วยลดความเสี่ยง)

๑๘. การประชุมพรรคฯ เมื่อต้นปี ๒๐๐๕ รัฐบาลของนายก เวิน เจีย เป่า ได้กำหนด ๑๐ มาตรการ กระตุ้นเศรษฐกิจไว้ดังนี้ (温总理工作报告)

๑. ตั้งเป้าการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ๘.๐% (保八)

๒. เพิ่มจำนวนการจ้างงานใหม่ภายในประเทศมากกว่า ๕.๐ ล้านตำแหน่ง อัตราการว่างงานที่ลงทะเบียนควบคุมให้อยู่ภายใน ๔.๖% ได้จัดสรรงบประมาณ ๔๒,๐๐๐ ล้านหยวนเข้าช่วยเหลือแก้ปัญหาการว่างงาน (ขณะนี้มีความเร่งงานเกษตรกร(农民工) ตกงานประมาณ ๒๐ ล้านคน และในช่วงมิถุนายน จะมีนักศึกษาจบใหม่ รอหางานอีก ๖.๑ ล้านคน)

๓. ใช้นโยบายการเงินแบบคร่องตัว ขยายการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็น ๕.๐ ล้านล้าน หยวนเพิ่มขึ้น ๑๗% (๖ เดือนผ่านไปยอดปล่อยกู้สูงถึง ๗.๓๗ ล้านล้านหยวน)

๔. ใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล ๕๕๐,๐๐๐ ล้านหยวน คิดเป็นสัดส่วน ๓.๐%

ของ GDP. ทำให้รัฐบาลมีหนี้สินสาธารณะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วน ๒๐% GDP.(国债余额占GDP. 北重 ๒๐%) ยังจัดว่าไม่สูงมากนัก ยังสามารถบริหารจัดการได้ (รัฐบาลกลางขาดดุล ๗.๕ แสนล้าน หยวน รัฐบาลท้องถิ่นขาดดุล ๒.๐ แสนล้านหยวน)

๕. ควบคุมอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศเพิ่มขึ้นไม่เกิน ๔.๐% (๖ เดือนติดลบ -๑.๑%)

๖. อนุมัติให้รัฐบาลท้องถิ่นออกพันธบัตรได้ตามแผนกระดุนเศรษฐกิจของรัฐบาลกลาง วงเงินทั่วประเทศ ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ ล้านหยวน

๗. อนุมัติวงเงินปรับปรุงการประกันสังคม ๒๕๓,๐๐๐ ล้านหยวน ตั้งเป้าหมายภายใน ๓ ปี ให้มีหลักประกันสังคมครอบคลุมไปยัง กลุ่มคนงานในเมือง ในชนบท เกษตรกรเฉลี่ยสูงถึง ๕๐% (จัดตั้งกองทุนบำนาญ)

๘. การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ ๙ ปีในชนบท รัฐบาลได้ทุ่มงบประมาณ ๑๒,๐๐๐ ล้านหยวน เข้าช่วยเหลือปรับปรุงให้ดีขึ้น คลองคูให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

๙. การรักษาพยาบาล รัฐบาลตั้งงบลงทุนปรับปรุงเพิ่มขึ้นอีก ๘๕๐,๐๐๐ ล้านหยวน (ปรับปรุงระบบการรักษาพยาบาล จัดตั้งกองทุนประกันการเจ็บป่วย)

๑๐. การเกษตร รัฐบาลตั้งงบช่วยเหลือ ๗๑๖,๑๐๐ ล้านหยวน เช่น ประกันราคาพืชผล ก่อสร้างปรับปรุงสาธารณูปโภคในชนบท เช่น ก่อสร้างถนน ไฟฟ้า ประปา ระบบชลประทาน บ่อ แก๊สชีวภาพ ฝึกอบรมความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรให้กับเกษตรกรให้การสนับสนุนเงินกู้ลงทุน สร้างอาชีพ ฯลฯ

สรุปโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล วงเงิน ๔.๐ ล้านล้านหยวนของรัฐบาล (ปี ๒๐๐๘- ๒๐๑๑) ส่วนใหญ่จะไปลงทุนในโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น รถไฟ ถนน สนามบิน (铁, 公, 机) ประมาณ ๗๐% ที่เหลืออีก ๓๐% ไปลงทุนด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของ ปชช. และปัญหาการว่างงาน (民生和就业)

๑๕. มาตรการช่วยเหลือธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมเบาที่มีการจ้างงานจำนวนมาก ประกอบด้วยธุรกิจ สิ่งทอ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

ระยะที่ ๑ (โครงการที่ ๑) จัดโครงการเครื่องใช้ไฟฟ้าสู่ชนบท “家电下乡”

ก). กระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศ จัดโครงการเครื่องใช้ไฟฟ้าสู่ชนบท “家电下乡” มีสินค้า ๔ ชนิดคือ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า โทรทัศน์ และโทรศัพท์มือถือ คนชนบทที่ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าจาก โครงการนี้ ราคาจะถูกกว่าท้องตลาด เพราะรัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนให้ ๑๓% (โครงการนี้จะไปสิ้นสุด ในปี ๒๐๑๑) ครอบคลุม ๑๒ มณฑลคือ ซานตง เหอหนาน เสฉวน มงโกเลียใน เหลียวหนิง เฮยหลง เจียง หูไป๋ หูหนาน ซานซี ฉงชิ่ง อันฮุย กว่างซี ได้กำหนดเพดานสูงสุดของราคาสินค้าไว้ ดังนี้

- โทรทัศน์ต่อเครื่องราคาสูงสุดไม่เกิน ๒,๐๐๐ หยวน
- เครื่องซักผ้าต่อเครื่องราคาสูงสุดไม่เกิน ๒,๐๐๐ หยวน
- ตู้เย็นต่อเครื่องราคาสูงสุดไม่เกิน ๒,๕๐๐ หยวน
- โทรศัพทมือถือต่อเครื่องราคาไม่เกิน ๑,๐๐๐ หยวน

ข). ขยายวงเงินให้การสนับสนุนช่วยเหลือธุรกิจ SMEs. ที่มีอนาคต (ประหยัดพลังงาน ไม่ก่อมลภาวะ)

ค). ช่วยเหลือลดภาระด้านภาษี เช่น ค่านายหน้าส่งออก ยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียม บางอย่าง

ง). ออกมาตรการกระตุ้นการส่งออก ช่วยหาตลาดต่างประเทศใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ช่วยเหลือสนับสนุนการคิดค้นประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ส่งเสริมการควบรวมกิจการ ฯลฯ

จ). ชี้นำธนาคารเร่งการปล่อยกู้ เพิ่มวงเงินกู้ ลดขั้นตอนการให้กู้ (เปิดช่องไฟเขียว) ให้กับบริษัท SMEs.

ฉ). ส่งเสริมเพิ่มการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ยกระดับผลิตภัณฑ์ของสินค้า การสร้างแบรนด์สินค้าตัวเอง

ระยะที่ ๒

ก่อนหน้านี้รัฐบาลได้จัดโครงการเครื่องใช้ไฟฟ้าสู่ชนบท (家电下乡) เป็นการช่วยระบายสต็อกสินค้าของบริษัทเครื่องใช้ไฟฟ้าช่วยให้คนในชนบทซื้อสินค้าในราคาถูก (ไม่ต้องเสียภาษี VAT ๑๓%) เพิ่มการใช้ภายในประเทศช่วยขยายตัวเศรษฐกิจของจีน และช่วยลดความแตกต่างอัตราการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าในชนบทกับคนในเมืองให้มีความห่างน้อยลง เพิ่มคุณภาพชีวิตคนในชนบท โครงการนี้ทำอย่างต่อเนื่อง ๔ ปี ในแต่ละปีตั้งเป้าเครื่องใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทสามารถเพิ่มยอดขายถึง ๒ ล้านเครื่อง ตลอดโครงการรวม ๔ ปีมียอดขายสูงถึง ๖๐๐ ล้านเครื่อง มีมูลค่า ๑.๖ ล้านหยวน และเริ่มเดือนมีค. ๕๒ ได้เพิ่มสินค้าเข้าโครงการอีก ๒ ชนิดคือ เตาอบไมโครเวป (微波炉) และ เตาไฟฟ้า (电磁炉)

(โครงการที่ ๒) “รถยนต์สู่ชนบท” (汽车下乡) เป็นการช่วยเหลืออุตสาหกรรมรถยนต์ภายในประเทศให้ผ่านพ้นวิกฤติ คาดว่ารัฐบาลจะให้เงินอุดหนุนประมาณ ๑๐% ของราคารถยนต์ที่ซื้อ ส่วนใหญ่จะเป็นรถที่ใช้ในการเกษตร เช่นรถสามล้อ รถปิกอัพรถยนต์ขนาดเล็ก ๑,๓๐๐ CC ประหยัดพลังงานใช้ในครอบครัว บริษัทรถยนต์จีลี่ (吉利汽车) ประกาศจะเพิ่มศูนย์บริการและจำหน่ายรถยนต์ทั่วจีน ๑,๐๐๐ ร้านค้าไว้รองรับบริการลูกค้าในโครงการ

(โครงการที่ ๓) คือโครงการคอมพิวเตอร์สู่ชนบท (电脑下乡) เริ่ม ๑ มีค.๕๒ เช่นกัน โดยกำหนดราคาสูงสุด PC. ไม่เกินเครื่องละ ๓,๐๐๐ หยวน โน้ตบุ๊ค ราคาไม่เกินเครื่องละ ๔,๕๐๐ หยวน ซึ่งหือที่ชาวบ้านรู้จักคุ้นเคยจะได้เปรียบ เช่น 联想, 方正,

๒๐. ภายหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจทั่วโลก ในช่วงปลายปี ๒๐๐๘ รัฐบาลจีนได้ประกาศให้ ๑๐ ประเภทธุรกิจบรรจุไว้ในแผนให้ความช่วยเหลือฟื้นฟู (振兴规划) ช่วยแก้ปัญหาสินค้าล้นตลาด มีดังนี้

๑. ธุรกิจเหล็ก (钢铁)	๒. รถยนต์ (汽车)
๓. เคมีภัณฑ์ (石化)	๔. สิ่งทอ (纺织)
๕. อุตสาหกรรมเบา (轻工)	๖. โลหะมีสี (有色金属)
๗. อุปกรณ์เครื่องมือการก่อสร้าง (装备制造)	
๘. เครื่องใช้ไฟฟ้าในการสื่อสาร (电子信息)	
๙. ธุรกิจการเดินเรือ (船舶)	
๑๐. โลจิสติกส์ (物流)	

มาตรการช่วยเหลือประกอบด้วย

๑. การเพิ่มอัตราคืนภาษีส่งออก (提高出口退税率)
๒. ชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ (贷款贴息)
๓. รัฐบาลรับซื้อสินค้าเก็บเข้าสต็อก (政府收储藏)
๔. ส่งเสริมการควบรวมกิจการ (提倡重组)

ตารางแสดงประเภทธุรกิจที่มียอดการส่งออกลดลงในครึ่งปีแรกปี ๒๐๐๘

ประเภทธุรกิจ	อัตราส่งออกลดลง	ประเภทธุรกิจ	อัตราส่งออกลดลง
สิ่งทอ (纺织)	-๗.๕%	อิเล็กทรอนิกส์ (电子)	-๑๑.๔%
เสื้อผ้า (服装)	-๑๑.๑%	อุตสาหกรรมเบา(轻工)	-๑๑.๑%
เครื่องจักรกล (机械)	-๑๗.๖%	รองเท้า (鞋业)	-๔.๓%
กระเป๋าหนัง (箱包)	-๕.๘%	เฟอร์นิเจอร์ (家具)	-๕.๘%
ของเล่นเด็ก (玩具)	-๑๔.๓%	เหล็กเส้น (钢材)	-๖๕.๔%

๒๑. ตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนเดือน มิ.ย. ๕๒ มีดังนี้

๑. Q๒/๒๐๐๕ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีน (GDP) เพิ่มขึ้น ๗.๕%

ครึ่งปีแรกปี ๒๐๐๕ GDP มีมูลค่า ๑๓.๕๘๖ ล้านล้านหยวน ขยายตัวเพิ่มขึ้น ๗.๑%

การลงทุนของภาครัฐบาลจีน ที่เป็นตัวสนับสนุนต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในครึ่งปีแรกสูงถึง ๘๗.๖% ช่วยผลักดันให้ GDP ขยายตัวเพิ่มขึ้น ๖.๒% (投资对经济增长贡献率为 ๘๗.๖% 拉动GDP增长 ๖.๒%)

เสาหลักที่ช่วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีน ได้แก่ (拉动经济增长的三驾马车)

ลำดับ	ปัจจัยขยายตัวของ GDP.	คิดเป็นสัดส่วน	ผลักดัน GDP ขยายตัว
๑.	ภาคการลงทุน (投资)	๘๗.๖%	๖.๒%
๒.	ภาคการใช้จ่าย (消费)	๕๓.๔%	๓.๘%
๓.	ภาคธุรกิจส่งออก (出口)	-๔๑.๐%	- ๒.๕%

๒. การลงทุนในทรัพย์สินถาวร(固定资产投资)มีมูลค่า ๕.๑๓๒ ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้น ๓๓.๕%

๓. การใช้จ่ายภายในประเทศ (社会消费品零售总额) มีมูลค่า ๕.๘๗๑ ล้านล้านหยวนปรับตัวเพิ่มขึ้น ๑๕.๐% (การใช้จ่ายภาครัฐ ๗๐% ภาคประชาชน ๓๐%)

๔. เดือน มิ.ย. ๕๒ ระบบสถาบันการเงินในจีนมีการปล่อยกู้เพิ่ม ๑,๕๓๐,๔๐๐ ล้านหยวนครึ่งปีแรกปี ๕๒ ระบบสถาบันการเงินในจีนได้ปล่อยกู้เพิ่ม ๗.๓๗ ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นถึง ๔.๕๒ ล้านล้านหยวน สถิติการปล่อยกู้ ๖ เดือนแรกปี ๒๐๐๕ มีดังนี้

เดือน / ปี	ยอดเงินให้กู้ยืม (ล้านล้านหยวน)
มกราคม ๒๐๐๕	๑.๖๒ (๑.๖๒ 万亿元)
กุมภาพันธ์ ๒๐๐๕	๑.๐๗ (๑.๐๗ 万亿元)
มีนาคม ๒๐๐๕	๑.๘๕ (๑.๘๕ 万亿元)
เมษายน ๒๐๐๕	๐.๕๕๑๘ (๐.๕๕๑๘ 万亿元)
พฤษภาคม ๒๐๐๕	๐.๖๖๔๕ (๐.๖๖๔๕ 万亿元)
มิถุนายน ๒๐๐๕	๑.๕๓ (๑.๕๓ 万亿元)
ยอดรวม ๖ เดือน	๗.๓๗ (๗.๓๗ 万亿元)

๕. เดือน มีย. ๕๒ เงินฝากในระบบธนาคารเพิ่มขึ้น ๒,๐๐๒,๒๐๐ ล้านบาท

๖. การค้าระหว่างประเทศเดือน มีย. ๕๒ มีมูลค่า ๑๘๒,๕๖๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ปรับตัวลดลง -๑๗.๗% แยกเป็นธุรกิจส่งออกมีมูลค่า ๘๕,๔๑๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๒๑.๔% ธุรกิจนำเข้ามีมูลค่า ๙๗,๑๕๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ยอดสะสมครึ่งปี ๒๐๐๕ การค้าระหว่างประเทศมีมูลค่าสะสม ๕๔๖,๑๒๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๒๓.๕% แยกเป็นธุรกิจส่งออกมีมูลค่าสะสม ๕๒๑,๕๓๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๒๑.๘% ธุรกิจนำเข้ามีมูลค่าสะสม ๔๒๔,๕๙๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๒๕.๔%

๖ เดือนเกินดุลการค้าสะสม ๘๖,๕๔๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๑.๓%

๗. การลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) เดือน มีย. มียอดเงิน ๘,๕๖๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๖.๘% ครึ่งปีแรกปี ๒๐๐๕ เงินลงทุนจากต่างประเทศมียอด ๔๓,๐๑๐ ล้านบาทเหรียญ สรอ. ลดลง -๑๗.๕%

๘. เงินกองทุนสำรองระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้น ๒.๑๓ ล้านล้านบาทเหรียญ สรอ. เพิ่มขึ้น ๑๗.๘๔%

๙. อัตราเงินเฟ้อ(CPI) เดือน มีย. ลดลง -๑.๗% ครึ่งปีเฉลี่ยลดลง -๑.๑%

๑๐. อัตราเงินเฟ้อภาคอุตสาหกรรม (PPI)เดือน มีย. ลดลง -๗.๘% ครึ่งปีเฉลี่ยลดลง ๕.๕%

๑๑. ครึ่งปี ๒๐๐๕ ธุรกิจรถยนต์มียอดการผลิต ๖.๒๓ ล้านคัน เพิ่มขึ้น ๑๖.๔% มียอดขายรถยนต์ ๖.๑๐ ล้านคัน เพิ่มขึ้น ๑๗.๖๕%

๑๒. ครึ่งปี การสร้างงานให้กับประชาชน ๕.๖๕ ล้านตำแหน่ง คิดเป็น ๖๓% ของเป้าหมายทั้งปี

เดือน/๒๐๐๕	จำนวนตำแหน่งงาน	เดือน / ๒๐๐๕	จำนวนตำแหน่งงาน
มกราคม	๖๕๐,๐๐๐	กุมภาพันธ์	๗๓๐,๐๐๐
มีนาคม	๑,๐๖๐,๐๐๐	เมษายน	๕๗๐,๐๐๐
พฤษภาคม	๑,๐๗๐,๐๐๐	มิถุนายน	๕๗๐,๐๐๐

๒๒. ความเห็นของนักวิชาการจีน ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนในครึ่งปีแรกปี ๒๐๐๕ ที่ขาดความสมดุล ในระยะยาวจะต้องพึ่งการใช้ภายในประเทศให้มากที่สุด ธุรกิจบริการเป็นธุรกิจที่ต้องเร่งพัฒนาแยกเป็น ๒ ระดับ

๑. ธุรกิจบริการระดับบน (高端服务业) ได้แก่ ธนาคาร ประกันภัย บริการข้อมูลข่าวสาร โลจิสติกส์

๒. ธุรกิจบริการระดับล่าง (低端服务业) ได้แก่ ธุรกิจบริการในชีวิตประจำวัน เช่น ร้านอาหาร การเดินทาง ตกแต่งบ้าน ธุรกิจบันเทิง ท่องเที่ยว ฯลฯ (食, 行, 文化, 休闲, 旅游等)
๓. จีนเป็นคนที่เน้นเรื่องกินเป็นเรื่องใหญ่ ตั้งแต่ในอดีตกาล ตามตรอก ซอก ซอย มีร้านอาหารแบบชาวบ้านนิยมทาน ราคาถูก รสชาติเดิม ๆ จีนจึงควรรื้อฟื้นให้มีขึ้นใหม่ เป็นจุดช่วยจ้างงานสร้างรายได้ให้กับคนระดับล่างได้เป็นอย่างดี (คูตัวอย่างได้จากไต้หวัน ฮองกง ประเทศในเอเชีย)
๔. ครึ่งปีแรกการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนอาศัยเม็ดเงินลงทุนของรัฐบาลล้วน ๆ การขยายตัวของภาคเอกชนยังมีไม่มาก รัฐบาลต้องปรับปรุงแผนงานใหม่ ส่งเสริมให้ธุรกิจภาคเอกชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้น อาศัยตลาดเป็นตัวกำหนดการขยายตัวถึงจะมีความมั่นคง การลงทุนโดยรัฐบาลนอกจากจะไม่ยั่งยืนแล้ว ประสิทธิภาพก็ไม่สูง กระจุกตัวอยู่แต่ในคนเพียงกลุ่มเดียว ไม่ช่วยแก้ปัญหาสังคม โดยเฉพาะปัญหาการว่างงาน ปัญหาการใช้จ่ายภายในประเทศ
๕. กลุ่มนักเก็งกำไร อาศัยช่องว่างที่รัฐบาลใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลाय นำเงินเข้าไปลงทุนปั่นหุ้น และปั่นราคาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นภัยที่น่ากลัว เช่น ทำให้ที่อยู่อาศัยมีราคาแพง ประชาชนทั่วไปซื้อไม่ไหวเกิดฟองสบู่แตก ระบบธนาคารจะมีหนี้เสียเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ปัญหากำลังการผลิตล้นตลาด เป็นต้น
๖. การปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษี เพิ่มค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อเพิ่มกำลังซื้อ เพิ่มระบบการจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน ป้องกันการเก็งกำไรอสังหาริมทรัพย์

๒๓. หน่วยงานควบคุมเงินตราต่างประเทศของจีน (SAFE. 外汇局) ได้ออกกฎหมายผ่อนปรนเรื่องนำเงินตราต่างประเทศออกไปลงทุนยังต่างประเทศ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ ต.ค. ๕๒ มีวัตถุประสงค์คือ

๑. เพื่อสร้างความสมดุล จีนมีทุนสำรองฯ สูงมาก ๒.๑๓ ล้านล้านเหรียญ สรอ. ต้องการระบายเงินออกไปลงทุนยังต่างประเทศ
๒. ยอดสิ้นสุดปี ๒๐๐๘ เงินลงทุนจากต่างประเทศ(FDI) เข้าจีน ๑๔๗,๐๐๐ ล้านเหรียญ สรอ. แต่บริษัทคนจีนออกไปลงทุนยังต่างประเทศ มีเพียง ๔๐,๖๐๐ ล้านเหรียญ สรอ.
๓. จีนเป็นเจ้าของการลงทุนพันธบัตรในต่างประเทศ ๑.๕๒ ล้านล้านเหรียญ สรอ. มี

สินทรัพย์ของบริษัทจีนในคปท. ๒.๕๒ ล้านล้านเหรียญ สรอ. แต่เงินลงทุน คปท. สะสมมีเพียง ๑๗๐,๐๐๐ ล้านเหรียญ สรอ.

๒๔. SAFE. เปิดกว้างให้บริษัทจีนนำเงินออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ สาระสำคัญมีดังนี้
(境内机构境外直接投资外汇管理规定)

๑. ขยายขอบเขตแหล่งที่มาของเงิน ลดขั้นตอนการอนุมัติ ให้การสนับสนุนเงินกู้ยืม ภายหลังการลงทุน
๒. บริษัทจีนสามารถขอกู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ใช้เงินหยวนแลกเงินตราต่างประเทศ ใช้หลักทรัพย์ มูลค่าสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ผลกำไร ในต่างประเทศ ลงทุนต่อในต่างประเทศได้
๓. บริษัทจีนที่ออกไปลงทุนในต่างประเทศที่อยู่ในช่วงก่อตั้ง สามารถโอนเงินออกไปใช้จ่ายในต่างประเทศได้สูงสุดไม่เกิน ๑๕% ของวงเงินการลงทุน
๔. ธนาคารของจีน ยังคงให้การสนับสนุนด้านเงินทุน หลังจากที่บริษัทจีนได้ออกไปลงทุนในต่างประเทศแล้ว ในรูปของการออกหนังสือค้ำประกันเงินกู้ยืมในต่างประเทศ ฯลฯ
๕. อนุญาตให้สาขาต่างประเทศของธนาคารจีน สามารถลงทุนซื้อหุ้นสามัญของธนาคารต่างชาติได้

๒๕. SAFE. ประกาศผ่อนปรนให้บริษัทต่างชาติในจีนเปิดบัญชีสกุลเงินตราต่างประเทศกับธนาคารในจีนได้ (关于境外机构境内外汇帐户管理有关问题的通知) มี
สาระสำคัญคือ

๑. อนุญาตให้บริษัทต่างชาติในจีน สามารถขอเปิดบัญชีสกุลเงินตราต่างประเทศกับธนาคารท้องถิ่นของจีนและสาขานานาชาติในจีนได้ (เดิมต้องขออนุมัติกับ SAFE)
๒. ยอดเงินคงเหลือในบัญชีสกุลเงินตราต่างประเทศของบริษัทต่างชาติ ให้บันทึกเป็นหนี้ต่างประเทศบัญชีที่เปิดต้องระบุวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน ฯลฯ
๓. ให้นำเข้าระบบการบริหารความเสี่ยง และต้องเคารพกฎระเบียบเกี่ยวกับกฎหมายการฟอกเงิน กฎหมายทางการเงินเมือง ของประเทศจีน ฯลฯ
๔. ประกาศนี้จะมีส่วนช่วยให้ธนาคารของจีนขยายธุรกิจเงินตราต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น สะดวกขึ้น ใช้เงินต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความปลอดภัยของเงินทุน ช่วยป้องกันและลดปริมาณเงินตราต่างประเทศที่ไหลเข้าออกแบบไม่ปกติ (异常外汇进出)

๒๖. รายงานตัวเลขคนรวยของจีน Hurun Report ๒๐๐๕ (๒๐๐๕ 胡润财富报告) สิ้นสุดปี ๒๐๐๘ คนจีนทุก ๑๐,๐๐๐ คนจะมี คนรวย ๖ คน (รวยระดับ ๑๐ ล้านหยวนขึ้นไป) ขณะนี้คนจีนที่รวยระดับ ๑๐๐ ล้านหยวนขึ้นไปมีจำนวน ๕๑,๐๐๐ ราย รวยระดับ ๑๐ ล้านหยวนขึ้นไปมีจำนวน ๘๒๕,๐๐๐ ราย มีรายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงจำนวนคนรวยมณฑล ๑๐ อันดับแรกของจีน

ชื่อมณฑล	คนรวยที่มีสินทรัพย์ระดับ ๑๐ ล้านหยวน (คน)	คนรวยที่มีสินทรัพย์ระดับ ๑๐๐ ล้านหยวน (คน)	คนรวยที่มีสินทรัพย์ระดับ ๑,๐๐๐ ล้าน(คน)	คนรวยที่มีสินทรัพย์ระดับ ๑๐,๐๐๐ ล้านหยวน (คน)
นครปักกิ่ง	๑๔๓,๐๐๐	๘,๘๐๐	๒๑๐	๒๐
กวางตุ้ง	๑๓๗,๐๐๐	๗,๗๗๐	๒๗๐	๒๒
นครเซี่ยงไฮ้	๑๑๖,๐๐๐	๖,๕๘๐	๑๗๐	๑๗
เจ้อเจียง	๑๑๐,๕๐๐	๖,๓๕๐	๒๔๐	๑๒
เจียงซู	๕๕,๕๐๐	๓,๕๐๐	๑๘๐	๑๐
ฝูเจี้ยน	๓๑,๒๐๐	๑,๕๖๐	๘๐	๓
ซานตุง	๒๗,๕๐๐	๑,๕๔๐	๘๐	๓
เหลียวหนิง	๒๕,๗๐๐	๑,๕๓๐	๖๐	๕
เสฉวน	๒๑,๒๐๐	๑,๓๕๐	๔๐	๕
เหอเป่	๑๓,๗๐๐	๑,๐๒๐	๔๐	๑
นครเทียนจิน	๑๓,๑๐๐	๕๐๐	๒๐	๓
ซานซี	๑๒,๘๐๐	๑,๐๕๐	๕๐	๒
อื่น ๆ	๑๑๓,๔๐๐	๗,๘๕๐	๒๖๐	๗
ยอดรวม	๘๒๕,๐๐๐	๕๑,๐๐๐	๑,๗๐๐	๑๑๐

คนรวยอายุเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๓ ปี คนรวยของจีนแยกได้เป็น ๔ กลุ่มคือ

๑. กลุ่มนักธุรกิจ (商人)
๒. กลุ่มผู้บริหารองค์กร ที่มีรายได้สูง (高收入人士)
๓. กลุ่มนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (抄房者)
๔. นักลงทุนในตลาดหุ้น (职业股民)

๒๗. การจัดอันดับความแข็งแกร่ง ๕๐๐ บริษัทแรกของโลกปี ๒๐๐๘ บริษัทของจีนปีนี้ได้ติดอันดับมีจำนวน ๔๓ บริษัท ส่วนใหญ่เป็นรัฐวิสาหกิจจีน บริษัทเอกชนมีรายเดียวคือ โรงเหล็กชาวกัง (沙刚集团) ติดอันดับที่ ๔๔๔

ตารางแสดง ๑๐ อันดับต้น ๆ ของบริษัทจีนที่ติดอันดับ Top ๕๐๐ ของโลก มีดังนี้

ลำดับปี ๒๐๐๘	ลำดับปี ๒๐๐๗	ชื่อบริษัท	รายได้ (ล้าน USD)	กำไรสุทธิ (ล้าน USD)
๕	๑๖	Sinopec. (中石化)	๒๐๗,๘๑๔.๕	๑,๕๖๑.๒
๑๓	๒๕	China National Petroleum (中国石油)	๑๘๑,๑๒๒.๖	๑๐,๒๗๐.๘
๑๕	๒๔	State Grid (国家电网)	๑๖๔,๑๓๕.๕	๖๖๔.๕
๕๒	๑๓๓	ICBC. (工商银行)	๗๐,๕๐๗.๕	๑๕,๕๔๘.๕
๕๕	๑๔๘	China Mobile . (中国移动通信)	๖๕,๐๑๕.๑	๑๑,๔๔๒.๐
๑๒๕	๑๗๑	CCB. (建设银行)	๕๗,๕๗๖.๕	๑๓,๓๒๓.๗
๑๓๓	๑๕๕	China life Insurance (中国人寿保险)	๕๔,๕๓๔.๑	๔๗๓.๐
๑๔๕	๑๘๗	BOC. (中国银行)	๕๑,๓๑๗.๒	๕,๒๖๐.๕
๑๕๕	๒๒๓	ABC. (中国农行)	๔๘,๐๖๓.๒	๗,๔๐๖.๔
๑๗๐	๒๕๗	Sinochen (中国中化)	๔๔,๔๕๗.๒	๖๗๒.๓

๒๘. เมืองที่มีค่าครองชีพสูงสุดของโลก โดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายกว่า ๒๐๐ รายการ เช่น ที่อยู่อาศัย ค่ารถเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ของใช้ในบ้าน ค่าบันเทิง ฯลฯ ประเทศจีนมี ๔ เมืองที่มีค่าครองชีพสูง ดูได้จากตารางข้างล่างนี้

ลำดับ	ชื่อเมือง ประเทศ	ลำดับ	ชื่อเมือง ประเทศ
๑.	东京 - 日本 (โตเกียว)	๒.	大板 - 日本 (โอซาก้า)
๓.	莫斯科 - 俄罗斯 (มอสโก)	๔.	日内瓦 - 瑞士 (ออสตาว่า)
๕.	香港 - 中国 (ฮ่องกง)	๖.	苏黎士 - 瑞士 (ซูริก)
๗.	哥本哈根 - 丹麦 (เกอเบนเฮเกิน)	๘.	纽约 - 美国 (นิวยอร์ก)

ลำดับ	ชื่อเมือง ประเทศ	ลำดับ	ชื่อเมือง ประเทศ
๕.	北京 - 中国 (ปักกิ่ง)	๑๐.	新加坡 (สิงคโปร์)
๑๒.	上海 - 中国 (เซี่ยงไฮ้)	๒๒.	深圳 - 中国 (เจินเจิ้น)
๒๓.	广州 - 中国 (กวางโจว)		

๒๕. ครึ่งปีแรก ปี๒๐๐๕ เศรษฐกิจของมณฑลกวางตุ้งขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียง ๗.๑% มีมูลค่า ๑.๖๕๔ ล้านล้านหยวน ได้คาดการณ์ว่าทั้งปีจะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ๓.๑๕ ล้านล้านหยวน ขยายตัวเพิ่มขึ้น ๘.๐% ได้กำหนดแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ ๑๐ ปีข้างหน้า ในเขตลุ่มแม่น้ำจู (珠三角) (มณฑลกวางตุ้ง) เมื่อถึงปี ๒๐๒๐ จะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มเป็น ๗.๒๕ ล้านล้านหยวน นำหน้าประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นเสือดาวที่ ๔ ของเอเชีย (亚洲四小龙) สถิติการนำเข้าเสื่อเศรษฐกิจแห่งเอเชียของมณฑลกวางตุ้ง (เขตลุ่มแม่น้ำจู) มีดังนี้

ปี ๑๙๙๘ มูลค่าเศรษฐกิจในเขตลุ่มแม่น้ำจู นำหน้า ประเทศสิงคโปร์

ปี ๒๐๐๓ มูลค่าเศรษฐกิจในเขตลุ่มแม่น้ำจู นำหน้า เขตเศรษฐกิจพิเศษ ช่งกง

ปี ๒๐๐๗ มูลค่าเศรษฐกิจในเขตลุ่มแม่น้ำจู นำหน้า ประเทศไต้หวัน

ตั้งเป้าปี ๒๐๒๐ มูลค่าเศรษฐกิจในเขตลุ่มแม่น้ำจู นำหน้าประเทศเกาหลีใต้

๓๐. เมืองที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงสุด รายงานจากสมุดปกน้ำเงิน (๒๐๐๕ 年城市竞争力蓝皮书) ๑๐ อันดับแรกของจีนเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ฮ่องกง เซินเจิ้น เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง ไทเป กวางโจว ชิงเต่า เทียนจิน ชูโจว เกาโงตามลำดับ (香港, 深圳, 上海, 北京, 台北, 广州, 青岛, 天津, 苏州, 高雄)

๓๑. บทความเรื่อง “พลังงานทดแทนในอนาคต” ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ว่าพลังงานเชื้อเพลิงของโลกยังสามารถใช้ต่อไปได้อีกประมาณ ๕๐ ปี หลายๆ ประเทศกำลังคิดค้นวิจัยหาพลังงานทดแทนมาใช้ให้ได้สำเร็จก่อนที่วันนั้นจะมาถึง สำหรับประเทศจีน ได้เตรียมการในเรื่องนี้ไว้พอสมควร ดังนี้

ก). ก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานปรมาณู (核电站)

ข). พัฒนาพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) (太阳能发电)

ค). พัฒนาใช้พลังงานลมผลิตไฟฟ้า (风力发电)

ง). พัฒนาใช้พลังงานน้ำผลิตไฟฟ้าแบบไหลเวียน (水力循环发电) ช่วงหลังเที่ยงคืนการใช้ไฟฟ้าต่ำ นำไฟฟ้าส่วนที่เหลือไปปั่นน้ำจากใต้เขื่อนกลับไปกักเก็บไว้บนเขื่อน

จ). พัฒนาสกัดน้ำมันจากพืชไร่ต่างๆ นำมาเป็นพลังงานเชื้อเพลิง (乙醇)

ฉ). พัฒนาระบบเครื่องยนต์ไปใช้พลังงานเบ็ดเตล็ด + น้ำมัน (混合动力)

ช). คิดประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าประหยัดพลังงาน ๕๐% โดยใช้สารเคมีสะท้อนแสงแบบหึ่งห้อยเคลือบบนหลอดไฟฟ้า ที่ผลิตโดยนักวิทยาศาสตร์จีนชื่อ Xiao zhi guo (肖志国)

ซ). คณะสำรวจของจีนไปสำรวจที่ขั้วโลกใต้เพื่อขุดเจาะลงไปใต้หิมะน้ำแข็งลึก

๑๐,๐๐๐ ฟุตขึ้นไปค้นหาวัดถุเคมีที่ใช้เป็นพลังงานทดแทนเรียกเป็นภาษาจีนว่า ke ran bing (可燃冰) นักวิทยาศาสตร์มีความเชื่อว่า ใต้มหาสมุทรมมีวัดถุเคมีนี้ สามารถนำมาใช้เป็นพลังงานบนโลกได้นานถึง ๖๔,๐๐๐ ปี

ฌ). วัดถุเคมีทางภาษจีนเรียกว่า hai ๓ (氦 ๓) นำมาใช้เป็นพลังงานทดแทน ซึ่งวัดถุเคมีตัวนี้นักวิทยาศาสตร์สำรวจพบว่ามีมากบนดวงจันทร์ ในอนาคตประเทศจีน จะส่งจรวดขึ้นไปบนดวงจันทร์เพื่อก่อสร้างโรงงานสกัดวัดถุเคมีตัวนี้แล้วขนกลับมาใช้บนโลก

ญ). พัฒนาพลังงานทดแทนในรถยนต์ ได้แก่ ใช้พลังงานไฟฟ้าจากเบ็ดเตล็ดล้วน (纯电池动力汽车) พลังงานผสม น้ำมัน + ไฟฟ้า (混合动力汽车)

ดูจากบทความนี้แล้ว ทำให้อุ่นใจได้ว่าพลังงานในอนาคตมีอยู่อีกมากที่รอเราไปพัฒนานำออกมาใช้เพียงแต่ว่าราคาของพลังงานเหล่านี้ เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจหรือไม่เท่านั้น

๓๒. ข้อดี ข้อเสีย ของประเทศจีน

ข้อดี ได้แก่

- ก). การเมืองจีนมั่นคง สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง
- ข). มีตลาดการค้าขนาดใหญ่ ที่เป็นกำลังซื้อสำคัญ (๑๘ เท่าของไทย)
- ค). ประชาชนมีความสามัคคี รักพวกเดียวกัน (亲情, 乡情, 友情)
- ง). ความสัมพันธ์ไทย-จีนดีมาก เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ
- จ). จีนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย และน่าสนใจ
- ฉ). จีนยังมีศักยภาพในการพัฒนาประเทศต่อไปได้อีกยาวนาน

ข้อเสีย ได้แก่

ก). การผลิตไข่ไก่ปลอม (人造鸡蛋) วัสดุที่นำมาผลิตเป็นพวกส่วนผสมของเคมี ได้แก่ เปลือกไข่ทำมาจากเคมีที่เรียกว่า Tan Suan gai (碳酸钙) ไข่ขาวทำมาจากเคมีที่เรียกว่า Hai Zao Suan na shui rong ye (海藻酸钠水溶液) ไข่แดงทำมาจากเคมี ๒ อย่างที่เรียกว่า Ning meng se su + Lu hua gai (柠檬色素 + 氯化钙)

แหล่งผลิตไข่ไก่ปลอมอยู่ที่มณฑลหูเป่ย์ กับมณฑลอันฮุย เครื่องผลิต ๑ เครื่องสามารถผลิตไข่ไก่ได้ ชั่วโมงละ ๓๐๐ ฟอง ต้นทุนราคา กก. ละ ๐.๕๕ หยวน ราคาไข่ไก่จริง กก. ละ ๖.๕๐ หยวน ซึ่งราคาแตกต่างกันมากสูงถึง ๑๒ เท่า (เมืองจีนไข่ไก่ซื้อขายกันแบบชั่งเป็นกิโลกรัม) ผู้ที่ซื้อไปทานระยะยาวจะเป็นโรคความจำเสื่อม โรคเอ็มไอเมอร์ (大脑记忆力衰退, 痴呆症)

ข). ไข่เป็ดมีสารสีส้มฝ้าค้ำจาง ชาวบ้านนำสีส้มฝ้าไปผสมในอาหารเป็ดทำให้เป็ดกินต้องการให้ไข่เป็ดมีสีแดง

ค). การผสมสารเมลามีนลงในนม เพื่อเพิ่มโปรตีนในนม ยี่ห้อ “สามกวาง” (三鹿奶粉)

ง). สารยาปฏิชีวนะ ตกค้างในสัตว์น้ำจืด คนจีนป้องกันปลาตาย ใส่ยาปฏิชีวนะจำนวนมากลงในอาหารปลาให้ปลากิน สารสะสมในเนื้อปลา เกินมาตรฐานมาก

จ). การสารสารเร่งเนื้อแดงในอาหารหมู เพื่อให้เนื้อหมูมีสีแดง

ฉ). สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ น้ำเสีย อากาศเสียจากโรงงานเคมี คนเป็นมะเร็งปอดทั้ง

หมู่บ้าน

ช). สินค้าปลอม (山寨产品) มีการลอกเลียนแบบทำกันเป็นล่ำเป็นสัน

ช). เหมือนถ่านหินระเบิด โรงงานผลิตประทัดระเบิด ตึกถล่ม สะพานถล่ม ที่ทำให้คนตายครั้งละมาก ๆ

๒๐๐๕

ณ). ปัญหาการว่างงาน ๒๐.๐ ล้านคน เด็กใหม่จบจากมหาลัย ๖.๑ ล้านคน ในปี

คน

ญ). ปัญหาเรื่องการรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย เกษียณอายุ ชราภาพ การมีบุตร ๒

ฎ). ปัญหาภัยธรรมชาติ แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม รถเคมีพลิกคว่ำ ไฟไหม้ ฯลฯ

ฎ). ปัญหาภัยสงคราม เกาหลีเหนือ ปัญหาแย่งเกาะในทะเลจีนใต้กับ ฟิลิปปินส์
มาเลเซีย เวียดนาม ความขัดแย้งของชนชาติ (ชาวอุยกูร์ กับ ชาวจีน) ในมณฑลซินเจียง ปัญหาธิเบต

๓๓. รัฐบาลมณฑลยูนนาน ได้รื้อฟื้นโครงการก่อสร้างทางรถไฟเชื่อมกับประเทศในอาเซียนจากเมือง
คุนหมิงไปสิ้นสุดที่ประเทศสิงคโปร์ (泛亚铁路) ซึ่งเคยริเริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๐๐๖ เส้นทางที่
กำหนดไว้มี ๓ เส้นทางคือ

๑. เส้นทางตะวันออก จาก เมืองคุนหมิง - เหอไห่ - ฮานอย - โฮจิมินห์ - พนมเปญ -
กรุงเทพฯ - กัวลาลัมเปอร์ - สิงคโปร์

๒. เส้นทางตรงกลาง จากเมืองคุนหมิง - ยี่ซี - ช่างหย่ง (尚勇) - เวียงจันทน์ -
กรุงเทพฯ - กัวลาลัมเปอร์ - สิงคโปร์ (เมืองช่างหย่งตั้งอยู่ชายแดนจีนกับลาว)

๓. เส้นทางตะวันตก จาก เมืองคุนหมิง – ต้าหลี่ – ยู่ลี่ - มั่นดาเลย์ - ย่างกุ้ง เส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่จีนออกสู่ทะเล (ทะเลอันดามัน) สั้นที่สุดเพียง ๒,๖๗๕ กม. ประหยัดที่สุด เมื่อเทียบกับการที่ต้องไปอ้อมช่องแคบมาลัคกา (马六甲) ถึง ๕,๐๐๐ กม.

การเชื่อมต่อรถไฟกับประเทศในอาเซียนอุปสรรคใหญ่ที่สุดคือปัญหาเรื่องรางรถไฟของแต่ละประเทศที่มี ขนาดกว้างที่ไม่เท่ากัน จีนกว้าง ๑.๔๓๕ เมตร ไทยกว้าง ๑.๐ เมตร บางประเทศกว้าง ๑.๐๖๗ เมตร

ขณะนี้จีนกำลังศึกษาคิดค้นล้อรถไฟที่สามารถปรับให้ยึดหดได้กับการวิ่งอยู่บนรางรถไฟที่มีขนาดต่างกันเป็นวิธีที่แก้ปัญหาได้ง่ายที่สุด ถ้าจะต้องไปเปลี่ยนรางทุกประเทศให้เท่ากัน ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลามากบางประเทศอาจไม่อยากจะทำ หรือวิธี ผ่านประเทศไหนก็ให้เปลี่ยนไปใช้ตู้รถไฟของประเทศนั้น ซึ่งไม่สะดวก และต้องเสียเวลาขนถ่ายสินค้า

๗. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน ข้อคิดเห็นสำหรับประเทศไทย

โดย

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล^๒

กรรมการที่ปรึกษา

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกขณะนี้ มีประชาชนมากกว่า ๒๐ เท่า ของประเทศไทย และมีทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศมากกว่าไทยถึง ๒๐ เท่าเช่นเดียวกัน แต่ปัจจุบันก็กำลังประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจโลกเช่นเดียวกับไทย

ในฐานะประเทศคู่ค้าสำคัญ การเปลี่ยนแปลงทุกด้านในจีนล้วนมีผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการในการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจของจีนในขณะนี้ เป็นสิ่งที่น่าศึกษาอย่างยิ่งสำหรับไทย

บทความวันนี้ได้รับการสนับสนุนข้อมูลจากท่านชวิต มานิตยกุล กงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ และคุณนาฎพร นิติมนตรี กงสุลผู้ทำหน้าที่ฝ่ายเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดของจีน ขอนำเสนอในท่ามกลางการเมืองไทยที่กำลังร้อนๆ ทุกด้าน เพื่ออาจเป็นประโยชน์แก่ผู้ทำหน้าที่ดูแลเศรษฐกิจของรัฐบาลขณะนี้ และขอขอบคุณท่านกงสุลใหญ่ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

.....

รัฐบาลจีนได้รับมือวิกฤติเศรษฐกิจโลก โดยใช้แผนกระตุ้นเศรษฐกิจเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๐๐๘ มีมูลค่าถึง ๔ ล้านล้านหยวน (๕๘๖,๐๐๐ ล้านเหรียญ/สรอ. หรือประมาณ ๒๐ ล้านล้านบาท) เริ่มดำเนินการในปี ๒๐๐๘ ถึงปี ๒๐๑๐ โดยจัดสรรงบประมาณด้านต่างๆ ดังนี้

-พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ก่อสร้างถนน ทางรถไฟ สนามบิน และเขื่อนชลประทาน เป็นวงเงิน ๑.๕ ล้านล้านหยวน (ร้อยละ ๓๘)

-บูรณะสิ่งปลูกสร้างในมณฑลเสฉวน จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา เป็นเงิน ๑ ล้านล้านหยวน (ร้อยละ ๒๕)

^๒ นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล กรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน. ภายหลังเดินทางกลับจากศึกษาดูงาน ได้เขียนบทความเรื่อง มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน ข้อคิดเห็นสำหรับประเทศไทย. บทความเผยแพร่ในเว็บไซต์แนวหน้า.

<http://www.naewna.com/news.asp?ID=๑๗๓๑๒๕>. วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

-ช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยในเชิงสังคมสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เป็นเงิน ๔ แสนล้านบาท (ร้อยละ ๑๐)

-พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเกษตรกรรมในชนบท เป็นเงิน ๓.๖ แสนล้านบาท (ร้อยละ ๙)

-รณรงค์การประหยัดพลังงาน โครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน์ เป็นเงิน ๒ แสนล้านบาท (ร้อยละ ๕)

-พัฒนาระบบการศึกษา สุขภาพ วัฒนธรรม และด้านการวางแผนครอบครัว ๑.๕ แสนล้านบาท (ร้อยละ ๔)

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนมีมาตรการสร้างรายได้ให้แก่ภาคชนบท โดยเพิ่มราคาขั้นต่ำเพื่อรับซื้อสินค้าธัญพืช และเพิ่มการอุดหนุนแก่เกษตรกรโดยตรงในปี ๒๐๐๘ รวมทั้งผ่อนปรนด้านสินเชื่อเพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เช่น ยกเลิกข้อจำกัดด้านโควตาการปล่อยกู้ของธนาคารพาณิชย์ เพื่อช่วยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เอสเอ็มอี)

แผนกระตุ้นเศรษฐกิจดังกล่าว จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใน ทั้งภาคการบริโภคและการลงทุนของจีนให้เติบโตต่อไปได้ภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจโลก ขณะที่การส่งออกต้องเผชิญกับกำลังซื้อของต่างประเทศที่ปรับตัวลดลงตามเศรษฐกิจของตลาดส่งออกหลักที่ถดถอย ทั้งสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น โดย IMF คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้จะหดตัวต่อเนื่องในปี ๒๐๐๘ อัตรา ๐.๗% ๐.๕% และ ๐.๒% ตามลำดับ ทำให้การส่งออกของจีนใน ๔ เดือนแรก ของปีนี้ ลดลงถึงร้อยละ ๒๒.๖

สำหรับภาคเศรษฐกิจที่จะได้ประโยชน์จากแผนกระตุ้นเศรษฐกิจนี้ ได้แก่ ภาคอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยและภาคก่อสร้างจากแผนการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของจีน ซึ่งจะส่งผลสนับสนุนการเติบโตของการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สินค้าประเภทวัสดุก่อสร้างต่างๆ เช่น เหล็ก ปูน และเฟอร์นิเจอร์ และช่วยแก้ปัญหาการว่างงานที่เพิ่มขึ้นได้ หลังจากธุรกิจส่งออกหลายประเภทของจีนที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมากต้องปิดตัวลงก่อนหน้านี้

จากการประเมินแนวโน้มเศรษฐกิจในปี ๒๐๐๘ อันเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมทั้งผลกระทบทั้งจากภายในและภายนอก มีมุมมองในแต่ละด้านได้ดังนี้

(๑) การลงทุนในประเทศกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การลงทุนที่เป็นปัจจัยหลักของการขยายตัวเศรษฐกิจคือ การลงทุนด้านการเกษตร สาธารณูปโภค และสวัสดิการสังคม ซึ่งรวมกันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๐.๖ ของมูลค่าการลงทุนในประเทศ การลงทุนที่ขยายตัวมากที่สุดได้แก่การลงทุนด้านการเกษตรและการก่อสร้าง ซึ่งในช่วง ๕ เดือนแรกของปีนี้ขยายตัวถึงร้อยละ ๘๐ และร้อยละ ๑๑๑

อย่างไรก็ตาม การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมสำหรับ ๕ เดือนแรก ของปีนี้ ขยายตัวในอัตราสูงถึงร้อยละ ๓๐ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนขยายการผลิตที่ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากำลังการผลิตของอุตสาหกรรม เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจได้ส่งผลให้อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ลดการผลิตลงและยังมีกำลังผลิตส่วนเกินเหลืออยู่

เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ที่ผ่านมารัฐบาลจีนได้ประเมินครั้งล่าสุดว่า ในปี ๒๐๐๕ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนจะเติบโตในอัตราร้อยละ ๘ ตามที่ประเมินไว้ตั้งแต่ต้นปี ซึ่งใกล้เคียงกับที่ IMF คาดการณ์ไว้ว่า เศรษฐกิจจีนปีนี้มีแนวโน้มจะเติบโตร้อยละ ๗.๕ ซึ่งสูงกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา อีกร้อยละ ๑ และเป็นการขยายตัวที่มีอัตราต่ำสุดในรอบ ๑๐ ปี

(๒) การเงินและการคลัง

สถานการณ์การเงินการคลังของจีนปีนี้คาดว่าจะมีรายได้ลดลง เนื่องจากรัฐบาลต้องปรับลดภาษีลงเพื่อรับมือสภาวะชะลอตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ดัชนีผู้บริโภคจะต่ำลงกว่าปี ๒๐๐๔ ร้อยละ ๐.๕ ในขณะที่ดัชนีราคาผู้บริโภคลดลงร้อยละ ๕ เนื่องจากปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่มีราคาลดลง

อย่างไรก็ตาม ฐานะการคลังของจีนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทำให้จีนสามารถดำเนินนโยบายเพิ่มรายจ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจได้อีกมาก เมื่อเทียบกับสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ที่มีการขาดดุลงบประมาณค่อนข้างสูง โดยจีนสามารถออกพันธบัตรเพื่อระดมทุนได้มากเนื่องจากภาระหนี้ของภาครัฐยังค่อนข้างต่ำ ส่วนเสถียรภาพด้านต่างประเทศของจีนถือว่ามีความแข็งแกร่ง เพราะมีทุนสำรองเงินตราสูงถึง ๑.๕ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนมากที่สุดในโลก

การดำเนินนโยบายผ่อนคลายทางการเงินที่เหมาะสม พร้อมกับนโยบายการคลังที่กระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจโลกได้ในระดับหนึ่ง แต่อาจต้องใช้เวลาระยะหนึ่งกว่าจะเกิดผลที่ชัดเจนต่อภาคเศรษฐกิจ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจบางส่วนไม่ใช่การลงทุนที่เกิดใหม่ แต่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว เช่น การบูรณะอาคารสิ่งปลูกสร้างจากเหตุแผ่นดินไหว

(๓) การค้าระหว่างประเทศ

เศรษฐกิจจีนมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นในครึ่งปีหลังของปี ๒๐๐๕ แม้ว่าการส่งออกของจีนยังไม่ฟื้นตัว แต่ความต้องการภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุนภาครัฐจะเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ

ในเดือนมิถุนายน ๒๐๐๕ การค้าระหว่างประเทศของจีนมีมูลค่า ๑๘๒,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ ๑๗.๗ โดยการเกินดุลการค้ามีมูลค่า ๘,๑๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันเป็นการเกินดุลการค้าที่ต่ำที่สุดในรอบ ๒ ปีที่ผ่านมา

การส่งออกของจีนเดือนมิถุนายน ๒๐๐๕ มีมูลค่า ๕๕,๔๐๐ ล้านดอลลาร์เพิ่มขึ้นจากเดือนพฤษภาคม ๒๐๐๕ ร้อยละ ๒๖.๔ วิฤติเศรษฐกิจโลกทำให้ความต้องการจากตลาดต่างประเทศลดลงมาก ขณะที่การนำเข้าของจีนมีมูลค่า ๘๗,๒๐๐ ล้านดอลลาร์เพิ่มขึ้นจากพฤษภาคมร้อยละ ๑๕.๘ เนื่องจากการกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้การบริโภคของประชาชนและการลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าการนำเข้าดังกล่าวยังคงต่ำกว่ามูลค่าการนำเข้าในระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ ๑๓.๒

ทั้งนี้ การนำเข้าของมณฑลทกวางตุ้ง และเซี่ยงจู่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกสำคัญมีแนวโน้มจะไม่ขยายตัวในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๐๐๕ และหากพิจารณาการส่งออกของมณฑลในภาคใต้ของจีนโดยรวมแล้ว อาจมีมูลค่าลดลงถึงร้อยละ ๓๐ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

นอกจากตลาดส่งออกที่ถดถอยแล้ว การดำเนินธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศยังเผชิญกับภาวะสินเชื่อที่ตึงตัวเช่นเดียวกัน เนื่องจากความยากลำบากในการขออนุญาต โดยเฉพาะส่งออกและนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูง ความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ในภาวะปัจจุบัน ขณะที่รายได้ภาคธุรกิจที่ปรับตัวลดลงกระทบต่อความเชื่อมั่นทางธุรกิจ โดยเฉพาะปัญหาการชำระเงิน

สำหรับการนำเข้าสินค้าต่างประเทศมีมูลค่าลดลงในระดับรวดเร็วกว่าการส่งออก เนื่องจากการลดลงของวัตถุดิบและพลังงานที่มีสัดส่วนถึงครึ่งหนึ่งของมูลค่านำเข้า รวมทั้งการบริหารจัดการนำเข้าของรัฐบาลจีน ซึ่งหมายความว่า จีนยังคงเกินดุลการค้าปี ๒๐๐๕ ต่อไป ประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ลดลงจากปี ๒๐๐๔ ซึ่งเกินดุลการค้า ๒๕๕,๕๐๐ ล้านดอลลาร์

(๔) การขยายการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

ปัจจัยอีกประการซึ่งอาจมีผลกระทบแนวโน้มเศรษฐกิจช่วงครึ่งปีหลังคือการขยายตัวมากผิดปกติของการให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ อาจมีผลกระทบเสถียรภาพทางการเงิน โดยภาพรวมของประเทศ ในเดือนพฤษภาคม ๒๐๐๕ ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ๖๖๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ สูงกว่าเมษายนที่เพิ่มขึ้น ๕๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ทำให้ ๕ เดือนแรก ของปี มีการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ๕,๘๖๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ ทั้งนี้ การให้สินเชื่อระยะสั้นมีสัดส่วนร้อยละ ๑๐ ของสินเชื่อทั้งหมดนั้น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๕ ในเดือนพฤษภาคม เป็นไปได้ว่า สินเชื่อระยะสั้นที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวอาจนำไปลงทุนเก็งกำไรระยะสั้นในตลาดหุ้น ทำให้การหมุนเวียนเงินในระบบอาจมีปัญหาสภาพคล่องที่สูงเกินปกติ หากทางการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ช่วงครึ่งหลังของปี ๒๐๐๕ ยังขยายตัวในอัตราสูงเช่นเดียวกับครึ่งปีแรก อาจทำให้สินเชื่อทั้งปีมีมูลค่าสูงถึง ๑๐.๕ ล้านล้านหยวน มากกว่าเป้าหมายของรัฐบาลซึ่งตั้งไว้เพียง ๕ ล้านล้านหยวน แม้การให้สินเชื่อดังกล่าวอาจชะลอตัวลง แต่คาดว่าในปีนี้จะมีการให้สินเชื่อรายใหม่ทั้งสิ้นราว ๘.๕ ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๐๐๔ ร้อยละ ๒๖-๒๘

(๕) อัตราการว่างงาน

อัตราการว่างงานของจีนขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากภาคเศรษฐกิจดั้งลงอย่างแรง โดยในปี ๒๐๐๘ จีนมีผู้ว่างงาน ๑ ล้านคน จากผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด ๖ ล้านคน แต่ในปี ๒๐๐๕ จะมีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ๖ ล้านคน ยังไม่รวมอีกประมาณ ๒๐ ล้านคน ที่อพยพจากชนบทเพื่อเข้ามาหางานทำในเมือง อย่างไรก็ตาม มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีนที่ดำเนินการตั้งแต่ต้นปีสามารถสร้างงานได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถที่จะรองรับแรงงานจำนวนมหาศาลได้ทั้งหมด เนื่องจากโครงสร้างการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานใช้แรงงานน้อยกว่าภาคการผลิตเพื่อการส่งออก

(๖) อุปสงค์ในประเทศ

รัฐบาลจีนมีความกังวลปัญหาการชะลอตัวของการบริโภคภายในประเทศ เกรงการบริโภคอาจเติบโตในระดับเลขตัวเดียวเป็นครั้งแรกนับแต่ปี ๒๐๐๓ จึงเร่งมาตรการเพิ่มจับจ่ายใช้สอยมากมายตั้งแต่ต้นปี ๒๐๐๕ เพื่อฟื้นอุปสงค์ในประเทศให้ขยายตัวระดับ ๒ หลัก โดยคาด ณ สิ้นปี ๒๐๐๕ แผนกระตุ้นเศรษฐกิจหลายแสนล้านหยวนจะเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ เพื่อปรับฐานราคาและกระตุ้นอุปสงค์ในครึ่งปีหลัง

ในเดือนพฤษภาคม ๒๐๐๕ มูลค่าการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของประชาชนเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๑๗.๔ สูงกว่าช่วง ๔ เดือนแรก ของปี ร้อยละ ๑๖.๓ แต่ยังคงต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ในเขตพื้นที่เมือง ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๘.๗ ในเดือนพฤษภาคม และเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๒.๕ ในช่วง ๕ เดือนแรก ของปี

(๗) อัตราเงินเฟ้อ

อัตราเงินเฟ้อของจีนมีแนวโน้มชะลอตัวในช่วงครึ่งหลังของปีนี้ ตามราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับตัวลดลง ทำให้จีนสามารถปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงได้อีกในช่วงครึ่งปีหลังเพื่อช่วยเหลือธุรกิจภายในประเทศ รัฐบาลจีนได้ประกาศเป้าหมายตัวเลขเงินเฟ้อในปี ๒๐๐๕ ไว้ที่ระดับร้อยละ ๔ ซึ่งน่าจะอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้

(๘) ทิศทางค่าเงินหยวน

ค่าเงินหยวนที่ก่อนหน้านี้คาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึงประมาณร้อยละ ๑๐ ได้ปรับลดค่าลงเล็กน้อยในช่วงครึ่งหลังปี ๒๐๐๕ เนื่องจากรัฐบาลจีนต้องการปรับลดจำนวนเงินที่เข้ามาเก็งกำไรในจีน และต้องการกระตุ้นการส่งออกที่เริ่มชะลอตัวตั้งแต่ปีที่แล้ว แต่ยากที่จะลดค่าลงกว่านี้เพราะอาจกระทบความเชื่อมั่นด้านการลงทุนในระยะยาว และขัดแย้งกับการเก็งกำไรค่าที่ระดับสูงมาก

(๕) การลงทุนจากต่างประเทศ

คาดว่า การลงทุนจากต่างประเทศจะขยายตัวในอัตราที่ลดลง โดยเฉพาะเงินลงทุนที่เข้ามาเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนและตลาดหลักทรัพย์ฯ สัดส่วนการลงทุนของต่างชาติในจีนต่อของเอเชียจะเพิ่มขึ้นต่อไปในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๐๐๕

ข้อคิดเห็นสำหรับประเทศไทย

การที่เศรษฐกิจจีนตอบสนองต่อแผนกระตุ้นเศรษฐกิจค่อนข้างดี มาจากมาตรการสำคัญในการกระตุ้นการใช้จ่าย ช่วยให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพมากขึ้น เป็นไปได้ที่เศรษฐกิจจีนครึ่งปีหลังจะขยายตัวได้อัตราที่สูงขึ้น จนอัตราการเจริญเติบโตปี ๒๐๐๕ จะถึงร้อยละ ๘ ตามที่รัฐบาลจีนประกาศไว้ แต่ก็เป็น การขยายตัวอัตราน่าสนใจในรอบ ๑๐ ปี จะส่งผลให้การส่งออกของไทยไปจีนในปี ๒๐๐๕ ยังต้องเผชิญภาวะถดถอยต่อเนื่องจากไตรมาส ๔ ของปี ๒๐๐๔ โดยเฉพาะช่วง ๒ เดือนสุดท้ายปี ๒๐๐๔ ที่การส่งออกไปจีนมีอัตราคงเหลือ โดยสินค้าส่งออกไปจีนมีมูลค่าลดลงครอบคลุมทั้งสินค้าทุน สินค้าวัตถุดิบ และสินค้าชิ้นกลาง ที่สำคัญได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเคมีภัณฑ์ ยางพารา เม็ดพลาสติก แผงวงจรไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ยาง สินค้าเหล่านี้ จีนนำเข้าเพื่อใช้ผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่ต้องลดลง จากความต้องการทั้งตลาดในและต่างประเทศของจีนที่ชะลอตัวลง

จำนวนคนว่างงานของจีนมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นปีนี้ รวมทั้งค่าจ้างของพนักงานที่อาจถูกปรับลดลงจากการลดการผลิตในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ตามความต้องการที่ลดลง อาจทำให้การส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยไปจีนลดลงตามไปด้วย ด้านการนำเข้าจากจีน ธุรกิจส่งออกในจีนที่ประสบปัญหาอาจปิดตัวมากขึ้น อาจทำให้เกิดการระบายสินค้าที่เหลืออยู่เข้ามาในไทย ทำให้ธุรกิจของไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงกับสินค้านำเข้าราคาถูกจากจีนที่เข้ามาตีตลาดไทย

สถานการณ์ดังกล่าว ภาคธุรกิจของไทยอาจต้องเผชิญกับผลกระทบจากการส่งออก เพราะการบริโภคที่ลดลงของจีน การนำเข้าจากจีนมาแข่งขันในตลาดไทย รวมทั้งการแข่งขันกับสินค้าจีนในตลาดประเทศที่สาม และตลาดที่มีกำลังซื้อจำกัดแต่มีการแข่งขันรุนแรง

สำหรับระยะยาว หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกผ่านพ้นไปแล้ว ประสิทธิภาพการผลิตและรายได้ในภาคชนบทของจีน ที่คาดจะเพิ่มขึ้นจากมาตรการสนับสนุนจากทางการเงิน น่าจะเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจจีนที่สำคัญ และทำให้จีนพึ่งพาการเจริญเติบโตจากเศรษฐกิจภายในได้มากขึ้น ขณะเดียวกันกำลังซื้อของประชาชนจีน โดยรวมที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลเคลื่อนเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียและประเทศไทยในระยะยาวด้วย โดยเฉพาะไทยและประเทศอาเซียนอื่นๆ ที่ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากความตกลงเอพีเอ(FTA)อาเซียน-จีน จะช่วยสินค้าส่งออกอาเซียน รวมทั้งไทยมีขีดความสามารถด้านราคาที่ดีขึ้นในตลาดจีน ทำให้การส่งออกไปจีนมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น ขณะที่การลดอุปสรรคจากกฎระเบียบและเงื่อนไขในภาคบริการและการลงทุนของทั้งสองฝ่าย เป็นโอกาสให้นักลงทุนไทยเข้าไปประกอบ

ธุรกิจจีนสะดวกขึ้น โดยเฉพาะในสาขาที่ปัจจุบันจีนยังมีข้อจำกัดด้านการลงทุนจากต่างชาติ ผลดีจากความตกลงเอฟทีเอที่รอบคอบ จะเปิดช่องทางให้สินค้าส่งออกและธุรกิจไทยสามารถรองรับความต้องการบริโภคของจีนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในระยะยาวได้ดีขึ้น

สังเกตได้ว่า มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีนมุ่งเน้นหยุดการถดถอยในปีสองปีนี้ให้ได้ โดยทุ่มทุนมหาศาล เชื่อว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัวได้ด้วยตัวเองหากอุปสรรคข้างหน้าในขณะนี้หมดไป

ประเทศไทยก็จำเป็นที่จะต้องทุ่มเทงบประมาณแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจข้างหน้าในปีสองปีนี้ให้ได้ อย่าเพิ่งไปพะวงสับสนกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจถึงปี ๒๐๑๒ (พ.ศ.๒๕๕๕) เพราะหากหยุดยั้งการทรุดตัวของเศรษฐกิจในปี ๒๐๐๘ และปี ๒๐๑๐ ไปได้ เศรษฐกิจในปีต่อๆ ไปจะสามารถฟื้นตัวได้ด้วยตัวเอง เพราะพื้นฐานเศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งในตัวเองและเอกชนไทยมีความสามารถสูงอยู่แล้ว เหมือนที่รัฐบาลชวน หลีกภัย ๒ สามารถหยุดยั้ง "วิกฤติต้มยำกุ้ง" ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และ ๒๕๔๒ เศรษฐกิจไทยก็สามารถฟื้นตัวได้จนหมดปัญหาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓

๘. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

๑. การเข้าเยี่ยมชมการประชุมร่วมกับเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และกงสุลใหญ่ไทย นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ทราบถึงภาพรวมเศรษฐกิจภาวะการเงิน การคลัง การค้า การลงทุน และการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐประชาชนจีน

๒. การเข้าเยี่ยมชมประชุมร่วมกันผู้บริหาร THE TOKYO COMMODITY EXCHANGE (TOCOM) ทำให้ทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า อุตสาหกรรมประเภท ทอง เงิน พลาตินั่ม พาราเดียม ฝ้าย ยางพารา โดยเฉพาะการซื้อขายสินค้า ยางพารา ซึ่งในประเทศญี่ปุ่นถือว่าเป็นสินค้าประเภทอุตสาหกรรม แต่ประเทศไทยถือว่าเป็นสินค้าเกษตรกรรม ตลอดจนความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีระบบข้อมูลการซื้อขายสินค้า Online ถึงผู้บริโภคร และกรณีตลาดการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีขนาดใหญ่ ทันสมัย และมีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุดในประเทศญี่ปุ่น

๓. การเข้าเยี่ยมชมประชุมร่วมกันผู้บริหาร ธนาคารกสิกรไทย สาขานครเซี่ยงไฮ้ ทำให้ทราบถึงระบบการเงิน การคลัง การธนาคาร สาธารณรัฐประชาชนจีน ว่ามีระบบขั้นตอนการดำเนินงานการอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่รัฐบาลจีนได้ใช้เงินมูลค่า ๔ ล้านล้านหยวน

(๕๘๖,๐๐๐ ล้านดอลลาร์/สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ ๒๐ ล้านล้านบาท) ในการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อช่วย
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งภาคบริโภคและการลงทุนให้เติบโตต่อไปได้ภายใต้วิกฤตเศรษฐกิจโลก

๔. ทำให้ทราบถึงวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศญี่ปุ่น และ
สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นที่มีค่านิยมในการปลูกฝังให้ประชาชนมีชาตินิยม
มีระเบียบวินัย จึงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นมีความมั่นคง ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีค่านิยมในการปลูกฝัง
ให้ประชาชนใช้ความเชื่อและวัฒนธรรมดั้งเดิมควบคู่กับการพัฒนาประเทศ ตลอดจนที่มีผู้นำเป็นผู้กำหนด
ทิศทางในการบริหารประเทศ โดยให้รัฐบาลนำไปปฏิบัติจึงส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคง

๕. ทำให้ทราบถึงวิธีการและแนวทางการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศ
ญี่ปุ่น ซึ่งจะช่วยให้ช่วยลดภาวะโลกร้อนซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของโลกปัจจุบันนี้

๖. ทำให้คณะกรรมการได้มีโอกาสในการพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ
หน่วยงานต่าง ๆ ของต่างประเทศ ซึ่งอาจนำประ โยชน์มาสู่ประเทศไทยในอนาคต นอกจากนั้นยังช่วย
ประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว การลงทุน วัฒนธรรมประเทศให้กับชาวต่างชาติ ตลอดจนเป็นการ
เสริมสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

กำหนดการศึกษาดูงานและเจรจาธุรกิจด้านการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
ของคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

สภาผู้แทนราษฎร

ณ ประเทศญี่ปุ่น และนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เวลา ๐๕.๐๐ น.	- คณะกรรมการและคณะพร้อมกันที่สนามบินสุวรรณภูมิ อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ เคาน์เตอร์ของสายการบินไทย
เวลา ๐๗.๓๕ น.	- ออกเดินทางสู่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยสายการบินไทย เที่ยวบินที่ TG ๖๗๖
เวลา ๑๕.๔๕ น.	- คณะกรรมการเดินทางถึงสนามบินนาริตะ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมือง
เวลา ๑๖.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.	- คณะกรรมการเดินทางเข้าโรงแรมที่พัก
เวลา ๑๘.๓๐ - ๑๙.๓๐ น.	- รับประทานอาหารค่ำ
เวลา ๒๐.๐๐ น.	- เข้าโรงแรมที่พัก

วันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	- รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
เวลา ๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	- ออกเดินทางโดยรถยนต์ไป ศึกษาดูงาน
เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	- ศึกษาดูงาน THE TOKYO COMMODITY EXCHANGE (TOCOM) ณ Chou-ku โตเกียว ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า อุตสาหกรรมประเภท ทองเงิน พลาตินั่ม ขนสัตว์ พาราเคมี ไฟล ยางพารา
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.	- ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น
เวลา ๑๗.๐๐ - ๑๗.๓๐ น.	- คณะกรรมการเดินทางไปยังสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว
เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๓๐ น.	- เข้าเยี่ยมคารวะและรับฟังการบรรยายสรุปสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของประเทศญี่ปุ่นกับเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว
เวลา ๑๘.๓๐ - ๑๙.๓๐ น.	- รับประทานอาหารค่ำ

เวลา ๒๐.๐๐ น. - เข้าโรงแรมที่พัก

วันอังคารที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เวลา ๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น. - รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
 เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. - ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น
 เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. - ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น
 เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๓๐ น. - รับประทานอาหารค่ำ
 เวลา ๑๙.๐๐ น. - เข้าโรงแรมที่พัก

วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เวลา ๐๗.๐๐- ๐๘.๐๐ น. - รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
 เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. - เดินทางไปยังสนามบินนาริตะ กรุงโตเกียว
 เวลา ๑๔.๐๕ น. - ออกเดินทางสู่นครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสายการบิน เจแปนแอร์ไลน์ เที่ยวบิน JL ๖๒๑
 เวลา ๑๖.๑๕ น. - คณะกรรมการเดินทางถึงสนามบินผู้ตง นครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมือง
 เวลา ๑๗.๐๐ น. - คณะกรรมการเดินทางเข้าโรงแรมที่พัก
 เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๐๐ น. - คณะกรรมการเดินทางไปยังสถานกงสุลใหญ่ไทย นครเชียงใหม่
 เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๐๐ น. - เข้าเยี่ยมคารวะและรับฟังการบรรยายสรุปสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของสาธารณรัฐประชาชนจีนกับกงสุลใหญ่ไทย นครเชียงใหม่
 เวลา ๑๙.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. - รับประทานอาหารค่ำ
 เวลา ๒๐.๓๐ น. - เข้าโรงแรมที่พัก

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เวลา ๐๗.๐๐- ๐๘.๐๐ น. - รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
 เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. - ศึกษางานธนาคารกสิกรไทย สาขานครเชียงใหม่ เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปนโยบายด้านการเงิน และระบบการธนาคารของสาธารณรัฐประชาชนจีน
 เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๗.๐๐ น. - ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของนครเชียงใหม่

- เวลา ๑๘.๓๐ - ๑๙.๓๐ น. - รับประทานอาหารค่ำ
 เวลา ๒๐.๐๐ น. - เข้าโรงแรมที่พัก

วันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

- เวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. - รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
 เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. - ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของนครเชียงใหม่
 เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. - ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไปของนครเชียงใหม่
 เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. - เดินทางไปยังสนามบินผู้ตง นครเชียงใหม่
 เวลา ๑๗.๒๕ น. - คณะกรรมการออกเดินทางสู่กรุงเทพฯ โดยสายการบินไทย
 เที่ยวบินที่ TG ๖๖๕
 เวลา ๒๑.๐๐ น. - คณะกรรมการถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กรุงเทพมหานคร
 เวลา ๒๓.๐๐ น. - คณะกรรมการถึงที่พักโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ กำหนดการศึกษาดูงานอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

รายนาม

คณะกรรมการการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร
 เติมนางศึกษาดูงานและเจรจาธุรกิจด้านการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
 ณ ประเทศญี่ปุ่น และนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน
 ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

คณะกรรมการ

๑. นายสุรพงษ์	โตวิจักขณ์ชัยกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอันวาร์	สาและ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๓. นายพิเชษฐ	พันธุ์วิชาติกุล	กรรมการที่ปรึกษา
๔. นายนิพนธ์	วิศิษฏยุทธศาสตร์	กรรมการที่ปรึกษา
๕. นายก่อเกียรติ	สิริยะเสถียร	เลขานุการ
๖. นายอรรถวิทย์	สุวรรณภักดี	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายสาริต	เทพวงศ์ศิริรัตน์	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายภคิน	ปริศนานันท์กุล	โฆษกคณะกรรมการ

เลขานุการประจำคณะกรรมการ

๙. นายฉัฐพร	โตประยูร	เลขานุการ
๑๐. นางสาวพิมพ์ภัส	สุภาสุธาวสุกุล	เลขานุการ
๑๑. นายสุชน	วัฒนพงษ์วานิช	เลขานุการ

เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (กลุ่มงานคณะกรรมการการการเงิน การคลังฯ)

๑๒. นายพงษ์พันธุ์	จุลอรุณ	นิติกร ๕
๑๓. นางสาวฉัตรกมลย์	มาน้อย	เจ้าพนักงานธุรการ ๖

ภาคผนวก

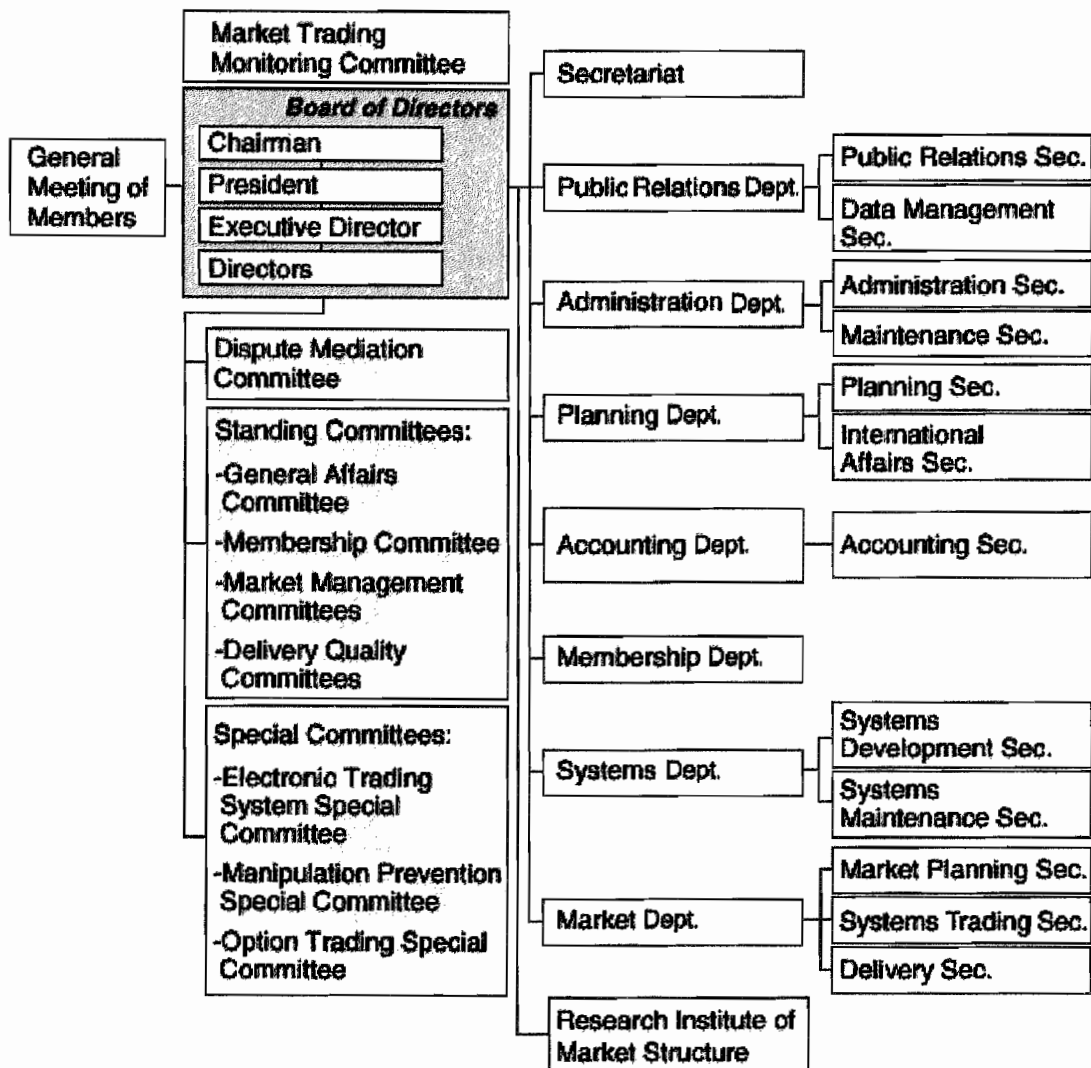
แผนภาพองค์กร TOCOM ประเทศญี่ปุ่น

The Tokyo Commodity Exchange

NEWS | MARKET DATA | HISTORICAL DATA | TRADING GUIDE | TRADING METHOD | ABOUT

HOME > ABOUT TOCOM > Organization

Organization

	Petrol/Light oils	Gas oil/Diesel oils	Heavy fuel oil/Fuel oil	Coal	Natural gas	Electricity
Japan	55.84 (¥/ℓ) [Gasoline tax : 53.80 Petroleum And Coal Tax: 2.04]	34.14 (¥/ℓ) [Light oil delivery tax : 32.10 Petroleum And Coal Tax: 2.04]	2.04 (¥/ℓ) [Petroleum And Coal Tax: 2.04]	0.70 (¥/kg) [Petroleum And Coal Tax : 0.70]	1.08 (¥/kg) [Petroleum And Coal Tax : 1.08]	0.375 (¥/kWh) [Promotion of Power-Resources Development Tax : 0.375]
England	0.5035 (£/ℓ) [Hydro carbon oil duty : 0.5035]	0.5035 (£/ℓ) [Hydro carbon oil duty : 0.5035]	0.0929 (£/ℓ) [Hydro carbon oil duty : 0.0929]	0.01242 (£/kg) [Climate change levy : 0.01242]	0.00159 (£/kWh) [Climate change levy : 0.01242]	0.00456 (£/kWh) [Climate change levy : 0.00456]
Germany	654.50 (€/1,000ℓ) [Energy tax : 654.50]	470.40 (€/1,000ℓ) [Energy tax : 470.40]	24.54 (€/1,000ℓ) [Energy tax : 24.54]	0.33 (€/GJ) [Energy tax : 0.33]	2.2 (€/MWh) [Energy tax : 2.2]	12.30 (€/MWh) [Energy tax : 12.30]
France	60.69 (€/100ℓ) [Excise duty on mineral oil : 60.69]	42.84 (€/100ℓ) [Excise duty on mineral oil : 42.84]	1.85 (€/100kg) [Excise duty on mineral oil : 1.85]	1.19 (€/MWh) [Coal tax : 1.19]	1.19 (€/MWh) [Natural gas consumption tax : 1.19]	—
Netherlands	689 (€/1,000ℓ) [Duty on mineral oils : 689]	417 (€/1,000ℓ) [Duty on mineral oils : 417]	417 (€/1,000ℓ) [Duty on mineral oils : 0.417]	12.95 (€/t) [Tax on coal : 12.95]	0.1554~0.0079 (€/m ³) [Energy tax]	0.0752~0.0005 (€/kWh) [Energy tax]
Finland	62.70 (ct/ℓ) [Excise duty on liquid fuels —Basic duty : 57.24 —Additional duty : 4.78 —Strategic stockpile fee : 0.68]	36.40 (ct/ℓ) [Excise duty on liquid fuels —Basic duty : 30.67 —Additional duty : 5.38 —Strategic stockpile fee : 0.35]	6.70 (ct/kg) [Excise duty on liquid fuels —Basic duty : — —Additional duty : 6.42 —Strategic stockpile fee : 0.28]	50.50 (€/t) [Excise duty on electricity and certain fuels —Basic duty : — —Additional duty : 49.32 —Strategic stockpile fee : 1.19]	2.1 (ct/nm ³) [Excise duty on electricity and certain fuels —Basic duty : — —Additional : 2.016 —Strategic stockpile fee : 0.084]	0.263 (ct/kWh) [Excise duty on electricity and certain fuels —Basic duty : — —Additional duty : 0.25 —Strategic stockpile fee : 0.013]
Denmark	4.070 (DKK/ℓ) [Energy tax on mineral oil : 3.850 CO2 tax : 0.22]	3.030 (DKK/ℓ) [Energy tax on mineral oil : 2.787 CO2 tax : 0.243]	2.380 (DKK/kg) [Energy tax on mineral oil : 2.092 CO2 tax : 0.288]	1,667.0 (DKK/t) [Tax on coal : 1,449.20 CO2 tax : 217.8]	2.240 (DKK/Nm ³) [Excise duty on natural gas : 2.042 CO2 tax : 0.198]	0.667 (DKK/kWh) [Tax on electricity : 0.577 CO2 tax : 0.09]
EC directive	359 (€/1,000ℓ)	302 (€/1,000ℓ)	15 (€/1,000kg)	0.15 (€/GJ)	0.15 (€/GJ)	0.5 (€/MWh)

(Note 1) In England, Petrol is unleaded, Coal, Natural gas and Electricity is for business.

(Note 2) In Germany, unleaded Petrol and diesel fuel are a sulphur content not exceeding 10 mg/kg as motor fuel, Natural gas and Electricity are for business.

(Note 3) In France, Petrol is Lead-free premium grade petrol, Coal and Natural gas are for business.

(Note 4) In the Netherlands, Petrol is unleaded, Gas oil is motor fuels, Natural gas is for business use, and Electricity is for business use.

(Note 5) In Finland, Petrol is unleaded and reformulated sulphur free, Diesel oil is sulphur free, and Electricity is ratell (mining, manufact, greenh).

(Note 6) In Denmark, Petrol is unleaded, Diesel oil is used as motor fuel, Natural gas is other than motor fuel, Electricity is other than in permanent residences.

(Note 7) EC directive represents minimum levels. In EC directive, Petrol is motor fuels and unleaded, Gas oil is motor fuels, Heavy fuel oil is heating for business use, Coal is heating for business use, Natural gas is heating for business use, and Electricity is for business use.

Compared Rates of energy tax per CO2 (in yen)

	Petrol/Light Oil	Gas Oil/Diesel Oil	Heavy Fuel Oil/ Fuel Oil	Coal	Natural Gas
Japan	24,052 (yen) [Gasoline Tax : 23,173 Petroleum and Coal Tax: 879]	13,034 (Yen) [Light oil delivery tax : 12,255 Petroleum and Coal : 779]	753 (Yen) [Petroleum and Coal Tax :753]	291 (Yen) [Petroleum and Coal Tax : 291]	400 (Yen) [Petroleum and Coal Tax : 400]
England	45,543 (Yen) [Hydro carbon oil duty : 45,543]	40,368 (Yen) [Hydro carbon oil duty : 40,368]	7,200 (Yen) [Hydro carbon oil duty : 7,200]	1,083 (Yen) [Climate change levy : 1,083]	1,820 (Yen) [Climate change levy : 1,820]
Germany	45,388 (Yen) [Energy tax : 45,388]	28,915 (Yen) [Energy tax : 28,915]	1,458 (Yen) [Energy tax : 1,458]	587 (Yen) [Energy tax : 587]	1,930 (Yen) [Energy tax : 1,930]
France	42,087 (Yen) [Excise duty on mineral oil : 42,087]	26,333 (Yen) [Excise duty on mineral oil : 26,333]	989 (Yen) [Excise duty on mineral oil : 989]	588 (Yen) [Coal Tax : 588]	1,044 (Yen) [Natural gas consumption tax : 1,044]
Netherlands	47,780 (Yen) [Duty on mineral oil : 47,780]	25,632 (Yen) [Duty on mineral oil : 25,632]	24,777 (Yen) [Duty on mineral oil : 24,777]	865 (Yen) [Coal Tax : 865]	12,002~610 (Yen) [Energy tax]
Finland	43,481 (Yen) [Excise duty on liquid fuels - Basic duty : 39,694 - Additional duty : 3,815 - Strategic stockpile fee : 472]	22,374 (Yen) [Excise duty on liquid fuels - Basic duty : 18,852 - Additional duty : 3,307 - Strategic stockpile fee : 215]	3,583 (Yen) [Excise duty on liquid fuels - Basic duty : - - Additional duty : 3,433 - Strategic stockpile fee : 150]	3,375 (Yen) [Excise duty on electricity and certain fuels - Basic duty : - - Additional duty : 3,296 - Strategic stockpile fee : 79]	1,622 (Yen) [Excise duty on electricity and certain fuels - Basic duty : - - Additional duty : 1,657 - Strategic stockpile fee : 65]
Denmark	38,651 (Yen) [Energy tax on mineral oil : 36,562 CO2 tax : 2,089]	25,506 (Yen) [Energy tax on mineral oil : 23,460 CO2 tax : 2,045]	17,429 (Yen) [Energy tax on mineral oil : 15,320 CO2 tax : 2,109]	15,256 (Yen) [Coal Tax : 13,263 CO2 tax : 1,993]	23,692 (Yen) [Natural gas consumption tax:21,598 CO2 tax : 2,094]
EU	24,896 (Yen)	18,563 (Yen)	802 (Yen)	267 (Yen)	474 (Yen)

ที่มา กระทรวงสิ่งแวดล้อมญี่ปุ่น

บรรณานุกรม

กระทรวงการต่างประเทศ, กรมยุโรป, กองยุโรป ๓, จีน-กรุงปักกิ่ง/นครกวางโจว/นครคุนหมิง/ นคร
เฉิงไฮ้/เมืองฮ่อกง. (Online) Available URL : <http://www.mfa.go.th/web/๓๔๐.php>
สืบค้นวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑.

กระทรวงการต่างประเทศ, กรมยุโรป, กองยุโรป ๓, สาธารณรัฐประชาชนจีน.
(Online) Available URL : <http://www.mfa.go.th/web/๔๗๕.php?id=๖๓>
สืบค้นวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑.

กระทรวงการต่างประเทศ, กรมยุโรป, กองยุโรป ๑, ราชอาณาจักรนอร์เวย์แลนด์
(Online) Available URL : <http://www.mfa.go.th/web/๔๗๕.php?id=๑๘๔>
สืบค้นวันที่ ๕ และ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑.

กระทรวงการต่างประเทศ, กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, ศูนย์บริการข้อมูลเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.
(Online) Available URL : <http://www.mfa.go.th/business/๖๖.php?id=๑๒๘๗>
สืบค้นวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑.

ข้อมูลเรื่อง Carbon Tax ในญี่ปุ่น. สรุปข้อมูลจากการเข้าพบหารือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสิ่งแวดล้อม
ญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๗ ก.ค.๕๒

พิเศษฐ พันธุ์วิชาติกุล, สถานการณ์เศรษฐกิจญี่ปุ่นและแนวโน้มปี ๒๕๕๒ (ข้อพิงศึกษาสำหรับประเทศ
ไทย). (Online) Available URL : <http://www.naewna.com/news.asp?ID=๑๗๔๑๐๑>.
สืบค้นวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑.

พิเศษฐ พันธุ์วิชาติกุล, มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน ข้อคิดเห็นสำหรับประเทศไทย.
(Online) Available URL : <http://www.naewna.com/news.asp?ID=๑๗๓๑๒๕>.
สืบค้นวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑.

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล. โดย Cabinet Office, ๑๐ April ๒๐๐๕, www.cb.go.jp

Green New Deal Low Policy, Ministry of Strategy and Finance, Republic of Korea. www.mosf.go.kr

<http://www.thailandwto.org/docwtoInfo.asp> สืบค้นวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑.

Regulations of Foreign – Funded Banks.

Rules for Implementing the Regulations of Foreign – Funded Banks.

(Online) Available URL : <http://www.cbrc.gov.cn> สืบค้นเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๒.

รายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร
ณ ประเทศญี่ปุ่น และนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน
ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๒

คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้รับอนุมัติ
จากประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น และนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐ
ประชาชนจีน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวนเงินทั้งสิ้น
๒,๔๖๘,๑๕๐ บาท ดังนี้

๑. ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน	๘๖๔,๐๑๕	บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง	๑๘๖,๘๐๐	บาท
๓. ค่าเช่าที่พัก	๖๑๔,๑๐๐	บาท
๔. ค่ารับรองคณะกรรมการ	๓๐๐,๐๐๐	บาท
๕. ค่าใช้จ่ายอื่น	๕๓๐,๒๓๕	บาท
- ค่ายานพาหนะในประเทศของต่างประเทศ	(๔๒๑,๔๐๐ บาท)	
- ค่าหนังสือเดินทาง	(๑,๐๐๐ บาท)	
- ค่าของขวัญที่ระลึก	(๒๒,๓๗๕ บาท)	
- ค่าเครื่องแต่งตัว	(๕๘,๕๐๐ บาท)	
รวมทั้งสิ้น	๒,๔๖๘,๑๕๐ บาท	

๒. คณะเดินทาง ๑๓ คน ประกอบด้วย กรรมการ จำนวน ๘ คน เลขานุการประจำ
คณะกรรมการ จำนวน ๓ คน ข้าราชการรัฐสภา จำนวน ๒ คน และผู้ติดตาม (ไม่เบิกค่าใช้จ่ายจาก
งบประมาณ) จำนวน ๑ คน ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงาน

(นายสุรพงษ์ โทวิจักขณ์ชัยกุล)

ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ

โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๖๘๘, ๒๖๘๙

โทรสาร ๐-๒๒๔๔- ๒๓๐๕